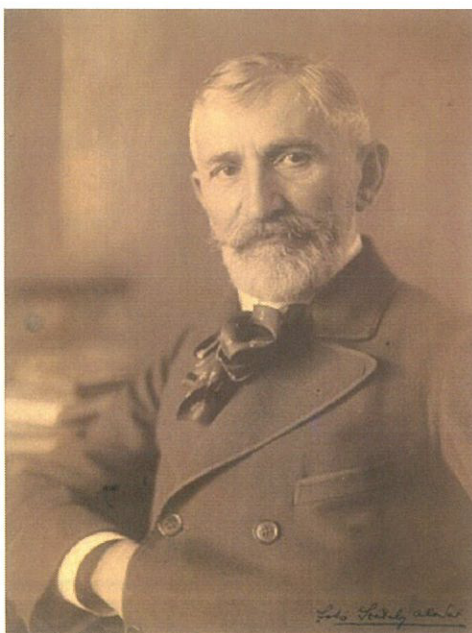

831/2023.

**BENEDEK ELEK EGYSÉGES GYÓGYPEDAGÓGIAI
MÓDSZERTANI INTÉZMÉNY, ÁLTALÁNOS ISKOLA,
SZAKISKOLA ÉS FEJLESZTŐ NEVELÉS-OKTATÁST
VÉGZŐ ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Heves, 2023. szeptember 01.

Pocsai Zsuzsanna
Igazgató

**„Az iskola arra való,
hogy az ember megtanuljon tanulni,
hogy felébredjen tudásvágya,
megismerje a jól végzett munka örömét,
megízlelje az alkotás izgalmát,
megtanulja szeretni, amit csinál,
és megtalálja azt a munkát,
amit szeretni fog.”**

/Dr. Szentgyörgyi Albert/

TARTALOMJEGYZÉK

1. BEVEZETŐ	6
2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	8
<i>2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárás</i>	8
2.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei	8
2.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai	9
2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai	10
2.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszköz-, és eljárás rendszere	11
2.1.5. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei, módszerei	11
<i>2.2. A szakiskola szakmai programja</i>	12
2.2.1. A szakképzés szabályozásának jogi háttere	12
2.2.2. Szakmai programunk elkészítésénél figyelembe vett szempontok	13
2.2.3. A szakiskolában folyó képzés	13
2.2.4. A szakiskola nevelő-oktató munkájának alapelvei	13
2.2.5. A szakképző évfolyamon folyó képzés célja	14
2.2.6. 9./E előkészítő évfolyam	14
2.2.7. Pályaorientáció	16
2.2.8. Részs szakmák oktatása a 9-10. évfolyamon	16
2.2.9. Fejlesztési területek - nevelési célok	16
2.2.10. A szakma munkaerő-piaci értékének növelése	18
2.2.11. Pályakövetési rendszer	18
2.2.12. Kiemelt feladatok a gyakorlati oktatásban	19
2.2.13. 2015/2016. tanévtől bevezetett képzése	19
2.2.14. Szakképzésbe való felvétel, magasabb szakképzési évfolyamba lépés feltételei	20
2.2.15. Személyi feltételek	21
2.2.16. Tárgyi feltételek	21
2.2.17. A vizsgáztatási követelmények	21
2.2.17.1. Vizsga alóli mentesülés	22
2.2.18. Ellenőrzés – értékelés	22
2.2.19. A tanulók teljesítményének értékelése	23
2.2.20. Helyi tanterv óraszámjai	23
2.2.20.1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyam helyi tantervének óraszámjai	23
2.2.20.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9-10. évfolyam KERTI MUNKÁS részs szakképesítés közismereti helyi tantervének óraszámjai	23
2.2.20.3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9-10. évfolyamának KERTI MUNKÁS részs szakképesítés szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak helyi tantervének óraszámjai	24
<i>2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok</i>	28
<i>2.5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok</i>	29
2.5.1. Az iskolai egészségnevelési program elkészítésének alapjai	29

2.5.2 Iskolai egészségnevelési program	30
2.5.3. Iskolán belüli együttműködés	30
2.5.4. Iskolán kívüli együttműködés	31
2.5.5. Az iskolai egészségnevelési program nyújtotta lehetőségek	32
2.6. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek	27
2.6.1. A mindennapos testedzés feladatai	28
2.7. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok.	37
2.7.1. A pedagógusok közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai	35
2.7.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladata	37
2.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai	37
2.8.1. A nevelőtestület feladata	38
2.8.2. Az osztályfőnökök feladatai	39
2.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjei	40
2.9.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek	40
2.9.2. Az iskolai agresszió megelőzésével, kezelésével kapcsolatos feladatok	41
2.9.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	42
2.9.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	42
2.9.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program	43
2.9.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	43
2.10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje	43
2.10.1. A tanulók jogainak teljesítése, gyakorlása, a végrehajtás szabályai	44
2.10.2. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái	45
2.10.3. A tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formája	45
2.11. A szülő, tanuló, pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái	46
2.11.1. Szülői részvétel az iskola munkájában	46
2.12. A tanulmányok alatti vizsgák és a vizsga szabályzata	47
2.12.1. A vizsgaszabályzat hatálya	47
2.12.2. Osztályozóvizsga	48
2.12.3. Javítóvizsga	48
2.13. A felvételre és az átvételre vonatkozó helyi szabályok és rendelkezések	48
2.14. Egyéni munkarend szabályozása	49
3. HELYI TANTERV	50
3.1. Választott Kerettantervek	50

3.1.1. A kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyag, az ehhez szükséges tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám	50
<i>3.2. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező tanórai foglalkozások, azok óraszámjai</i>	<i>50</i>
<i>3.3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei</i>	<i>52</i>
<i>3.4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái</i>	<i>52</i>
3.4.1. Az iskola írásbeli beszámoltatásának formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya	53
<i>3.5. A tanulók teljesítményének értékelése</i>	<i>54</i>
<i>3.6. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái</i>	<i>62</i>
<i>3.7. A jutalmazás elvei</i>	<i>63</i>
<i>3.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai</i>	<i>65</i>
<i>3.9. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei</i>	<i>66</i>
<i>3.10. Etika/Hit és erkölcstan oktatása</i>	<i>66</i>
<i>3.11. Egésznapos iskola</i>	<i>67</i>
<i>3.12. Mindennapos testnevelés</i>	<i>70</i>
<i>3.13. Idegen-nyelv oktatás – angol</i>	<i>72</i>
<i>3.14. Választható foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai</i>	<i>73</i>
<i>3.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések</i>	<i>73</i>
<i>3.16. Az iskola környezeti nevelési programja</i>	<i>74</i>
<i>3.17. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag</i>	<i>74</i>
4. A FEJLESZTŐ ISKOLAI NEVELÉS PROGRAMJA	75
5. UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI HÁLÓZAT	107
6. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	112

1. BEVEZETŐ

1.1. Az intézmény általános jellemzői

Az intézmény elnevezése:

Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola

Székhelye: 3360 Heves, Hunyadi János utca 24.

Nyilvántartási száma: K11914

Az intézmény OM azonosítója: 038 525

Az intézmény törzsszáma: 646109

Működési köre: Heves város és vonzaskörzete

Az intézmény alapításának éve: 1968.

Alapító neve, székhelye: Heves Városi Tanács, jogutódja
Heves Megye Önkormányzata
3300 Eger, Kossuth Lajos u.9.

Fenntartó neve, székhelye: Egri Tankerületi Központ
3300 Eger, Bem tábornok utca 3.

Az intézmény közös igazgatású köznevelési intézmény.

A költségvetési szerv működési köre:

Heves vármegye.

Más megyéből érkező tanulók felvétele (tanulói jogviszony létesítése) a 2010/2011-es tanévtől a közszolgáltatás ellátására kötelezettel kötött feladatellátási megállapodás alapján történik az általános iskolai és szakiskolai tanulók nappali rendszerű nevelése, oktatása tekintetében.

A költségvetési szerv gazdálkodási besorolása:

Önállóan működő költségvetési szerv.

A költségvetési szerv közfeladata:

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az általános iskolai, szakiskolai ellátása és fejlesztő nevelés-oktatása, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt.

A költségvetési szerv tevékenysége:

A) Alaptevékenysége

A sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak a fejlesztő nevelés –oktatása, az általános iskolai, az előkészítő szakiskolai nevelése-oktatása és részszerkezetes kertészeti munkás részszerkezetes valamint a számítógépes adatrögzítő részszerkezetes történő képzése, akik a többi gyermekkel, tanulóval nem foglalkoztathatók együtt.

A különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló nevelése-oktatása, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral, vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartás szabályozási zavarral) küzd.

Pedagógiai-szakmai szolgáltatás ellátása. Szakmai információk, adatok és tanügyi dokumentumok (tantervek, tankönyvek, segédletek, stb.) gyűjtése, őrzése, feldolgozása, használatba adása, tájékoztatás nyújtása.

Igazgatási pedagógiai szolgáltatás: programok, tantervek készítése, iskolaszervezeti tanácsadás, közgazdasági, jogi stb. információk közvetítése, tantervek, tankönyvek, taneszközök megismertetése, felhasználásuk segítése óvodai nevelési program, iskolapedagógiai program készítésében való közreműködés. Pedagógusképzés, továbbképzés és önképzés segítése, szervezése és logopédiai ellátás.

1.2. AZ INTÉZMÉNY KÖZNEVELÉSI ÉS EGYÉB ALAPFELADATA:

1.2.1. általános iskolai nevelés-oktatás

1.2.1.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

1.2.1.2. alsó tagozat, felső tagozat

1.2.1.3. sajátos nevelési igényű tanuló gyógypedagógiai nevelése-oktatása

(mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos, értelmi fogyatékos - középsúlyos értelmi fogyatékos)

1.2.1.4. egésznapos iskolai nevelés-oktatás 1-8. évfolyamon.

napközi

szabadidős tevékenységek

szakkörök

1.2.2. szakiskolai nevelés-oktatás

1.2.2.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

1.2.2.2. sajátos nevelési igényű tanuló gyógypedagógiai nevelése-oktatása

(mozgásszervi fogyatékos, beszéd fogyatékos, halmozottan fogyatékos, autizmus spektrumzavar, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos-enyhe értelmi fogyatékos)

1.2.2.3. Szakmajegyzék szerinti részsakképesítés oktatása

1.2.3. fejlesztő nevelés-oktatás

1.2.3.1. nappali rendszerű iskolai oktatás

1.2.4. egységes gyógypedagógiai, módszertani feladat (utazó gyógypedagógus hálózat)

1.2.5. Iskola maximális létszáma: 165 fő

1.2.6. Iskolai könyvtár saját szervezeti egységgel.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei

Intézményünk olyan pedagógiai munka végzésére törekszik, melynek középpontjában a sajátos nevelési igényű enyhe – és középsúlyos fokban értelmi fogyatékos, autizmussal élő és halmozottan- és súlyos-halmozottan fogyatékos tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll, az alapkompenciák fejlesztésére építve, a környezeti feltételek figyelembevételével.

Ennek érdekében:

- **minden tanév elején elkészítjük a SWOT-analízist. Az erősségekre, lehetőségekre fókuszálva hárítjuk el a veszélyeket, gyengeségeket.**
 - a tanulók szükségleteinek, a felnőtt életben való boldogulásának, a társadalmi és szülői elvárásoknak megfelelő, korszerű ismeretek nyújtására törekszünk,
 - a tanulók személyiségének, képességstruktúrájának megismerése után határozzuk meg a gyermekhez és csoporthoz igazodó adaptív tanulásszervezési eljárásokat,
 - pedagógiai gyakorlatunkban a motívumrendszer, a készség- és képességrendszer, a személyiség fejlődésének segítésén, valamint a kulcskompetenciák fejlesztésén van a hangsúly,
 - **az egyéni szükségletekhez igazított differenciált képességfejlesztést, terápiás szemléletet alkalmazunk.**
 - a tanítás-tanulás folyamatában maximálisan figyelembe vesszük az egyes tanulók különleges gondozási igényét, speciális nevelési szükségletét,
 - pedagógiai munkánk kiemelten fókuszál az iskolai tanítási-tanulási folyamatok hatékonyságára és az elsajátított tudás és kompetenciák használhatóságára, hasznosságára,
 - a tanuló terhelésekor „teljes személyiségét” figyelembe vesszük: egyedi elbírálás a haladási tempóban, módszerválasztásban, a tehetség és készségek kibontakoztatásában,
 - a gyermek lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva a feladatok a tanulásszervezés során előtérbe helyezzük a differenciálást, melyen a mindenki számára a saját komplex személyiség struktúrájának leginkább megfelelő, számára optimális fejlesztés biztosítását értjük,
 - az iskoláztatás teljes időszakában biztosítjuk a kiegészítő pedagógiai szolgáltatásokat: felzárkóztató, rehabilitációs, rehabilitációs célú gyógypedagógiai ellátások körét.
 - **a szülőket partnernek tekintjük és partnerként kezeljük az óvoda-iskola, illetve iskolafokok közötti (alsó-felső tagozat, általános iskola-középiskola) átmenettel kapcsolatos konkrét esetek megoldása során.**
- ∅ A tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek alkalmazandók:
- a feladatok megvalósításához hosszabb időszávok, keretek megjelölése ott, ahol erre szükség van;
 - szükség esetén sajátos, a fogyatékosoknak megfelelő tartalmak, követelmények kialakítása és teljesítése;

- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, differenciáltan, egyénileg is segítsék ezeket a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz viszonyított fejlődésüket értékelve.
- ⊗ Munkánkat a nemzeti értékek, az európai humanista értékrend és a demokrácia értékei hatják át, mert: olyan demokratikus magatartás alapjait rakjuk le, amely a köz- és egyén érdekeinek egyaránt megfelelnek, és az általános műveltség nélkülözhetetlen alapjait sajátíttatják el, melyre építhet a gyermek.
- ⊗ Nevelő-oktató munkánk a közös nemzeti értékeket szolgálja, mert fontos szerepet szán a hagyományoknak, valamint az ország nemzetiségeihez, etnikumaihoz tartozók azonosságtudatának ápolását. Kiemelt figyelmet fordítunk a másság megismerésére, elfogadására.
- ⊗ Figyelmet fordítottunk - fordítunk az emberiség előtt álló feladatokra, problémákra:
 - az állam és egyén felelősségére,
 - a társadalomban rejlő lehetőségekre,
 - a Földet, az emberiséget fenyegető veszélyekre.

2.1.2. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka céljai

Intézményünk gyógypedagógiai intézmény, ennek értelmében célja és egyben feladata is, hogy gyógypedagógiai ellátás keretében biztosítsa a sajátos nevelési igényű tanulók szükségletéből adódó iskolai nevelést, oktatást, fejlesztést, terápiák alkalmazását.

Ennek érdekében alapvető célkitűzéseink:

- ⊗ Olyan felnőttek nevelése, akik tanulmányaik befejezése után képesek lesznek önállóan eligazodni a társadalom állandó változásaiban.
- ⊗ Felkészíteni a gyermekeket arra, hogy képesek legyenek helytállni Magyarországon, Európában és a globalizálódó világban.
- ⊗ A tanulók az iskolából kikerülve az életben legyenek képesek érvényesülni, a társadalomba be tudjanak illeszkedni.
- ⊗ Az általános műveltség megalapozása az életkor, a tanulási akadályozottság, a fejlettség figyelembevételével.
- ⊗ A tanulók szociális képességeinek, viselkedésének, magatartásának formálása. Az ön- és környezetellátó és védő technikák birtoklása, a környezettel való harmonikus együttélés, a komfortérzet megteremtése céljából.
- ⊗ Alapvető tanulási képességek fejlesztése az ismeretek megszerzése, a továbbtanulás érdekében.
- ⊗ A választott szakma megbecsülése, megszerettetése.
- ⊗ Az állóképesség, az erőnlét fokozása, a kitartás, az akarat fejlesztése.
- ⊗ Az önmaga és társai másságának elfogadása, felismerése, törekvés a fejlődésre, a kompenzáló, a karbantartó technikák, megoldások korrigáló gyakorlatok elsajátítása és annak kitartó végzése.
- ⊗ Az önálló tanulás képességének fejlesztése, egyénre szabott tanulási módszerek és technikák kiépítése hosszabb időkeret biztosításával.
- ⊗ A testi és lelki egészség megóvása.
- ⊗ Értékeink, kultúránk, a szülőföldünk és népünk, gyökereink megismertetése, kötődések, azonosulások kiépítése.
- ⊗ Oldott, humánus légkör megteremtése az intézményben, ahol az értelem, az érzelem szabadon kibontakozik, és az emberi kapcsolatok kiteljesednek.
- ⊗ A jól működő képességek tudatos fejlesztése, értékeik, adottságaik megismerése, önbecsülésük erősítése.

- ∅ Eredményes, sikeres ismeretelsajátítás önmaga képességeihez mérten.
- ∅ Kulturált érintkezési formák birtoklása, azonosulás a szerepeivel, írott és íratlan szabályok betartása, társas kapcsolatok fenntartása, illemszabályok elsajátítása, önuralom.
- ∅ Reális önismeret, önelfogadás. Továbbfejleszhető tudás - az egyéni adottságokhoz, a sérüléshez viszonyítottan - törekvés a továbbtanulásra reális tervek és elképzelések talaján.
- ∅ A szokások és hagyományok elfogadása, más értékek tisztelete, az erkölcsös viselkedés és megnyilvánulás a társakkal szemben, az önzetlenség, a szeretet, a segítőkészség, a szorgalom, a rend cselekedetekben történő megmutatkozása.
- ∅ 9/E Szakiskolás tanulóink nyílt szakmai napon mutatkoznak be az intézményünk iránt érdeklődő 7-8. osztályos tanulók, szülők, pedagógusok számára.
- ∅ A népcsoport, a gyökerek elfogadása, az értékek felismerése, óvása.
- ∅ A rongálás megfékezése. Részvétel az iskola közösségeinek életében, kötődés társakhoz, felnőttekhez, büszkeség az iskolai hovatartozásban, oldott viselkedés az iskolai környezetben.

2.1.3. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai feladatai

A nevelő – oktató munka kiemelt feladatai pedagógiai alapelveinkre és a nevelés – oktatás céljaira épülnek.

Alapvető feladatunk biztosítani azokat a személyi és tárgyi feltételeket, amelyek a tanulók sajátos iskolai neveléséhez szükségesek.

Ennek érdekében:

- A nevelés-oktatás teljes időtartamában - a szükségleteknek megfelelően – biztosítanunk kell az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs ellátást.
- Az ön-és környezetellátáshoz, a társadalmi együttéléshez, az önálló és eredményes életvezetéshez nélkülözhetetlen tevékenységek gyakorlása kiemelt feladatunk.
- A sajátos nevelési igényű tanulókkal a differenciált eszközrendszert, az egyéni megsegítést kell alkalmazni.
- A követelményrendszert úgy kell kialakítani, hogy ebben a speciális eljárás, fejlesztés lehetőségei is megjelenjenek.
- A társadalmi beilleszkedésnél, a tanulóknál elvárható, hogy a mindennapi együttlétben a társadalmi elvárásoknak megfelelő normákat, magatartási szokásokat elsajátítsák. Tudjanak azonosulni az emberszerető magatartással.
- A gondolkodásnál, a megismerésnél a fejlesztésért felelős pedagógiai környezet és szakembercsoport feladata, hogy az akadályozott, vagy sérült funkciót fejlessze.
- Az önkormányzatokkal jó kapcsolattartásra kell törekedni, hogy biztosítani lehessen a tanulók szociális ellátását.
- A demokrácia kiépült formáit rendszeresen, tartalommal megtöltve kell működtetni.
- A szakkörök továbbra is a tehetséges gyermekek kiemelkedését szolgálják.
- Az iskola kiemelten támogassa a tanulók sportolását, művészeti nevelését.
- Lehetőséget kell adni az önszerveződő csoportoknak.
- A gyermek elfogadható, alapos ismeretekkel, jó szokásokkal kerüljön a magasabb évfolyamba.
- Kiemelt feladat a hiányzás további csökkentése.
- A veszélyeztetett tanulókat a napközis, tanulószobás csoportokba kell bevonni.

- A félévi és a tanév végi vizsgáztatást – a jogszabálynak megfelelően – meg kell szervezni.

2.1.4. Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai eszköz-, és eljárás rendszere

Iskolánkban a következő módszereket alkalmazzuk: motiválás, követelés, meggyőzés, gyakorlás, ellenőrzés, értékelés, elismerés és a büntetés.

A módszerek harmonizációjával kell elérni, hogy megfelelő neveltségi szintet érjenek el az iskola tanulói.

Ehhez az szükséges, hogy a módszer igazodjon a mindenkori helyzethez, másrészt mivel nincs teljesen egyforma két szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, nevelési módszereinket úgy kell megválasztani, hogy azok a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé.

A magatartásban leginkább az a dicséret, elmarasztalás hat, amelyet a tanulók maguk alkottak meg.

2.1.5. Az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai eszközei, módszerei

A célokat és a feladatokat a tanórai és a tanórán kívüli nevelőmunka során a személyi, a tárgyi feltételekkel és a pedagógiai, módszertani eszközökkel valósítjuk meg.

1. Nyelvi eszközök:

Előadás, vagy beszéd, beszélgetés, amelyben a gyermek és felnőtt egy adott eseményről, helyzetről véleményt cserél, mely lehet egyéni vagy csoportos. Az egyéni módszert akkor alkalmazzuk, ha a gyermek személyiségét kívánjuk megismerni.

2. Nem nyelvi eszközök:

Amelyek során a gyermek-gyermek és gyermek-felnőtt viszonyában az együttlét alatt kialakul egy olyan kapcsolat, amelyben „szó nélkül is értjük egymást” kifejezést lehet alkalmazni.

3. Szociális technikák:

Ismerve a gyermekek családi hátterét, biztosítanunk kell, hogy a gyermek önmagát, máságát megismerje és elfogadja. Ezért nagyon fontos, hogy az iskolában olyan mintát kapjon a szerepjátékokon keresztül, amely befolyásolja cselekedeteit.

A módszerek megválasztásának szempontjai:

- a nevelés – oktatás célja
- a tanulók életkori sajátosságai, képességei, egyénisége
- a didaktikai feladat
- a tanítási tartalom
- a tantárgyak sajátossága
- a pedagógus személyisége
- az iskola tárgyi feltételei
- a tanulók sérülés specifikus jegyei

Az alkalmazott módszer kiválasztásának alapelvei:

- a módszert mindenkor a pedagógiai célhoz, a célrendszerhez igazítjuk,

- a módszer megválasztása igazodjék a tanuló fejlettségéhez, állapotához, szükségletéhez,
- sérüléséhez, korlátaihoz,
- figyelembe vesszük a tanuló életkori sajátosságait, előzetes tudását, norma és szokásrendjét, a többségtől eltérő kultúrát, a módszert az adott helyzethez, szituációhoz igazítjuk,
- a tanulók egyediségéhez, sérüléséhez leginkább illő módszerkombinációkat alkalmazunk,
- a sérült gyermek személyiségét figyelve, a választott módszerek elsődlegesen ösztönzőek, pozitív megerősítést szolgálóak legyenek,
- a kényszerítő módszerek alkalmazására csak nagyon indokolt esetben – az egész személyiséget figyelembe véve – kerüljön sor
- központi szerepet kell biztosítani a tevékenységek megszervezésének, a tevékenységhez kötődő módszerek alkalmazásának: a megbízások, a feladatok teljesítésének, a szabályok, a szokások követésének, gyakorlásának, az ellenőrzés és értékelés tevékenységeinek, az önállóság kialakításának, az egészséges életmód szokásrendszerének, az önálló életvezetés tevékenységeinek gyakorlásának, az alkotóképesség kibontakozásának, a tanulási szokások, technikák elsajátításának.

2.2. A szakiskola szakmai programja

Az intézményben a 2014/2015. tanévtől az enyhén értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskolák kötelező 9/E előkészítő évfolyama, majd a 2015/2016. tanévtől az arra ráépülő 2 évfolyamos (9-10. évfolyam) OKJ szerinti Kerti munkás (21 622 01) megnevezésű rész-szakképesítésű oktatás kezdte meg működését. A 2021/2022. tanévtől a speciális kerettanterv szerinti, - szakmajegyzékben szereplő – 2 évfolyamos kerti munkás részszerkesztés folyik intézményünkben. A 2023/2024. tanévtől bevezetésre kerül a speciális kerettanterv szerinti, - szakmajegyzékben szereplő – 2 évfolyamos számítógépes adatrögzítő részszerkesztés.

2.2.1. A szakképzés szabályozásának jogi háttere

- 2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről
- 2011. évi CXC törvény a nemzeti köznevelésről.
- **32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról**
- 150/2012. (VII.6.) Kormányrendelet az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről.
- 2012. évi LXXI. törvény a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény módosításáról.
- 84/2013.(III.21.) Korm. Rendelet egyes szakképzési tárgyú Kormány Rendeletek módosításáról.
- 41/2013. (V. 28.) VM rendelet a vidékfejlesztési miniszter hatáskörébe tartozó szakképesítések szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint egyes, szakmai és vizsgakövetelmények kiadásáról szóló miniszteri rendeletek hatályon kívül helyezéséről.
- 315/2013. (VIII. 28.) Korm. Rendelet a komplex szakmai vizsgáztatás szabályairól.
- 217/2012. (VIII. 9.) Kormányrendelet az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól.
- 20/2007. (V.21.) SZMM rendelet a szakmai vizsgáztatás általános szabályairól és eljárási rendjéről.
- 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról

2.2.2. Szakmai programunk elkészítésénél figyelembe vett szempontok

- A Szakiskola kötelező előkészítő évfolyamára és a részsakképesítés oktatásához készült kerettantervi célok és feladatok.
- Szakmai tematikai egységek óraszámának 10%-os csökkentése, a helyi lehetőségek felhasználására.
- A helyi igényeknek megfelelően új tananyagegység bevezetése, a szabad közismereti és szakmai időkeret felhasználására
- Az egyén és társadalom számára egyaránt nélkülözhetetlen készség- és képességfejlesztési tartalmak.
- Az esélyegyenlőség megteremtése – hátránykompenzáló felzárkóztatás, tehetséggondozás, személyiségfejlesztés.
- Pályaorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó képzés.
- A tanulók képességeinek megfelelő piacképes szakképesítés megszerzésére való felkészítés.

2.2.3. A szakiskolában folyó képzés

A tanulásban akadályozott fiatalok szakképző iskolatípusa a szakiskola, mely a gyógypedagógiai intézmény része. A gyógypedagógiai alapfokú nevelő-oktató munka eredményeire támaszkodva differenciált segítséget nyújt a szakma tanulásához, a szakképesítés munkaterületéhez tartozó legjellemzőbb munkakörök betöltéséhez szükséges kompetenciák elsajátításához, a tanulók társadalmi beilleszkedéséhez, felkészíti tanulóikat az egész életen át tartó tanulásra, a munkaerőpiacon való eredményes részvételre, a sikeres munkaerő-piaci és társadalmi integrációra.

Feladataink

- Általános műveltség szinten tartása, bővítése.
- Felzárkóztatás, tanulási nehézségek oldása, tanulási képességek fejlesztése, rehabilitációja, rehabilitációja.
- Személyiségstruktúra megszilárdítása.
- Személyiség fejlesztés (különös tekintettel fizikai állóképesség, munkamorál, viselkedéskultúra).
- Pályaorientálás, gyakorlati oktatás és szakmai alapozó ismeretek nyújtása.
- Életkezdéshez, munkába álláshoz szükséges ismeretek nyújtása.
- Szakmai vizsgára felkészítés.
- Pályakövetés.
- Társadalmi normák gyakorlati-kipróbálási lehetőségei az adott szakmán belül.

2.2.4. A szakiskola nevelő-oktató munkájának alapelvei

Szakiskolánkban a tanulásban akadályozott 9/E előkészítő évfolyam, illetve a tanulásban akadályozott 9-10. évfolyamos kerti munkás részsakképesítés és a 2024/2025. tanévtől két évfolyamos számítógépes adatrögzítő részsakképesítésre jelentkező tanulók oktatása, képzése folyik.

A képzésbe belépő tanulók eltérőek képességeik, készségeik fejlettségi szintjeik tekintetében. A tanulási helyzetet nehezítő tényező: a kognitív képességek gyengesége, a motiváltság hiánya, a személyiség fejlődés alacsonyabb szintje és a szociális éretlenség. Jelentős eltérés mutatkozik a tanulók szociokulturális háttérében is, jelentős a hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók aránya.

Az iskolába kerülő tanulók nagy részénél elsődleges pedagógiai cél és feladat a tanulás tanítása; csak ennek elsajátítása után kezdődhet meg a tudás szintjén a különböző pedagógiai célok megvalósítása; folyamatosan, egymásra épülve.

Cél a tanítás-tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb vagy sérült funkciók korrigálása, kompenzálása, felzárkóztatása, a szociális képességek fejlesztése, az önálló életvezetés megtanulása, a munkába állásra előkészítés, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentése.

Elsődleges szempont a személyes jártasság, a problémákkal való megbirkózás képességének erősítése.

Minden képzési szakaszban fontos a fizikum fejlesztése.

A speciális nevelés az egyéni bánásmód és az egyéni haladás elvére épül, melyben a praktikus ismeretek oktatása, kommunikációs és szociális képességek fejlesztése folyamatos.

2.2.5. A szakképző évfolyamon folyó képzés célja

Szakiskolánk 9/E évfolyama biztosítja az alapfokú iskolai tanulmányokat befejezett tanulók általános ismereteinek elmélyítését, szinten tartását, kiegészíti az alapfokú iskolában megszerzett általános műveltségeket. Ebben a szakaszban az előzetes tudások megerősítése és tovább építése, alkalmazása az önálló életvezetési technikák gyakorlása kerül központba. A képzés feladata elmélyíteni, kiegészíteni a megszerzett általános műveltséget, feltárni és segíteni az épen maradt részképességeket, támogatni az érdeklődés és tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységeket. A 9/E évfolyam után minden tanulónak lehetőséget biztosítunk szakmai végzettség megszerzésére. Felkészítjük őket a szakmai vizsgára. Kiemelt feladatunk, hogy a tanulók a munkába álláshoz és életkezdéshez szükséges ismereteket is megszerezzék. Ennek alapvető fontosságú eszköze a szakma iránti szeretet kialakítása, a minőségi, pontos munkavégzésre nevelés.

2.2.6. 9/E előkészítő évfolyam

A szakiskolai 9/E évfolyam célja, hogy felkészítse a tanulókat a szakképzésbe történő belépésre. A szakiskolai tanterv keretében, ezeken az évfolyamokon közismereti tantárgyakat és előkészítő jelleggel pályaaorientációs és szakmai alapozó elméleti tantárgyakat tanulnak a tanulók. Egy idegen nyelv tanulása kötelező.

Célja és feladata:

- Előzetes tudások megerősítése és továbbépítése.
- Önálló életvezetési technikák gyakorlása.
- Sérült funkciók korrigálása.
- Munkába álláshoz szükséges motiváció megteremtése.
- Tevékenységközpontú tanulásszervezés.
- Feltárja és segíti az épen maradt részképességeket, támogatja az érdeklődés és a tehetség alapján kialakuló tanulói tevékenységet.
- Lezárja az általános képzést.
- Szakmai alapozás.
- A tanulók alapismereteket szereznek a munka világáról.
- Megalapozza, előkészíti a szakképzést.
- Személyiségfejlesztés, az önismeret fejlesztése.
- Olyan személyiségjegyek kialakítása, amelynek birtokában tanulóink képesek lesznek érdekeik felismerésére, érvényesítésére.
- Tanulási technikák kialakítása.

- A tanulók ismerjék meg a demokratikus társadalom értékeit, az állampolgári jogokat és kötelességeket.
- Hazaszeretet, nemzettudat kialakítása.
- Az egyetemes emberi értékek megismertetése és a tiszteletben tartására való nevelés.
- A másság elfogadására, toleranciára nevelés.
- Egészséges életmódra nevelés. A harmonikus életvitelt megalapozó szokások kialakítása.
- Kommunikációs készségek kialakítása.
- A mindennapi érintkezéssel kapcsolatos értékek és a kulturált viselkedési normák kialakítása (udvariasság, figyelmesség, köszönés).
- Segítségnyújtás a munkába álláshoz, életkezdéshez szükséges ismeretek elsajátításához, az életvitel szervezéséhez és vezetéséhez.
- Felkészítés a részsakképesítésre.

Fejlesztési területek

◆ *erkölcsi nevelés*

- szabálykövető magatartás érvényesítése,
- az érzelem, az értelem és a cselekvés összefüggésének tudatosítása,

◆ *nemzeti öntudat, hazafias nevelés*

- nemzeti, népi kultúránk értékeinek, hagyományainak megismerése
- a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók,

◆ *állampolgárságra, demokráciára nevelés*

- felkészíteni a társadalmi elvárásokra,
- kötelezettségek és jogok gyakorlására, önérvényesítés intézményes lehetőségeinek szükség szerinti igénybe vételére,
- főbb állampolgári jogok és kötelezettségek megismerése

◆ *önismeret és társas kultúra fejlesztése*

- kialakítani a felnőtt életre kötődő reális képet,
- megismerni és kontrollálni viselkedését, továbbfejleszteni önértékelését, önbizalmát,

◆ *családi életre nevelés*

- felkészítés a családi életre

◆ *testi és lelki egészségre nevelés*

- tudatos törekvés az egészséges életmódra,
- testi és lelki egyensúly megőrzése,
- stresszkezelés

◆ *felelősségvállalás másokért és önkéntesség*

- az elfogadás erősítése és ezzel együtt a másság érzésének elfogadása,
- a beteg, sérült és fogyatékos emberek iránti együtt érző magatartás kialakítása,
- az önkéntes segítségnyújtás és az egymásrautaltság igényének kialakítása,

◆ *fenntarthatóság és környezettudatosság*

- összefüggés megláttatása a környezeti ártalmak és az emberi élet szükségleteinek terén,
- igények kialakítása az egészséges- és esztétikus környezetre,
- a környezettudatos élettér kialakításának igénye,

◆ *pályaorientáció*

- átfogó kép nyújtása a munka világról

◆ *gazdasági és pénzügyi nevelés*

- ésszerű gazdálkodásra nevelés a fogyasztás és a saját felelősség figyelembe vételével,
- a tanulók felelősségének kialakítása a pénz világában és a fogyasztás területén,

- a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok megismertetése,

◆ *médiatudatosságra nevelés*

- médiajellemzők jogi és etikai jelentőségének megismertetése,
- a valóságos és a virtuális világ közti különbség felismertetése,

◆ *tanulás tanítása*

- módszertani útmutatás a tananyag minél hatékonyabb elsajátításához,

2.2.7. Pályaorientáció

A pályaorientáció célja, hogy a tanulók saját életpályájuk megalapozásához ismereteket kapjanak mind önmagukról, mind a munkaerő-piaci környezetükről és kellőképpen megalapozzák pályaválasztási döntésüket. Fontos célkitűzés, hogy a tanulók egyéni adottságai és személyes elképzelésük a választott életpályáról egyensúlyba kerüljenek a munkaerő-piaci igények által meghatározott lehetőségekkel.

A pályaorientáció a következő legfontosabb területekre terjed ki:

- Érdeklődés és képességek, készségek megismerése.
- A pályaválasztás és szakma- illetve iskolaválasztás.
- Ismeretek a munka világáról és az egyes szakmacsoportok szakmai követelményeinek megismerése.
- A pályaorientáció keretében a fiataloknak el kell fogadniuk a dolgozó életmódot, tudatosulni kell bennük a pályaválasztás fontosságának. Képesnek kell lenniük a terveket és célokat összevetni a valódi lehetőségekkel.

Értékelés célja és feladata:

- Visszajelzést adni a tanuló elért fejlődéséről.
- További feladatok megjelölése a tanuló fejlődése érdekében.
- A kudarc elkerülése.
- A tanulási motivációk erősítése.

Értékelés alapelvei:

- Az értékelés a tanuló önmagához mért fejlődésére irányuljon.
- Személyre szóló, fejlesztő értékelés valósuljon meg.
- Növelje az oktatás eredményességét.
- Fejlesztően hasson a tanulók önértékelésére.
- A tanulók egyéni fejlődését támogató értékelés legyen.

Értékelési formák:

- Diagnosztikus - a tanulók tudásszintjének felmérése.
- Szummatív - tanulmányok összegző értékelése. /szóbeli, írásbeli, gyakorlathoz kapcsolódó/
- Formatív – a tanítás-tanulás folyamatában azonnali korrekciót tesz lehetővé.

2.2.8. A részsakképesítés oktatása a 9-10. évfolyamon

A helyi szakiskolai iskolai oktatás részsakképesítése a kerti munkás részsakképesítés és a számítógépes adatrögzítő részsakképesítés oktatását jelenti.

A kerti munkás részsakképesítés megszerzése során a kerti munkás a ház körüli-, háztáji kertekben és árutermelő kertekben végezhet alapvető kertészeti tevékenységet.

A számítógépes adatrögzítő részsakképesítés során a végzett tanuló adatfeldolgozási és ügyviteli folyamatokat lát el. Tanulmányai befejeztével akár asszisztensi feladatokat is elláthat.

A képzés időtartamát, az elméleti és gyakorlati órák arányát a tananyagot a szakmai vizsgakövetelményekre és a központi programra épített helyi tanterv határozza meg. Intézményünk a tanulásban akadályozott tanulók számára kidolgozott és jóváhagyott adaptált központi program szerint végzi szakképző munkáját. A szabad közismereti és szakmai időkeret nagyobb hányadát a helyi igényeknek megfelelően új tananyagegységek tanítására használjuk fel, új tantárgyak bevezetésével.

2.2.9. Fejlesztési területek - nevelési célok

A képzés célja, hogy alapozzon meg és fejlesszen ki a tanulóknál olyan szakmai tudást, amelynek birtokában képesek szakterületükön, a szakmai követelményeknek eleget tenni. Továbbá célja az, hogy a szakmai követelményeken túl, magában foglalja a nevelési célokat, a személyiség formálását, a szocializációs funkciókra való felkészítést, valamint a szakmával összefüggő társadalmi gyakorlat megismertetését. Mindezek mellett fontos szempontként kezeljük a szakemberektől elvárt emberi tulajdonságok kialakítását, mint a munkafegyelmet, a megbízhatóságot, a felelősségtudatot, az önállóságot, a kreativitást, a nyitottságot, a fogékonyságot a változásokra és az önképzésre.

Fejlesztési területek:

◆ *Erkölcsei nevelés*

- Szabálykövető magatartás érvényesítése a mindennapi gyakorlatban.
- Erkölcsi érzék továbbfejlesztése, igazságérzet kibontakoztatása.
- Mások iránti felelősségvállalás.
- Társadalmi beilleszkedés elősegítése.

◆ *Nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés*

- Hazánk történelmi megemlékezéseire és a hagyományára épülő rendezvényeken való részvétel biztosításával segítjük a kultúra iránti érdeklődés felkeltését és a nemzeti azonosságtudat elmélyítését.
- Más népek kultúrájának megismertetése, mellyel elősegítjük a tisztelet megnyilvánulását.
- Reális kép kialakítása a társadalomban elfoglalt és elfoglalható helyekről.

◆ *Állampolgárságra és demokráciára nevelés*

- A kötelezettségek és jogok megismertetésével és azok gyakorlásával az önérvényesítés intézményes lehetőségeinek a kiszélesítése.
- A helyi civil szervezeti életbe való bekapcsolódással elősegítjük a fogékonyságot a társadalom problémái és jelenségei iránt.

◆ *Önismeret és társas kultúra fejlesztése*

- Reális énkép kialakítása, mely hozzájárul a viselkedéskultúra fejlesztéséhez.
- A társas kapcsolatok terén a bizalom és bizalmatlanság megfelelő egyensúlyának kialakítása.
- Kudarc-tűrés és azok tanulságainak feldolgoztatása.

◆ *Testi és lelki egészségre nevelés*

- Fizikai állóképesség javításával hozzájárulni az egészség megőrzéséhez, mely kihat a munkavégzésre.
- Testi és lelki egyensúly megőrzésére való törekvés kialakítása.

- Káros szenvedélyek megismertetése.
- Egészségvédelem, a táplálkozás és a mozgás terén.
- Felkészítés a testi higiénia fontosságára.
- ◆ *Családi életre nevelés*
 - Harmonikus családi minták és a családi együttélés szabályainak megismertetése.
 - Hétköznapi élethelyzetek megbeszélése, különösképpen a felelős párkapcsolatok terén.
 - Támogatást nyújtó társadalmi és egészségügyi rendszerek megismertetése.
- ◆ *Felelősségvállalás másokért és önkéntesség*
 - Fogyatékos emberek iránti együtt érző és segítő magatartás kialakítása.
 - Szociális érzékenység kialakítása.
 - Önkéntes feladatvállalás és segítségnyújtás igényének fejlesztése.
- ◆ *Fenntarthatóság, környezettudatosság*
 - Összefüggések megláttatása a környezeti ártalmakra, melyek az emberi élet szükségleteinek és életminőségének függvényében alakulnak ki.
 - Egészséges-, esztétikus környezet és az élettér kialakításának, megóvásának felismertetése.
- ◆ *Pályaorientáció*
 - Munkaerő-piaci lehetőségek megismerésével, a reális önértékelés kialakítása.
 - A pályaválasztáshoz szükséges képességek kibontakoztatása.
- ◆ *Gazdasági és pénzügyi nevelés*
 - A változó gazdasági környezet lehetőségeihez történő alkalmazkodás képességeinek fejlesztése.
 - Családi gazdálkodás ésszerű, beosztó felhasználására, takarékoságára való nevelés.
 - Ügyintézés útjainak, a lakhatás és a munkavállalás tapasztalatainak közvetett és közvetlen úton történő gyakorlati életre való felkészítése.
- ◆ *Médiatudatosságra nevelés*
 - Megfelelő gyakorlat kialakítása az információ hordozók megválasztásában és használatában.
 - Képességfejlesztés az információk hitelességének ellenőrzésében és az óvatosság területén.
 - A mértéktartás fejlesztése az eszközök használatában.
- ◆ *Tanulás tanítása*
 - Az ismeretszerzés kapcsán lehetőséget biztosítunk az egyénre szabott képességeknek megfelelő motivációra.
 - Elfogadjuk és megismertetjük a környezet folyamatos változásait.

2.2.10. A szakma munkaerő-piaci értékének növelése

- Az intézményvezetés felkészítése a változások menedzselésére.
- Az intézmények pedagógiai, szakmai fejlesztése és a pedagógusok módszertani továbbképzése.
- A szakiskolák eszközellátottságának javítása, korszerű eszközök, csúcstechnológia biztosítása.
- Felkészülés az uniós tagsággal járó kihívásokra és lehetőségekre.

2.2.11. Pályakövetési rendszer

Fontos adatszolgáltatási rendszer, mely segíti a szakképzés munkaerő-piaci igények feltárását. Lehetővé teszi a tanulói életutak vizsgálatát, úgy, hogy konkrét információval

szolgál minden egyes tanulóra vonatkozóan. A tanuló pályakövetése az első szakma megszerzése után, a szakmai képzés eredményes zárását követően kezdődik. Elsődleges célja, hogy a tanuló a munkaerőpiacra való belépésekor megkapja a támogatásokat.

A pályakövetés célja

- A szakiskolában szakképzettséget szerzett fiatalok számára a munkaerőpiacon való elhelyezkedés hatékony segítése, valamint a végzős fiatalok elhelyezkedési arányának emelése.
- Hatékony álláskeresési technikák alkalmazása a mindennapokban, valamint a tartós munkavállalás elősegítése.
- A munkavállalás motivációjának erősítése, az elhelyezkedési esélyek növelése, a munkahelyi beilleszkedés elősegítése.
- A fiatalok szociális helyzetének javítása.

2.2.12. Kiemelt feladatok a gyakorlati oktatásban

A szakmai gyakorlaton még szembetűnőbbek a tanulók közötti egyéni különbségek. A szakoktatóknak ügyelni kell

- a differenciált feladatátadásra és értékelésre,
- a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek elsajátítására,
- a munkakezdés előtt a munkafolyamat lépésenkénti ismertetésére,
- a munkafázisokhoz közvetlenül kapcsolódó munka- és balesetvédelmi előírások megtartására,
- műveleti elemek mozdulatainak pontos bemutatására,
- szakmai fogalmak értelmezésére,
- a fokozatos, önálló feladatvégzésre.

2.2.13. 2015/2016. tanévtől bevezetett képzés

Kerti munkás részsakképesítés 21 622 01 2 évfolyamos képzés

A sakképesítést, a modulok meghatározott csoportjának teljesítésével lehet megszerezni.

MODUL

- Önálló tananyagegység, amely formailag egységes és tartalmilag meghatározott.
- A modulokból rugalmasan állíthatók össze a különböző képzési programok.
- A modulok egy vagy több kompetenciát tartalmaznak.
- A modul magában foglalja a belépő szintet és az elérendő végcél.
- A modul tartalmazza az oktatási, tanulási stratégiákat, módszereket, eszközöket, az értékelés módját és szempontjait.
- Minden modul egy előre meghatározott szintre juttatja a tanulót.

Elve:

- gyakorlatorientált oktatás/képzés,

Célja:

- munkavállalói kompetenciák erősítése,
- az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kompetenciák fejlesztése.

Lényege:

- tantárgyasított oktatásszervezés (intézményünk helyi tanterve alapján).

Tanulóink részsakképesítés megszerzésére jogosultak. A részsakképesítés, – a munkaerőpiac által elismert – lehetővé teszi egy adott, többnyire kevésbé összetett munkakör ellátását, legalább egy munkakör ellátására képesít. Követelményei valamelyik szakképesítés kompetenciáiból származtathatók.

A szakiskola utolsó évfolyamán a jogszabályi előírásoknak megfelelően szakmai vizsgát kell tenni, mely projektfeladatokból áll.

2.2.14. Szakképzésbe való felvétel, magasabb szakképzési évfolyamba lépés feltételei

◆ A szakképzésbe való felvétel, a tanulói jogviszony létesítésével történik meg, melynek módja: a jogszabályok értelmében az általános iskola 8. évfolyamára járó tanulókat az intézményvezető a tanév eleji szülői értekezleten (szeptember hónap) tájékoztatja a továbbtanulási lehetőségekről és a középfokú iskolai felvétel eljárás rendjéről.

A szakiskola 9 E. évfolyamára a felvételi kérelmet az általános iskolai tanulói jogviszonyban lévők az általános iskolán keresztül nyújtják be. A felvételi kérelmeket a tanév rendjében meghatározott időszakban kell benyújtani, melyről a szülők az osztályfőnökök által tájékoztatást kapnak. Érvényes befejezett 8. általános iskolai bizonyítvánnyal rendelkező sajátos nevelési igényű, - enyhe fokban értelmi fogyatékos - tanulókat veszünk fel szakiskolánkba. A tanulóknak a KIR-hez benyújtott tanulói adatlappal, valamint érvényes orvosi alkalmassági vizsgálattal kell rendelkezniük. A tanuló jelentkezésének elutasítása csak helyhiányra való hivatkozással történhet.

A tanulók számára felvételi vizsgát nem tartunk.

A tanuló iskolai felvétele nem a teljesítménye (érdemjegyek, vizsgateljesítmény) alapján, hanem a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága által kiállított szakértői dokumentációk alapján történik.

A jelentkező tanulóknak valamint szüleiknek munkaterv alapján nyílt napot tartunk, melyre kérjük, hogy a szakértői dokumentációkat hozzák magukkal.

Intézményünk a felvételi tájékoztatóját minden év október 31-ig nyilvánosságra hozza.

A felvétel adminisztratív feltételei.

- jelentkezési lap határidőre történő beadása,
- választott szakmának megfelelő egészségügyi alkalmasság,
- szakértői vélemény, iskolakijelölő dokumentáció.

◆ A tanulmányok eredményes folytatásának, a magasabb évfolyamba lépésnek feltételei, átjelentkezés más intézményből, vagy kimaradás után:

- a 9/E évfolyam eredményes elvégzése
- a 9. évfolyam részsakképesítésének az elvégzése
- szorgalmi időben történő átvétel
- az elméleti és gyakorlati foglalkozáson való aktív részvétel, minimum elégséges érdemjegy,
- nyári szakmai gyakorlat teljesítése.

A szakképzési évfolyam érvényessége a törvényi előírások alapján történik.

◆ A tanulói jogviszony megszűnik:

- A tanulmányok befejezésekor, az utolsó tanév vizsgaidőszakának utolsó napján.
- A tanuló igazolt és/vagy igazolatlan hiányzásai a köznevelési, illetve szakképzési törvényben előírt óraszámot meghaladják.
- A szülő írásos kérelmére.
- A törvény tankötelezettség megszűnésére vonatkozó pontjai alapján.

2.2.15. Személyi feltételek

- Az elméleti és gyakorlati képzést a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben szabályozott feltételekkel rendelkező pedagógus, gyógypedagógus és egyéb szakember láthatja el.
- A szaktanároknak, a szakoktatóknak a szakmai felkészültség mellett speciális pedagógiai, módszerbeli felkészültséggel is rendelkezniük kell.
- Egyéb szakirányú végzettséggel rendelkező szakemberek; gyógypedagógiai asszisztens.
- Szükség szerint időszakosan egyéb szakemberek közreműködése, folyamatos együttműködése.

A szakmai elméleti tananyagegységek oktatását saját szaktanáraink vagy társ szakirányú képző intézmény szakemberei látják el. A tanulásban akadályozott tanulók számára lehetőség van kiscsoportos szervezési formában, iskolai tanműhelyben, illetve egyénileg történő (tanulószerződéssel) foglalkoztatással biztosítani a gyakorlatot.

Tanulóink nevelésének- oktatásának-képzésének alapvető követelménye a fokozott, sokoldalú szemléltetés.

2.2.16. Tárgyi feltételek

- A pedagógiai program végrehajtásához szükséges a nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke.
- Tanterem, gyakorlóterem, szertár, szakmai gyakorlati képzőhely, tanterület.
- Oktatástechnikai eszközök: laptop, projektor, interaktív tábla, hangszórók.
- Bútorzatok és egyéb berendezések.
- A tanórai oktató- és nevelőmunkát segítő taneszközök, felszerelések.
- Munkaruházat, védőfelszerelés, munkavédelmi eszközök, tárgyak.

A tárgyi eszközök beszerzése szakaszosan történik, melyhez a fenntartó támogatása szükséges. – Az egyeztetés folyamatos.

A tanulók számára a fenntartó által biztosított a munkaruházat és a védőfelszerelés.

A tanulásban akadályozott tanulók számára kiscsoportos szervezési formában biztosítjuk a tanulók gyakorlati foglalkozását.

A technikai, technológiai fejlődéssel lépést tartunk mintagazdaságok látogatásával.

2.2.17. A vizsgáztatási követelmények

Iskolai rendszerű szakképzésben az évfolyamok eredményes teljesítését igazoló, a szakképzési kerettantervben meghatározott tantárgyakat tartalmazó bizonyítvány.

Szakmai vizsga tartalma: projektfeladat keretében szóbeli és a gyakorlati vizsgatevékenység.

A képesítő vizsga megszervezésének kereteit az Szt., Szkr. az Nkt. és a 20-as EMMI rendelet adja.

2.2.17.1. Vizsga alóli mentesülés

Mentesül a képesítő vizsga, vagy annak a versenykiírásban meghatározott vizsgafeladatának, vizsgatevékenységének letétele alól az a vizsgázó, aki országos szakmai tanulmányi versenyen, WorldSkills vagy EuroSkills versenyen a szakmai és vizsgakövetelményben, a képzési és kimeneti követelményekben vagy programkövetelményekben meghatározott követelményt teljesítette, és a versenyfelhívásban meghatározott helyezést, teljesítményt, szintet elérte. Az e bekezdésben meghatározott felmentés esetén a szakmai vizsga, képesítő vizsga vagy a vizsgatevékenység eredménye jelesnek minősül.

2.2.18. Ellenőrzés – értékelés

Értékelés a nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXCV. törvény 54. § (2) a) pontja szerint történik.

A tanulási tevékenységben az ellenőrzésnek differenciáltan, komplex módon, rendszeresen kell történnie. Ez alapul szolgál a hiányosságok feltárásával, azok megszüntetését szolgáló egyéni és csoportos felzárkóztatásnak, a fejlesztés megtervezésének. Az ellenőrzést mindig kövesse értékelés, melynek pozitív irányultsága segíti a kudarcélmények elkerülését.

A tanulási tevékenységben a tanulókat motiváló tényezőként alkalmazható:

- az előre közölt ellenőrzési és értékelési szempont,
- fokozatosság az ellenőrzési módok alkalmazásában (szóbeli, írásos; különböző nehézségi fokú írásos felmérők),
- a humánus és igazságos értékrend következetes alkalmazása,
- a feladatteljesítést közvetlenül követő, pozitív irányultságú, többnyire szóbeli értékelés,
- a fejlődés elismerése,

A tanulásban akadályozottak esetében különösen fontos a tanítás-tanulás folyamatában a feladatok, az ismeretek megértésének folyamatos ellenőrzése.

Az elméleti tudás vagy megértés ellenőrzése történhet szóban vagy írásban. (Kezdetben az, azonnali szóbeli visszacsatolással, majd fokozatosan egyre több írásos formában, különösen azoknál a tananyagegységeknél, ahol írásbeli vizsgatevékenység van előírva.)

A gyakorlati tevékenységek ellenőrzése-értékelése komplex feladat, ami a manuális tevékenységen (a munka eredményessége: produktum, munkaszervezés, időbeosztás, dokumentálás) túl kiterjed az elméleti ismeretek elsajátítására (gyakorlati alkalmazására). Ez különösen az elméletigényes gyakorlati tananyagtartalmak esetében a gyakorlat manuális részének ellenőrzése mellett az elméleti ismeretek elsajátítására vonatkozóan feladatlapok, tesztek, számítási feladatok útján történhet.

A produktum értékelésekor figyelembe kell venni az eszközök kezelésének szakszerűségét (eszközhasználat) munkavédelmi és higiéniai szabályok betartását, a gazdaságos szemléletmód érvényesülését.

A tanulásban akadályozottak tanulási tevékenységének ösztönzése, az értékelés az ötfokú skálán, érdemjeggyel történő módjánál tágabb értékelési módot igényel.

Az érdemjeggyel (osztályzattal) történő értékelés mellett a képzés folyamán mindvégig fontos a szöveges értékelés, aminek igazodnia kell a tanulók eltérő adottságaihoz és egyéni fejlődési üteméhez.

A szöveges értékelés felhívja a figyelmet a hibákra, hiányosságokra, kiemelve a pozitívumokat megmutatja a további fejlődés lehetőségeit (a tanuló számára és a fejlesztés feladatokhoz).

2.2.19. A tanulók teljesítményének értékelése

Az írásbeli dolgozatok minősítése:

5 (jeles)	91 – 100 %
4 (jó)	76 – 90 %
3 (közepes)	51 – 75 %
2 (elégséges)	26 – 50 %
1 (elégtelen)	0 – 25 %

2.2.20. Helyi tanterv óraszámai

2.2.20.1. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyam helyi tantervének óraszámai

Műveltségterület	Tantárgy	Heti óraszám	Éves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	5	180
Idegen nyelv	Angol nyelv	2	72
Matematika	Matematika	5	180
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	1	36
Természettudomány és földrajz	Természettudomány	3	108
Művészetek	Vizuális kultúra	2	72
Technológia	Digitális kultúra	2	72
Egyéb	Pályaorientáció	2*	72
	Szakmai alapozó ismeretek	6*	216
Testnevelés	Testnevelés	5	180
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	1	36
Összesen		31	1116
Szabadon tervezhető *		3	108
Mindösszesen		34	1224

A tantárgyankénti szabad időkeretet a helyi sajátosságokra fordítjuk, a szabadon tervezhető órákat tantárgyi órákra fordítottuk.

***Szabadon tervezhető órakeret:**

9/E évfolyamon: 1 óra Pályaorientáció tantárgy óraszámának növelése

9/E évfolyamon: 2 óra Szakmai alapozó ismeretek tantárgy óraszámának növelése

2.2.20.2. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9-10. évfolyam KERTI MUNKÁS részsakképesítés közismereti helyi tantervének óraszámai

Műveltségi terület	Tantárgy neve	9–10. évfolyam (átlag heti időkeret)	2 tanéves óraszám
Magyar nyelv és irodalom	Magyar nyelv és irodalom	1	71
Matematika	Matematika	2	142

Technológia	Digitális kultúra	1	71
Testnevelés és egészségfejlesztés	Testnevelés	5	355
	Osztályfőnöki	1	71
	Vállalkozási ismeretek/Közlekedési ismeretek	1*	71
Közismeret összesen		10	781
Szabad közismereti időkeret		1	71
Szakmai elmélet és gyakorlat együtt		21	1491
Szabad szakmai időkeret		2	142
Összesen		heti 34 óra	2414
Összefüggő szakmai gyakorlat		70	70

Az éves óraszám megadásánál 9. évfolyamon 36 héttel, a 10. évfolyamon 35 héttel számolunk.

A szabadon tervezhető órákat új tantárgyi órák bevezetésére fordítottuk.

***Szabadon tervezhető közismereti órakeret:**

9. évfolyamon: 1 óra Vállalkozási ismeretek tantárgy

10. évfolyamon: 1 óra Közlekedési ismeretek tantárgy

2.2.20.3. Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9-10. évfolyamának KERTI MUNKÁS részsakképesítés szakmai követelménymodulokhoz rendelt tantárgyak helyi tantervének óraszámjai

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	2		70	2	
10961-16 Kertészeti alapismeretek	Növénytani ismeretek	2			2	
	Termesztési ismeretek gyakorlat		5			5
	Műszaki alapismeretek	2				
	Műszaki alapismeretek gyakorlat		4	70		5
10962-16 Kertészeti munkavállalói ismeretek	Munkavállalói ismeretek	2			2	
11024-16	Kerti munkák	2			2	

Kerti munkák	Kerti munkák gyakorlat		4			5
08104001 Biogazdálkodó	Biogazdálkodási ismeretek*	1	1		1	1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		9	14		7	16
Összes heti/ögy óraszám		23		70	23	

(Az oktatásra, képzésre fordítható szakmai órák száma összesen: 1703 óra nyári összefüggő szakmai gyakorlattal és a szakmai szabad sávval együtt)

* **Szabadon felhasználható órakeret:**

9. évfolyamon: 2 óra Biogazdálkodási ismeretek tantárgy

10. évfolyamon: 2 óra Biogazdálkodási ismeretek tantárgy

2.3. Számítógépes adatrögzítő részsakma

A képzés jogi háttere:

- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény,
- a szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény
- az Országos Képzési Jegyzékről és az Országos Képzési Jegyzék módosításának eljárásrendjéről szóló 150/2012. (VII. 6.) Korm. rendelet,
- az állam által elismert szakképesítések szakmai követelménymoduljairól szóló 217/2012. (VIII. 9.) Korm. rendelet,
- a 31 346 02 Számítógépes adatrögzítő részsakképesítés szakmai és vizsgakövetelményeit tartalmazó rendelet alapján készült.

A képzés szervezésének feltételei

Személyi feltételek

A szakmai elméleti és gyakorlati képzésben a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet előírásainak megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus és egyéb szakember vehet részt.

Tárgyi feltételek

A képzés lebonyolításához szükséges eszközök és felszerelések felsorolását a képzés képzési és kimentési követelménye, illetve programkövetelménye tartalmazza, melynek további részletei az alábbiak: Az Üzleti kommunikáció és protokoll modul oktatásához javasolt helyiség: taniroda.

Indítása 2024/25-ös tanévtől kerül bevezetésre.

Szakiskolánkban a **8. osztály elvégzése** és az **1 éves előkészítő osztály** elvégzése után kezdődik a **2 éves számítógépes adatrögzítő szakmai képzés**.

A számítógépes **adatrögzítő részsakképesítés célja** a munkaterülethez tartozó legjellemzőbb munkakörök, foglalkozások betöltéséhez szükséges **kompetenciák elsajátítása**.

A cél elérése érdekében el kell sajátítani a munkakörben **elvégzendő feladatokat**, ki kell alakítani az azokhoz **szükséges tulajdonságokat** (alkalmazott szakmai ismeretek, szakmai készségek, képességek, személyes, társas és módszerkompetenciák).

A tanulásban akadályozottak esetében a számítógépes adatrögzítő részsakképesítés képzés pedagógiai és szakmai céljai kiegészülnek – az egyéni igényeknek megfelelően – egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs célokkal. Ezen célok megvalósítását a számítógépes adatrögzítő részsakképesítés képzése során **fejlesztő foglalkozások, szocializációs programok segítik**. A fejlesztés a tanítás–tanulás folyamatában megmutatkozó gyengébb, vagy sérült funkciók korrigálására, kompenzálására, felzárkóztatásra, az eszköztudás, a szociális képességek fejlesztésére, az önálló életvezetés megtanulására, a szociális szféra akadályozottságából származó hátrányok csökkentésére **irányul**.

A két éves szakképzés **szakmai vizsgával zárul**, ahol szakmai gyakorlati és elméleti tudásukról adnak számot a tanulók. A felkészítés során a rászoruló tanulókat egyéni fejlesztésekkel segítjük. A sikeres vizsga után **bizonyítványt** kapnak a Számítógépes adatrögzítő szakmáról.

A számítógépes adatrögzítő részsakképesítés során az elmélet és gyakorlat aránya: **40%–60%**

A Számítógépes Adatrögzítő részsakképesítés **moduljai**:

- **10070–12 – Munkahelyi kommunikáció**
- **10067–12 – Gépírás és dokumentumkészítés, iratkezelés**

A képzés célja:

A számítógépes adatrögzítő részsakképesítés **képzés célja**, hogy a **tanulóink** olyan gyakorlatban használható **informatikai és ügyviteli ismereteket** szerezzenek, amellyel **alkalmassá vállak irodai ügyfélszolgálati feladatok ellátására**.

Elsajátítják az operációs rendszer alapvető kezelésével és az irodai programcsomagok mindennapi használatával kapcsolatos szövegszerkesztési, táblázatkezelési, grafikai, prezentáció készítési és adatbázis kezelési ismereteket. **Megismerik** az interneten történő információ-szerzés és az elektronikus levelezés lehetőségeit.

A számítógépes adatrögzítő rész–szakképesítés során **megismerik** a háttér–irodai dolgozó munkatársakkal szemben támasztott **szakmai és viselkedési elvárásokat**, az ügyfélkapcsolati adminisztrációban általánosan előforduló iratok, nyomtatványok azonosítását, készítését,

illetve kitöltését. Elsajátítják az ügyvitelben használatos berendezések biztonságos és költséghatékony használatát.

A számítógépes adatrögzítő rész-szakképesítés oktatása során elsajátítják a gépírást tízujjas vakírással (100 leütés/perc). Megtanulják hivatalos levelek, iratok kialakításának, fogalmazásának nyelvi formáit, általános szabályait, a stilisztika, a helyesírás és a nyelvhelyesség szabályok betartásával.

Megismerik a szervezet által használt adatok, információk rendszerezését, nyilvántartását, feldolgozását, az ügyfélszolgáltatásokon használt legfontosabb adatbázisok elemzését.

Számítógépes adatrögzítő szak **tantárgyai: a közismereti tárgyak** mellett (magyar, informatika, matematika, testnevelés) a legtöbb órában **szakmai tárgyakat** tanítunk: alapismeret, szövegszerkesztés, táblázatkezelés, adatbáziskezelés, weblapszerkesztés, ügyiratkezelés, adatvédelem, gépírás, kommunikáció.

A számítógépes adatrögzítő részsakképesítés képzés tananyaga

1. **Az irat-, dokumentum- és ügyvitel-technikai berendezés kezelése** (iratkezelés, iktatás, selejtezés, iratkezeléshez szükséges irodatechnikai eszközök kezelése /pl. fénymásoló, diktafon, projektor, iratmegsemmisítő/, számítógép és az operációs rendszer felhasználói szintű kezelése).
2. **Fájlok és mappák kezelése, számítógép hálózati alapismeretek**, az internet használata és elektronikus levelezés, prezentációkészítő, rajzoló és grafikai programok alapfunkciói, a biztonságos számítógép használat alapkérdései: mentések, víruskeresés, tűzfal programok.
3. **Gépírás, szövegszerkesztés és táblázat- és adatbázis-kezelés:** adatbeviteli feladatok elvégzése tízujjas vakírással, nyomtatott szövegről, kéziratról, javított, felülírt, szkennelt dokumentumról másolat készítése, hallott szöveg /pl. hangfelvétel, telefonhívás/ gépírással történő rögzítése, dokumentum-szerkesztési munkák elvégzése táblázatba, adatbázisba adatok feltöltése, frissítése, korrigálása.
4. **Adatkezelés, adatfeldolgozás, adatvédelem:** közreműködnek a szervezet által használt adatok, információk rendszerezésében nyilvántartásában, feldolgozásában.

Számítógépes adatrögzítő részszakma óraterve

Két évfolyamos szakiskolai oktatás, képzés szakmai kerettantervei alapján

A részsakma besorolása a Magyar Képesítési Keretrendszer szerint:

A részsakma egyedi azonosító száma: 32

A részsakma megnevezése: Számítógépes adatrögzítő

Szakmai követelmény-modulok	Tantárgyak	Heti óraszám				
		9. évfolyam			10. évfolyam	
		elméleti	gyakorlati	ögy	elméleti	gyakorlati
12082-16 Gépírás és irodai alkalmazások	Gépírás és levelezési gyakorlat		8+1	70		7+1
	Irodai alkalmazások gyakorlata		5			6
12084-16 Üzleti kommunikáció és protokoll	Kommunikáció a titkári munkában	8+1				8+1
Összes heti elméleti/gyakorlati óraszám		8+1	13+1			8+1

Összes heti/ögy óraszám	21+2	70	21+2
Közismereti	11+1		11+1
Összesen	35		35

2.4. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Pedagógiai programunk a NAT-ban leírt és képviselt értékekre, valamint a helyi sajátosságokból adódó hagyományokra és szükségletekre épül.

Pedagógiai feladataink

- ∅ A NAT-ban és a kerettantervben leírt egységes, alapvető tartalmak átadása, csoportosítása, és az ezekre épülő differenciálás.
- ∅ A különböző ismeretek elsajátítása során arra törekszünk, hogy tanulóink értelmi, ismeretszerzési, kommunikációs, az egészséges és kulturált életmód iránti képességeiket fejlesszük.
- ∅ A képzés tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magába, a tanulók életkori fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel.
- ∅ Elsődleges szempontunk, hogy a tanulók képességeinek fejlődéséhez olyan követelményeket határozzunk meg, amely ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást.
- ∅ Kiemelt feladat a színes sokoldalú iskolai élet, tanulás, munka, játék, mely fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési képességeiket, eddze akaratukat.
- ∅ Járuljon hozzá életmódjuk, szokásaik kialakításához.
- ∅ Pedagógiai programunk alapja a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlesztése.
- ∅ Ennek alapján az alábbi konkrét pedagógiai feladatok köré csoportosítjuk a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos teendőinket:

Szakiskola feladatok, tevékenységek

- ∅ A tevékenységek, a megélt, átélt szituációk széles körét kínáljuk korrekciós és terápiás jelleggel.
- ∅ Ehhez térben és időben olyan helyszíneket rendelünk, amely a széleskörű társadalmi gyakorlat megtapasztalását jelenti és a felnőtt életben, a társas kapcsolatokban modellként szolgálhat. E célból bővül az iskolai élet valamennyi színterét érintő, a tanulók által hozott döntések, véleményezések, állásfoglalások, érvelések lehetősége. Aktív részvételükre számítunk az életüket, a közösségüket érintő tervezésben, szervezésben, kivitelezésben.

Az értelem kiművelése terén elvégzendő feladatok

- ∅ A megismerési vágy fejlesztése, tapasztalati és értelmező tanulás elsajátíttatása terén olyan helyzet teremtése, amelyben az érdeklődést felkeltjük az ismeret, a tulajdonság megismerése érdekében.
- ∅ A valóság megismertetése mellett a megfelelő elvonatkoztatás után az értelemre ható magyarázattal segíteni kell a megismerést.
- ∅ A segítő életmódra nevelés területén elvégzendő feladatok
- ∅ Megfelelő szociális szokások /rend, tisztaság, kézmosás, fej tisztántartása.../ kialakítása. A szabályok betartása. Megszólítások. Köszönés, válasz.

- ⊗ Olyan élmények biztosítása, amelyben a magatartási szokások pontosan nyomon követhetőek.
- ⊗ Olyan tartalmak, amelyek lehetővé teszik, hogy megfelelő cselekvésbe, példákba, esetekbe ágyazottan jelenjen meg az ismert, vagy elképzelt esemény.
- ⊗ Pozitív légkör kialakítása, melyben a pedagógus és a gyermek is pontosan tudja, hogy mit várhat el a másiktól.
- ⊗ A gyermek-gyermek, a gyermek-pedagógus, a pedagógus-pedagógus közösségben az elvárható együttműködés iskolán belül és kívül is működjön.
- ⊗ Az iskola biztosítja a tanulók és pedagógusok számára a védőnő, iskolaorvos, üzemorvos, pszichológus segítségét.
- ⊗ Az iskola évente két alkalommal iskolagyűlést szervez.
- ⊗ Az iskola havonta értékeli a magtartás-szorgalom, tisztasági, mulasztási verseny eredményeit.

2.5. Az egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok

Az egészségfejlesztő iskola ismérvei

- ⊗ Minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- ⊗ Együttműködést alakít ki a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- ⊗ Egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal. Kiemelt hangsúlyt tulajdonít az egészséges étkezésnek, testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas támogatást, a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programoknak.
- ⊗ Olyan oktatási-nevelési gyakorlatot folytat, amely tekintetbe veszi a pedagógusok és a tanulók jól-létét és méltóságát, többféle lehetőséget teremt a siker eléréséhez, elismeri az erőfeszítést, a szándékot, támogatja az egyéni előrejutást.
- ⊗ Törekszik arra, hogy segítse diákjainak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösség tagjainak egészségük megőrzését; együttműködik a helyi közösség vezetőivel.
- ⊗ Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók vészhelyzetben a lehető legjobb döntést hozzák. Tudjanak szabályosan mentőt hívni, legyenek tisztában a vérzések és csontsérülések alapvető ellátásával, ismerjék az újraélesztés technikáját.
- ⊗ A tanulmányi kirándulások is kiváló lehetőséget kínálnak az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítására. Az iskola éves programjában az egészségnapon készítjük fel diákjainkat az előforduló baleseti helyzetek elkerülésére és megoldására.

2.5.1. Az iskolai egészségnevelési program elkészítésének alapjai

Az iskolai egészségnevelés törvényi háttere

A NAT kiemelt fontossággal kezeli a testi és lelki egészséget. A kiemelt fejlesztési feladatok az iskolai oktatás valamennyi elemét áthatják, elősegítik a tantárgyközi kapcsolatok erősítését, a tanítás-tanulás szemléleti egységét, a tanulók személyiségének fejlődését.

Ezen, kiemelt fejlesztési feladatok között szerepel a testi és lelki egészség is.

Az iskolára nagy feladat és felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében. Minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Személyi és tárgyi környezetével az iskola segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, a fiatalok egészségi állapotát javítják.

Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tisztelésére is nevel.

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást. Ismertessék meg a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit.

Nyújtsanak segítséget, támogatást a gyerekeknek a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Segítsék a krízishelyzetbe jutottakat. Foglalkozik a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel. Figyelmet fordít a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre.

Fontos, hogy az iskolai környezet is biztosítsa az egészséges testi, lelki szociális fejlődést. Ebben a pedagógusok életvitelének is jelentős szerepe van.

2.5.2 Iskolai egészségnevelési program

1. Az iskola egészségnevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- ☞ a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük megőrzése és védelme érdekében;
- ☞ tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük az egészséges életmód gyakorlását szolgáló tevékenységi formákat, az egészségbarát viselkedésformákat;
- ☞ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak az egészség megőrzésének szempontjából legfontosabb ismeretekkel
- ☞ a táplálkozás,
- ☞ az alkohol- és kábítószer fogyasztás, dohányzás káros hatásai a szervezetre,
- ☞ a családi és kortárskapcsolatok,
- ☞ a környezet védelme,
- ☞ az aktív életmód, a sport,
- ☞ a személyes higiénia,
- ☞ az elsősegély-nyújtás alapismeretei,
- ☞ a szexuális fejlődés területén.

2. Az egészségnevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

3. Az iskolai egészségnevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- ☞ a mindennapi testedzés lehetőségének biztosítása:
 - testnevelés órák;

- játékos, egészségfejlesztő testmozgás az első-negyedik évfolyamon;
- az iskolai sportkör foglalkozásai;
- tömegsport foglalkozások;
- úszásoktatás (lehetőségekhez mérten);
- ∅ a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagai;
- ∅ az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- ∅ évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése tanulók számára;
- ∅ az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
 - szakkör;
 - minden évben lehetőségekhez mérten egy-egy gyalog- vagy kerékpártúra szervezése;
 - minden évben egy alkalommal játékos vetélkedő az egészséges életmódra vonatkozó tudnivalókkal kapcsolatosan;
- ∅ az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal az egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában;
- ∅ a tanulók egészségügyi és higiéniai szűrővizsgálatának megszervezésében.
- ∅ A tanulóknak évenként legalább egyszer fogászati, szemészeti és általános szűrővizsgálaton kell részt venniük.

2.5.3. Iskolán belüli együttműködés

Pedagógusok: Az iskola minden pedagógusának feladata, hogy életvitelével, egészségtudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen diákjai számára.

Diákok: Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére, önmaga és társai testi épségére.

Figyelmeztesse társait kulturált magatartásra.

Pedagógusok és diákok: A diákok a pedagógusok segítségével sajátítsák el a helyes egészség megőrzési feladatokat.

Segítséget nyújtanak a helyes személyiségfejlesztésben.

Pedagógusok és szülők: Az iskolai egészségi nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola kapcsolata.

Fontos lenne, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben az iskolában kialakított helyes hozzáállást az egészséges életmód kialakításával kapcsolatban.

Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak: Együttműködnek az oktatás minden résztvevőjével az egészséges környezet biztosítása érdekében.

2.5.4. Iskolán kívüli együttműködés

Fenntartó

Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje.

Iskolaorvos, védőnő

Az iskola egészségügyi ellátásról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását végző kijelölt fogorvosa.

Az iskola-egészségügyi feladatokat az orvos és a védőnő közösen látja el.

- Feladataik:*
- a tanulók életkorhoz kötött vizsgálata, mely magában foglalja a testi, érzelmi és intellektuális fejlődés követését és az érzékszervek vizsgálatát.
 - adott esetben a tanulók elsősegélyben való részesítése,
 - közreműködés: közegészségügyi-járványügyi, környezet-egészségügyi, táplálkozás-egészségügyi és balesetvédelmi feladatok ellátásában,
 - felkérésre közreműködés egészségügyi szakértői feladatokban.
 - tanév eleji szűrővizsgálat a 9/E évfolyam számára (szakmai alkalmassági).

Gyermekjóléti szolgálatok, családsegítők

A gyermekvédelmi munkában valamint a konkrét államigazgatási ügyekben tudnak segítséget nyújtani a gyermekjóléti szolgálatok. Kapcsolatunk ezen intézményekkel szoros.

Rendvédelmi szervek

Ifjúságvédelmi és bűnmegelőzési előadások tartása.

2.5.5. Az iskolai egészségnevelési program nyújtotta lehetőségek

- ☞ törekszünk az egészséges környezet kialakítására,
- ☞ balesetveszélyes gócok megszüntetése,
- ☞ üzemorvosi ellátás biztosítása dolgozóinknak,
- ☞ kapcsolattartás az iskolaorvossal,
- ☞ védőnői segítség,
- ☞ iskolafogászat biztosítása,
- ☞ biztonságos munkakörülmények biztosítása,
- ☞ gyerekeknek napi háromszori étkeztetése,
- ☞ dolgozóink étkeztetése,
- ☞ tanulóink mindennapos testedzésének biztosítása,
- ☞ tanórai és tanórán kívüli tevékenységeinkben megjelenik a tudatos egészségfejlesztés,
- ☞ sportrendezvényeken való részvétel,
- ☞ egészségnevelési vetélkedőkön való részvétel,
- ☞ pályázatok, rajzpályázatok készítése,
- ☞ sportfoglalkozások biztosítása.

Önálló tantárgyként nem jelenik meg az egészségnevelés iskolánkban. A tartalmakat az egyes tantárgyak helyi tantervébe építjük be.

2.6. Elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai tervek

1. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók

- ☞ ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát;
- ☞ ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat.
- ☞ ismerjék fel a vészhelyzeteket;
- ☞ tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit;
- ☞ sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat;
- ☞ ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével;
- ☞ sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelt feladatok:
- ∅ a tanulók korszerű ismeretekkel és az azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek elsősegély-nyújtási alapismeretek területén;
 - ∅ a tanulóknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük elsősegély-nyújtás alapismereteit;
 - ∅ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli (egyéb) foglalkozások keretében – foglalkoznak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.
3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében
- ∅ az iskola kapcsolatot épít ki az helyi Mentőszolgálattal, Vöröskereszttel;
 - ∅ tanulóink bekapcsolódnak az elsősegély-nyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe;
 - ∅ támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.
4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:
- ∅ a helyi tantervben szereplő alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó alábbi ismeretek:

TANTÁRGY	ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK
Környezetismeret és Természettudomány	<ul style="list-style-type: none"> - rovarcsípések - légúti akadály - artériás és ütőeres vérzés - komplex újraélesztés - mérgezések - vegyszer okozta sérülések - savmarás - égési sérülések - forrázás - szénmonoxid mérgezés - égési sérülések - forrázás
Testnevelés	<ul style="list-style-type: none"> - magasból esés

- ∅ az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott elsősegély-nyújtási ismeretek: teendők közlekedési baleset esetén, segítségnyújtás balesetknél; a mentőszolgálat felépítése és működése; a mentők hívásának helyes módja; valamint az iskolai egészségügyi szolgálat (iskolaorvos, védőnő) segítségének igénybe vétele évente egy alkalommal egy-egy osztályfőnöki óra megtartásában az elsősegély-nyújtási alapismeretekkel kapcsolatosan.
5. Az egészségnevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások:
- ∅ szakkör;
 - ∅ minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutatót szervezünk a tanulóknak a helyi Mentőszolgálat, a Vöröskereszt bevonásával;

☉ évente egy egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegély-nyújtással foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése a tanulók számára.

2.6.1. A mindennapos testedzés feladatai

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 27. § (11) bekezdés szerinti mindennapos testnevelést az iskolai nevelés-oktatás első, ötödik, kilencedik évfolyamán 2012. szeptember 1-jétől kezdődően felmenő rendszerben kell megszervezni.

A többi évfolyamon a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény szerinti mindennapos testmozgást kell kifutó rendszerben megszervezni. [Nkt. 97.§ (6)].

Az egészségfejlesztő iskolai testmozgás program célja a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel, hiszen tapasztaljuk, hogy a modern kor és az azzal együtt járó technológiák az embert olyan életmódba kényszeríthetik, amely a mozgásszegény életmódhoz, a fizikai képességek hanyatlásához vezethet, áttételesen előidézve ezzel a szellemi teljesítmény romlását is. Az iskolai testnevelés és a sport keretei között az egészségnevelés, a szociális kompetenciák, a csapatmunka, valamint a társakkal történő kreatív együttműködés egyaránt fejleszthető.

Annak érdekében, hogy az egészségfejlesztő testmozgás hatékonyan megvalósuljon iskolánkban, különös figyelmet fordítunk az alábbi egészségügyi és pedagógiai szempontokra:

- ☉ Minden gyermek minden nap részt vegyen testmozgás-programban.
- ☉ Minden testnevelési órán legyen gimnasztika, benne a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását és fenntartását szolgáló gyakorlatanyag és légző-torna.
- ☉ A testnevelési tananyag megválasztása a gerinc és ízületvédelem szabályainak betartásával történjen.
- ☉ Minden testnevelési óra és egyéb testmozgási alkalom örömet és sikerélményt nyújtson még az eltérő adottságú tanulóknak is.
- ☉ A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a teljes testmozgás-programban.
- ☉ A testmozgás-program életmód-sportokat, életminőség-sportokat is tartalmazzon.
- ☉ A testmozgás-program játékokat és táncokat is tartalmazzon.
- ☉ NETFIT mérés a törvény által meghatározott módon.

2.7. A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

A közösség olyan emberi együttélés, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók.

A közösségfejlesztés az a folyamat, amely az egyén és a társadalom közötti kapcsolatot kialakítja, megteremti. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára érjenek el.

A család, az iskola, az iskolán kívüli közösségek a közösségi nevelés területei.

Célok

- ⊗ olyan valódi közösséget formálni, amely képes a közös értékrendet kialakítani, elfogadni és eszerint működni,
- ⊗ közös célt megfogalmazni és annak érdekében működni,
- ⊗ az egyén véleményalkotó, vélemény-nyilvánító képességét fejleszteni,
- ⊗ a másságot elfogadtatni, együtt érző, harmonikus embertársi kapcsolatokat kialakítani.
- ⊗ Fellépünk minden diszkrimináció ellen, amely iskolánk tanulóit érinti.
- ⊗ Erősítjük az osztályszintű programvállalásokat különféle iskolai rendezvényekre.
- ⊗ Valós diákönkormányzati rendszer kiépítése, valós döntésekkel, és programokkal.

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ⊗ Ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- ⊗ Megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit.
- ⊗ Sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.
- ⊗ Legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a másság iránt, becsülje meg ezeket.
- ⊗ Váljon érzékeny a környezete állapota iránt.
- ⊗ Kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába.
- ⊗ Szerezzen személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén.
- ⊗ Legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni.
- ⊗ Tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvükön szabatosan kommunikálni.
- ⊗ Az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni.
- ⊗ Ismerje meg a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait.
- ⊗ Kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez.
- ⊗ Tanuljon meg tanulni.
- ⊗ Tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet.
- ⊗ Legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére.
- ⊗ Tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

2.7.1. A pedagógusok közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatai

- ⊗ segítse a tanulók kezdeményezéseit,
- ⊗ járuljon hozzá a közvetlen tapasztalatszerzéshez,
- ⊗ a közvetlen tapasztalatszerzés segítse elő a harmonikus kapcsolat kialakítását a természeti és társadalmi környezettel,
- ⊗ biztosítson elegendő lehetőséget a közösségi magatartás kialakításának, fejlesztésének segítésére,

- ∅ alapozza meg a nemzettudatot, mélyítse el a nemzeti önismeretet, a hazaszeretetet,
- ∅ ösztönözzön a szűkebb és tágabb környezet hagyományainak feltárására, ápolására, késztesse az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre,
- ∅ tegye képessé a tanulót a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére,
- ∅ a tananyag elsajátítása során alakuljon ki a tanulóban bátorító, vonzó jövőkép, amely elősegíti a környezeti harmónia létrejöttéhez szükséges életvitel, szokások kialakulását és a környezet iránti pozitív érzelmi viszonyulások erősítését,
- ∅ alakítsa ki a tanulóban, hogy a környezet ismeretén és személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás egyéni és közösségi szinten egyaránt legyen a tanulók életvitelét meghatározó erkölcsi köteleesség,
- ∅ irányítsa a tanulót arra, hogy az önálló ismeretszerzés, véleményformálás- és kifejezés, a vélemények, érvek kifejtésének megismerésének, megvédésének a képességei álljanak a kommunikációs kultúra középpontjában,
- ∅ fejlessze ki a tanulóban az új információs rendszerben való eligazodás, valamint annak kritikai módon való használatának képességét,
- ∅ adjon ismereteket a betegségek, balesetek, sérülések elkerülésére, az egészség megőrzésére,
- ∅ személyi, tárgyi környezete segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyermekek, ifjak egészségi állapotát javítják,
- ∅ fejlessze a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartást,
- ∅ irányuljon a szexuális kultúra, magatartás kérdéseire, fordítson figyelmet a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre,
- ∅ tanulmányai során kapjon átfogó képet a munka világáról,
- ∅ az alkalmazott változatos munkaformák erősítsék az összetartozás és az egymásért való felelősség érzését.

A közösségfejlesztés fő területei:

- ∅ szaktárgyi órák,
- ∅ osztályfőnöki órák,
- ∅ napközis foglalkozások,
- ∅ séták, kirándulások, táborozások, erdei iskola,
- ∅ szakkörök,
- ∅ diákönkormányzati megbeszélések,
- ∅ iskolai és iskolán kívüli rendezvények,
- ∅ iskolai, helyi, megyei, országos versenyek.

Az iskolagyűlés, és a szabadidős tevékenységek hozzájárulnak:

- ∅ az egyén /gyermek/ közösségi magatartásának kialakításához,
- ∅ véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez,
- ∅ a közösségi szokások, normák elfogadásához,
- ∅ a másság elfogadásához,
- ∅ az együtt érző magatartás kialakításához,
- ∅ a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez.

Köznevelés az iskolában – Közösségfejlesztés

Az intézmény közösségfejlesztési szempontokat és újszerű, innovatív módszereket alkalmazva olyan partneri együttműködéseket épít ki a szülőkkel és a bevonható civil szervezetekkel, amelyek alkalmasak prevencióként hatást gyakorolni a társadalmi problémák kezelésére iskolai körülményekben.

Az intézmény szakmai együttgondolkodásokat szervez társintézményekkel, szakmai szervezetekkel, civil szervezetekkel, szülőkkel a lemorzsolódások megelőzésére, a pályorientáció új eszközeinek megtalálására, a fiatalok motivációjának hatékonyabbá tételére. Ennek megvalósítására a tanév során két (de legalább egy) alkalommal szakmai kerekasztalt szervez, amelyen a tantestület(ek) tagjai, az intézmény(ek) vezetői, szakmai szervezetek, a szülői munkaközösség vezetők, és lehetőség szerint a diákönkormányzat tagjai is részt vesznek. A szakmai kerekasztal célja, hogy olyan megoldásközpontú közösségi együttgondolkodás szülessen, amely képes a fiatalok közösségi aktivitását növelni, képes a szabadidő minőségi eltöltését, minőségi megvalósulását civil partnerek bevonásával elősegíteni.

A közösségi események szervezésekor aktívan bevonja a diákokat a közösségi események kialakításába. Proaktív módon bekapcsolja a szülőket. A család, mint partner szempontrendszer érvényesülését elősegítendő szülőklubot hoz létre, melyben foglalkozik a lemorzsolódás csökkentésével, a pályorientáció új eszközeinek megtalálásával, az iskolai erőszakkal, a fiatalok körében a dizájn drogok használatával, a fiatalok közösségi aktivitásának hiányával, illetve a túlzott online jelenléttel. Valamint foglalkozik a fent említett témakörök megvitatásánál a szakmai szervezetek bevonásával.

2.7.2. A tanórán kívüli foglalkozások közösségfejlesztési feladatai

- ∅ a közös munka során az önismeret elmélyítése, az önfegyelem fejlesztése, az együttműködés megalapozása, fejlesztése
- ∅ a közösségi magatartás erősítése sokoldalú és változatos tevékenységformák biztosításával (irodalmi, zenei, képzőművészeti, kézműves, kulturális foglalkozások)
- ∅ képességeik, szociális motívumaik (szociális kompetenciájuk) fejlesztése, hogy a gyerekek kapcsolataikat alakítani tudják,
- ∅ képesek legyenek beilleszkedni a különböző szűkebb vagy tágabb csoportokba, közösségekbe, ezekben megtalálják helyüket.

Külön kiemelendő, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

2.8. A pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalma, az osztályfőnök feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

2.8.1. A nevelőtestület feladata

A pedagógusok általános működési feladatait (ügyeleti rend, ügyviteli feladatok, rendezvényszervezés, tanórán kívüli feladatok) az iskola színvonalas működéséhez szükséges mértékben olyan módon határozzuk meg, hogy a tantárgyi szakmai munka elsődlegessége és eredményessége mellett biztosítsuk a tanulók személyiségének optimális fejlődését és az iskola általános működési biztonságát is garantáljuk.

Minden pedagógusi munkamegosztás elvi alapja az arányosság. Az iskola vezetője felelős ezért, hogy a mindenkori oktatási létszámnak megfelelően olyan módon hozza létre a pedagógus munkaköröket és az adott munkakörökhöz olyan mértékben határozza meg az oktatási nevelési általános működtetési feladatokat, hogy azok egymással, az oktatási létszámmal egységes arányban legyenek és biztosítsák a meghatározott feladatok minőségi megoldásának lehetőségét.

Minden pedagógus alapvető munkaköri kötelessége az iskolai munka zavartalanságát, eredményességét, a pedagógiai programokban rögzített célok elérését biztosító feladatok teljesítése. A fentiekre a nevelőtestület minden tagját a kiadott törvény, a rendeletek, utasítások és az iskola valamennyi vezetője kötelezheti, illetve utasíthatja.

Tételelesen:

- ⊗ a tantervek végrehajtása,
- ⊗ a pedagógiai etika írott vagy íratlan törvényeinek betartása,
- ⊗ a feladatok vállalása önkéntes, kivéve az iskola vezetői által meghatározott, feladatokat (pl.: helyettesítés, ügyelet),
- ⊗ a problémák nyílt mindenkori megbeszélése történjen meg a megfelelő hangnemben tanulóval szülővel, kollégával, vezetővel egyaránt,
- ⊗ az egészség, testi épség megőrzéséhez szükséges ismereteket átadja, azok elsajátításáról meggyőződik,
- ⊗ a szükséges intézkedéseket megteszi, ha észleli, hogy a gyermek balesetet szenved, vagy ennek veszélye fennáll,
- ⊗ a tanuló- és gyermekbalesetek megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket megszervezi
- ⊗ a megelőzésével kapcsolatos ellenőrzési tevékenységeinek eleget tesz
- ⊗ a tanulók iskolán kívüli rendezvényein, tanulmányi kirándulásokon a tanulók baleseteinek megelőzése érdekében a szükséges tennivalókat megteszi
- ⊗ a tanítási órákra való felkészülés,
- ⊗ a tanulók dolgozatainak javítása,
- ⊗ a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- ⊗ a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- ⊗ osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- ⊗ kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- ⊗ a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- ⊗ tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- ⊗ felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- ⊗ iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- ⊗ osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- ⊗ az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,

- ☞ szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- ☞ részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- ☞ részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- ☞ a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- ☞ tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- ☞ iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- ☞ részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- ☞ tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- ☞ iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- ☞ szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- ☞ osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása,
- ☞ legmagasabb szinten a lehetőségeket legjobban hasznosítva nevelni, oktatni iskolánk tanulóifjúságát,
- ☞ a NAT, a kerettantervek, és a pedagógiai program alapelvei, értékei, cél- és feladat rendszerének maradéktalan betartása és teljesítése,
- ☞ szakmailag, pedagógiaileg tovább képezni magát,
- ☞ a városi, iskolai érdekeket szem előtt tartva tevékenykedni,
- ☞ a védő- óvó előírásokat betartja és betartatja bombariadó esetén, gondoskodik az illetékes szervek értesítéséről, az intézmény gyors és szakszerű kiürítéséről,
- ☞ kulturált viselkedés, öltözködés (ünnepélyeken a közösség iratlan törvényének betartása) ünnepélyeken a közösség döntése által meghatározott öltözködés.

2.8.2. Az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnököt az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Munkáját az általános iskola nevelési és oktatási terve, valamint az iskolai munkaterv alapján végzi.

Munkáját előre megtervezi, és ezt írásban foglalkozási tervben rögzíti.

Felelős vezetője az osztály közösségének. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése. Munkájában támaszkodik a diákönkormányzat vezetőségére, segíti és figyelemmel kíséri tevékenységüket.

Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.

Felelős osztálya rendjéért, tisztaságáért.

Látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait. Észrevételeit megbeszéli az érintett nevelővel.

Vezető az osztálya osztályozó értekezleteit, és itt értékeli az osztálya helyzetét, neveltségi szintjét, magatartását, tanulmányi helyzetét.

Törekszik a tanulók személyiségének sokoldalú fejlesztésére, gondot fordít a felzárkóztatásra, a differenciált foglalkoztatásra, tehetséggondozásra.

A tanulók személyiségfejlesztése érdekében összehangolja az iskola és a család nevelőmunkáját, együttműködik a szülőkkel.

A továbbtanulásra jelentkezést megelőzően segíti a pályaválasztási munkát.

Családlátogatás minden tanulónál tanév elején szükséges. Később akkor, ha az igazgató, a szaktanárok és ő maga szükségesnek tartja a tanulmányi munka, szülői- gondviselői munka elmulasztása, valamint magatartási problémák miatt. A családlátogatás időpontját köteles a haladási naplóba jelezni.

Fogadóórát a munkatervben meghatározott rendben tart.

Rendszeresen tájékoztatja a szülőket a tanuló magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről.

Elvégzi az ügyviteli, adminisztrációs teendőket, megírja az anyakönyveket, kitölti a bizonyítványokat. Felelős az osztálynapló rendszeres és folyamatos vezetéséért. A haladási naplóba a bejegyzéseket ellenőrzi, az igazolásokat összegyűjti, az osztályzatok számát figyelemmel kíséri.

A napló "megjegyzés" rovatában gondoskodik a jutalmazások- büntetések bejegyzéséről ill. bejegyeztetéséről.

A tanulói házirendet, a balesetvédelmi és tűzvédelmi szabályokat az első tanítási napon a tanulókkal, az első szülői értekezleten a szülőkkel ismerteti.

Bombariadó esetén az intézményben elfogadott intézkedési rend alapján tevékenykedik.

Ellenőrzi a tanulók szakkörre, tanfolyamra, sportegyesületbe való jelentkezését, indokolt esetben az engedélyt visszavonhatja.

A szülői közösség vezetőjével és felelősökkel irányítja osztálya szülői közösségét.

Egy tanévben 3 nap mulasztást igazolhat.

Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.

Együttműködik az osztály diákönkormányzati képviselőjével, segíti a tanulóközösség kialakulását.

Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével.

Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.

Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti. Szülői értekezletet tart.

Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, tanév eleji, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.

Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.

Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart a gyermek- és ifjúságvédelmi szakemberekkel.

Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az előttük álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.

Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, adományozási lehetőségre.

Részt vesz a munkaközösségek munkájában, segíti a közös feladatok megoldását.

Rendkívüli esetekben is órát látogat az osztályban.

2.9. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi rendjei

Iskolánk sajátos nevelési igényű tanulókat oktat, helyzetéből adódóan az átlagosnál jóval magasabb a hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, magatartási és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók száma.

2.9.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A tantestületben egyre több a gyógypedagógiaileg képzett nevelő.

A pedagógusnak a nevelési problémák halmozódásával számolnia kell, türelme, alapos gyermekismerete átsegítheti a nehezebb periódusokon.

A nevelési módszerekben képes legyen a megújulásra, tájékozódjon a legújabb innovatív megoldások között. Tudja felülvizsgálni módszereit, és a szituációtól függően a megfelelőet alkalmazni.

Szeresse tanulóit, szívesen tartózkodjék közöttük, így érzéseit a gyermekek is igaznak fogadják el. Minden tanulót fogadjon el, utasítsa el a diszkriminációt!

Ismertse a gyermek érzelmi életét, döntései csak úgy lesznek igazságosak.

A tanulók nevelésében elsődleges szempont a motiváció legyen, melynek eszközei a biztatás, elismerés, dicséret. Minden tanulónál törekedjen megtalálni személyiségükben, képességeikben és készségeikben azt a területet, amelyre pozitív ráhatással építeni lehet.

2.9.2. Az iskolai agresszió megelőzésével, kezelésével kapcsolatos feladatok

A mai fiatalok az őket körülvevő környezetben sok esetben erőszak központú mintát látva nőnek fel. (Az erősek fennmaradnak, győznek, a gyengék elbuknak. A konfliktusok elrendezésének nagyon fontos eszköze az erő.)

Külön gondot jelent a média által sugallt kép helyes értelmezése, az ebből adódó problémák megelőzése és megoldása közös feladat.

A társadalom írott és íratlan szabályainak betartása, betartatása a család, az iskola és a hivatalos szervek közös feladata. Az együttműködés kialakítása, folyamatos fenntartása kiemelt feladatunk.

Az iskola feladatai:

- ∅ Az együttműködés kialakítása a fenntartóval, a város és a kistérség hivatalaival.
- ∅ A pedagógusok és az intézmény dolgozóinak felkészítése az agresszió megelőzésére, kezelésére.
- ∅ Mediátor-képzéseken való részvétel biztosítása, képzett mediátor tanárok alkalmazása.
- ∅ Pedagógusok képzésének biztosítása.
- ∅ Az intézmény dolgozóinak felkészítése értekezleteken, megbeszéléseken.
- ∅ Céljaink elérése érdekében a családok megnyerése, és a folyamatos párbeszéd fenntartása.

Az iskolai agresszió megelőzésével, kezelésével kapcsolatos feladatok szinterei

Iskolán kívüli szinterek:

- ∅ továbbképzések, tanfolyamok,
- ∅ a megye, a város, a kistérség intézményei.

Iskolai szinterek:

- ∅ értekezletek, továbbképzések,
- ∅ nyílt napok, szülői értekezletek,
- ∅ családlátogatások,
- ∅ tanórák, osztályfőnöki órák, foglalkozások,
- ∅ eseti megbeszélések.

Az iskolai agresszió kezelésének fokozatai:

- ∅ eseti, személyes beszélgetések,
- ∅ szülők, családok bevonása a probléma megoldásába,

- ⊗ csoportos megbeszélések,
- ⊗ fegyelmi büntetések,
- ⊗ mediátor tanár alkalmazása,
- ⊗ gyermekvédők, családsegítők kapcsolattartása, jelentése.

2.9.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

- ⊗ Az iskola kiemelten támogassa a tanulók sportolását, művészeti nevelését.
- ⊗ Lehetőséget kell adni az önszerveződő csoportoknak.
- ⊗ Igen fontos feladat, hogy az iskolából kilépő gyermek sok olyan praktikus ismerettel rendelkezzen, amely az életben való eligazodást segíti.
- ⊗ Az intézményben művészeti csoportok működnek.
- ⊗ A szakköröket a tanulók igényei és a társadalmi követelményeknek megfelelően kell szervezni. Szolgálják a tehetséges tanulók kiemelkedését.
- ⊗ Kiegészítő ismereteket nyújtunk a képességek fejlesztése, a tehetséggondozás céljából a tanulók érdeklődésének kiépítésére.
- ⊗ Az iskolai sportélet a sportkör tevékenységével egészül ki. Alapvető célja a tehetséggondozás, az erőnlét, az ügyesség, az állóképesség fejlesztése a harmonikus, összerendezett mozgás kialakítása. Egy-egy sportágban kiemelkedő tanuló versenyekre történő felkészítése is a sportkörön belül történik.

2.9.4. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Törvényi háttér

1997-ben jelent meg a XXXI. a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló, és az 1998-as a családok támogatásáról szóló törvény. Mindkettő a megelőző tevékenységet helyezi előtérbe. Célja, hogy a gyermeknek alapvetően lakóhelyén, családi környezetében élve hozzájutnia a személyiségállapotának és életkorának megfelelő oktatási lehetőségekhez, illetve e gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz.

A gyermek- és ifjúságvédelmi tevékenység átfogja az iskolai élet egészét azzal a céllal, hogy biztosítsa a gyermeket megillető jogok érvényesülését, védő-óvóintézkedést tegyen a rászorulóknak érdekében, öröködjön a veszélyeztetett, a hátrányos helyzetű gyermekek elviselhető életlehetőségei felett.

Feladatunk a tanulók életkori szokásaihoz kötötten tér el, figyelve a kisiskoláskorúak igényeit.

A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

- ⊗ A tanulók elemi szükségleteinek figyelemmel kísérése/élelem, ruházat, tanszer, higiéniai felszerelés/.
- ⊗ A tanuló egészséges fejlődéséhez szükséges nevelési légkör biztosítása és testi épségének óvása az iskolában és figyelemmel kísérése az iskolán kívül.
- ⊗ A tanuló egészségi állapotának figyelemmel kísérése, rendszeres ellátás biztosítása a védőnő, az iskolaorvosi szolgálaton keresztül.
- ⊗ A tanuló intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása (ügyelet, étkeztetés, fejlesztő foglalkoztatás, felzárkóztatás stb.) a tanuló igénye szerint.

- ⊗ A család szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különféle - pénzübeli és természetbeli - támogatások felkutatása, a hozzájárulás segítése, támogatása, valamint tanácsadás a gyermekjóléti szolgálattal való kapcsolattartás biztosítása.
- ⊗ Gyors és hatékony intézkedést kell eszközölni a gyermek veszélyeztetett helyzetében.
- ⊗ Folyamatosan ellenőrizni kell a tanulók eredményeit, a rendszeres iskolába járást – szükség esetén eljárást kezdeményezni.
- ⊗ Segítséget kell nyújtani a hátrányos helyzetű gyermekeknek a kulturális, szociális hátrányaik csökkentése érdekében, a szabályok, normák elfogadásáért.

2.9.5. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

⊗ A tanulási kudarc mentális, egészségügyi és szociokulturális okokra vezethető vissza. Iskolánkban a kulturális –életmódbeli- szomatikus hátrányok csökkentését kell biztosítani. Ennek érdekében a következőket biztosítjuk:

- ⊗ Megfelelő kulturális programok.
- ⊗ Könyvtárlátogatás, és használat.
- ⊗ Sportrendezvények.
- ⊗ A szülők bevonása az iskolai életbe.
- ⊗ Szponzorok, támogatók felkutatása.
- ⊗ Differenciált nevelés-oktatás a tanítási órán.
- ⊗ Értékelésnél a tanuló eltérő képességeinek figyelembe vétele.

2.9.6. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Segíteni kell tanulóinknak beilleszkedni a társadalmi környezetbe, ennek érdekében az alábbi tevékenységi formákat alkalmazzuk:

- ⊗ Felzárkóztató, illetve tehetséggondozó programok.
- ⊗ Drog- és bűnmegelőző beszélgetések, filmvetítés.
- ⊗ Mentálhigiénés programok.
- ⊗ Pályaorientációs tevékenység.
- ⊗ Kulturális bemutatók.
- ⊗ Tanulók egészsznapos és napközis ellátásának segítése.
- ⊗ Kapcsolattartás a polgármesteri hivatalokkal, a gyermekjóléti szolgálatok munkatársaival,
- ⊗ Pedagógiai Szakszolgálattal, orvosi, védőnői hálózattal.
- ⊗ „Jó tanuló, jó sportoló”, és a „Százszorszép”, Elek Apó-díj adományozása.
- ⊗ Szakma kiváló Tanulója cím adományozása.
- ⊗ Pályázatok figyelése, részvétel.

2.10. A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogai gyakorlásának rendje

Az intézmény tanulói diákképvislettel diákönkormányzatot alakítanak. A diákönkormányzat az iskola nevelési-oktatási célkitűzéseinek megvalósítását az életkori sajátosságok figyelembevételével, sajátos eszközökkel, a tanulói aktivitás és öntevékenység fejlesztésével segíti.

A diákönkormányzat éves munkaterv alapján dolgozik. Tevékenysége során törekszik a tanulmányi munka fejlesztésére, közreműködik a színvonalas kulturális- és sportélet

megszervezésében és a tanulóközösség érdekképviselőjében, gyakorolja a tanulóközösség és saját jogosítványait.

A diákönkormányzat vezetője beszámolási kötelezettséggel tartozik a végzett munkáról az őt megválasztó közösségnek, tájékoztatási kötelezettsége van iskolavezetés és nevelőtestület felé.

2.10.1. A tanulók jogainak teljesítése, gyakorlása, a végrehajtás szabályai

Minden tanulónak joga van ahhoz, hogy a közösség aktív, azt formálni képes tagja legyen, ezért joga van adottságainak, képességeinek megfelelő nevelésben-oktatásban részesülni.

- ⊗ Joga van, hogy nevelése-oktatása az intézményben biztonságos, egészséges környezetben történjen.
- ⊗ Személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartásuk.
- ⊗ Védelmet kapjon a fizikai és lelki erőszakkal szemben.
- ⊗ Tájékoztatást kapjon az őt érintő kérdésekről, hozzájusson a jogai gyakorlásához szükséges információkhoz.
- ⊗ Az elektronikus naplóba bekerülő érdemjegyekről, osztályzatokról, bejegyzésekről tájékozódjon.
- ⊗ Részt vehet a DÖK munkájában.
- ⊗ Az iskolai közösség életének bármely területére vonatkozóan véleményt nyilváníthat, jogait érvényesítheti, javaslatot tehet. A véleménynyilvánítás a jogai érvényesítésére történhet a DÖK-ön keresztül, vagy egyénileg.
- ⊗ A DÖK véleményezési jogával élhet az iskolai élet bármely tevékenységével kapcsolatban.
- ⊗ Feladatot vállalhat a közösségi programok összeállításában, lebonyolításában.
- ⊗ A törvény értelmében, tankönyvellátásban részesülhet. Szükség esetén, a lehetőségek függvényében, az intézmény könyvtári könyvet biztosít. Ennek feltételeiről, szabályairól és az igénylés rendjéről a tanuló az intézmény vezetőségétől kaphat részletes felvilágosítást.
- ⊗ Kérdéssel fordulhat az iskola vezetőihez, pedagógusaihoz és arra a megkereséstől számított 15 napon belül érdemi választ kap.
- ⊗ A DÖK keretén belül minden tanévben egy tanítási nap programjáról dönthet.
- ⊗ Joga van ahhoz, hogy tanulmányi munkájához a tanítási órán kívül is minden segítséget megkapjon. Ezért részt vehet:
 - napközis foglalkozásokon,
 - rehabilitációs és felzárkóztató foglalkozásokon, tehetséggondozáson,
 - sportköri foglalkozáson,
 - szakköri foglalkozásokon,
 - különböző tanulmányi versenyeken,
 - pályázatokon,
 - tanulmányi munkát segítő egyéb iskolán kívüli foglalkozásokon.
- ⊗ Használhatja az iskola létesítményeit, eszközeit, a védő-óvó előírások betartásával (balesetvédelem, tűzvédelem).
- ⊗ Joga van részt venni az iskolai és iskolán kívüli sport- és kulturális rendezvényeken is, szerepelhet tanítási idő alatt is, ha erre osztályfőnöködtől engedélyt kap.
- ⊗ Előzetes egyeztetés alapján kérheti, hogy egy tanítási napon csak két dolgozatot írjon.
- ⊗ Ötleteivel, munkáival segíthet abban, hogy osztálya, iskolája szebb legyen.

- ☞ Joga van, hogy részt vegyen a DÖK közgyűlésein, amit az iskolában évente két alkalommal a DÖK szervez meg.

2.10.2. A tanulók véleménynyilvánításának, a tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formái

A tanuló joga, hogy az emberi méltóság tiszteletben tartásával szabadon véleményt nyilváníthasson:

- az oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos minden kérdéstről,
- az őt nevelő és oktató pedagógus munkájáról.

A tanulónak be kell tartania a véleménynyilvánítása során a Házirend, illetve egyéb belső szabályokban foglaltakat.

A tanuló a véleményét:

- önállóan, saját maga, illetve
- a tanulók képviselője útján is elmondhatja.

A tanuló képviselő útján nyilváníthatja ki véleményét például:

- a Diákönkormányzat,
- a Szülői munkaközösség működése során.

Az önálló véleménynyilvánításra az egyes iskolai fórumok a működési rendjük szerint adnak teret.

A véleménynyilvánítás formái különösen:

- személyes megbeszélés,
- gyűlésen, fórumon való felszólalás, véleményközlés,
- írásos megkeresés, véleménynyilvánítás.

A pedagógusok és az igazgató feladata, hogy biztosítsák a tanulók véleménynyilvánítási szabadságát.

2.10.3. A tanulók rendszeres tájékoztatásának rendje és formája

A tanuló joga, hogy tájékoztatást kapjon:

- a személyét, illetve
- a tanulmányait érintő kérdésekről.

A pedagógusok és az igazgató feladata, hogy gondoskodjanak arról, hogy a tanulók ismerjék meg a tájékoztatásukra vonatkozó rendet, a tájékoztatás formáit.

A tájékoztatás formái:

- szóbeli tájékoztatás,
- írásbeli tájékoztatás.

A tájékoztatás tartalmának, jellegének megfelelően történhet:

- közösen, illetve
- egyénileg.

A tanulóval kapcsolatban tájékoztatást adhat:

- az igazgató,
- a nevelőtestület,
- a szaktanár,
- az osztályfőnök,
- az oktató-nevelő munkát végző pedagógus.

2.11. A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola igazgatója, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják.

A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve írásban) tájékoztatják.

A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatójával, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.

Célunk a tanuló személyiségének harmonikus fejlesztése, amely a nevelés két alapvető közösségének – a család, a szülők és az iskola, a pedagógusok – koordinált, aktív együttműködésének a feltétele.

Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett közös nevelési felelősség, a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a családi és iskolai nevelés egysége.

A szülők részéről elvárható:

- ☞ aktív részvétel az iskolai rendezvényeken,
- ☞ együttműködő magatartás,
- ☞ érdeklődő hozzáállás,
- ☞ szponzori segítségnyújtás.

Az iskola részéről elvárható:

- ☞ nyílt napok,
- ☞ vizsgáztatás megszervezése félévkor és a tanév végén,
- ☞ rendszeres és folyamatos tájékoztatás,
- ☞ változatos szakkörök indítása,
- ☞ előre tervezett szülői értekezletek,
- ☞ családlátogatás,
- ☞ pályaválasztás segítése.

2.11.1. Szülői részvétel az iskola munkájában

A gyermek nevelésének két fő színterén, az iskolában és a családban összhangot, egységet kell teremteni a közös cél érdekében. Alapvető értéknek tartjuk a szülőkkel való harmonikus, jó kapcsolat kialakítását, ápolását. A tanár-szülő kapcsolatnak a kölcsönös bizalmon, őszinteségen, megbecsülésen, megértésen kell alapulnia. Pedagógiai programunkat a szülőkkel, mint iskolahasználókkal egyetértésben tudjuk megvalósítani.

Ennek érdekében:

- Tájékoztatni kell a szülőket az iskola nevelési céljairól, feladatairól, az alkalmazott módszerekről.
- Ugyanakkor az iskolának mindezekről ismernie kell a szülők véleményét.
- Alkalmat kell biztosítani a szülőknek, hogy az iskolai közélet tevékeny résztvevői, közreműködői és segítői lehessenek.

Iskolánk nagy gondot fordít arra, hogy a szülők időben, alaposan informálódjanak intézményünk életéről, működéséről.

Ezeknek formái:

- ∅ pedagógiai program
- ∅ tájékoztató kiadványok
- ∅ szóbeli és írásbeli tájékoztatók (szülői értekezletek, fogadóórák)
- ∅ nyílt tanítási napok

Ezek segítségével a szülők megismerhetik az iskola történetét, az emelt szintű oktatás formáit, az idegennyelv tanulás lehetőségeit, valamint a kulturális szabadidős- és sporttevékenység területeit.

A szülő részvétele az iskola "közéletében"Az iskola működésében a következő szülői szerepek jelennek meg:

- ∅ a szülő, mint a gyermekei révén a szolgáltatás igénybevevője,
- ∅ a szülő, mint együttműködő partner a tanulási - nevelési folyamatban,
- ∅ a szülő, mint az iskolai közélet szereplője.

A szülő, mint a gyermekei révén a szolgáltatás igénybevevője kérheti:

- ∅ az iskola programjaiban való részvétel lehetőségét,
- ∅ a nem kötelező, tanórán kívüli foglalkozások szervezését,
- ∅ a napközi-otthonos ellátást.

A szülő, mint a tanulási-nevelési folyamat segítője az alábbi területeken tevékenykedhet:

- ∅ az "Elek Apó Nevelést Segítő" alapítvány támogatásában,
- ∅ az iskola eszközparkjának gazdagításában,
- ∅ az iskola esztétikai arculatának alakításában,
- ∅ a turisztikai feltételek javításában (pl. Erdei iskola, kirándulások) tárgyi, környezeti feltételeinek jobbításában.

Minden olyan szülői kezdeményezés iránt nyitottak vagyunk, mely az intézményünkben folyó oktatási-nevelési feladatainknak sikerességét támogatja, erősíti, színesíti.

2.12. A tanulmányok alatti vizsgák és a vizsga szabályzata**2.12.1. A vizsgaszabályzat hatálya**Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- ∅ osztályozó vizsgákra,
- ∅ különbözeti vizsgákra,
- ∅ javítóvizsgákra
- ∅ szakmai vizsgaidőszakokra, vizsganapokra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- ∅ aki osztályozó vizsgára jelentkezik,
- ∅ akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít,
- ∅ akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít,
- ∅ a részsakképesítésben részt vevő végzős tanulókra.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira:

- ∅ akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény vezetője különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

2.12.2. Osztályozóvizsga

Osztályozó vizsgát tehet:

- ∅ ha felmentést kapott a tanórai foglalkozások alól,
- ∅ ha tanulmányi kötelezettségeinek az előírtnál rövidebb idő alatt tesz eleget,
- ∅ ha igazolt és igazolatlan hiányzása több 250 óránál, és a tantestület lehetőséget ad a jogszabályok szerint az osztályozó vizsgára,
- ∅ ha felkészültségéről független vizsgabizottság előtt ad számot.

Az osztályozó vizsga időpontját az igazgató jelöli ki.

Az osztályozóvizsga előírásai:

- ∅ Az osztályozó vizsgát bizottság előtt kell tenni.
- ∅ Tagjai: szaktanár, munkaközösség-vezető, igazgató, illetve igazgató helyettes.
- ∅ Az osztályozóvizsgákat a tanítási év utolsó napjáig meg kell szervezni.
- ∅ Az osztályzatot a bizottság állapítja meg.

2.12.3. Javítóvizsga

Javítóvizsgát az a tanuló tehet, aki 2-8. évfolyamon legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott.

A javítóvizsgák előírásai:

A javítóvizsgát az iskola pedagógusaiból alakított bizottság előtt kell tenni.

A bizottság tagja: szaktanár, osztályfőnök, igazgató, vagy helyettese.

A javítóvizsgáról jegyzőkönyvet kell felvenni.

A javítóvizsga időpontja augusztus 25- 31-ig terjedhet.

Az időpontjáról és helyéről a tanulót illetve a szülőt értesíteni kell.

A javítóvizsga eredményét az osztályfőnök írja be az anyakönyvbe és a bizonyítványba, a záradékot az osztályfőnök és az igazgató írja alá.

A javítóvizsga helye az iskola, ahonnan a tanulót javítóvizsgára utasították. Amennyiben más helységbe költözik, új iskolájában is tehet javítóvizsgát.

A vizsga eredményét az iskolatávozási bizonyítványon jelzi a vizsgáztató iskola.

A javítóvizsga nem ismételtető.

Azt a tanulót, aki az osztályozó, illetve a javítóvizsgán nem jelent meg, úgy kell tekinteni, mintha sikertelen vizsgát tett volna.

2.13. A felvételre és az átvételre vonatkozó helyi szabályok és rendelkezések

Az intézmény valamennyi általános iskolai évfolyamára a tanulók a Szakértői Bizottság által kiállított Szakvélemény alapján kerülhetnek felvételre.

2.14. Egyéni munkarend szabályozása

Az eljárásra vonatkozó jogszabály:

A tankötelezettség iskolába járással teljesíthető. Határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető a **Nkt.45. § (5)** alapján.

- A szülő, nagykorú tanuló esetén a tanuló a kérelmet a tanévet megelőző június 15-éig nyújthatja be a felmentést engedélyező szervhez, valamint ha a tankötelezettség iskolába járással történő teljesítését megakadályozó körülmény merül fel.

- Az eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskolaigazgatót, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén a gyermekvédelmi gyámot.

- Ha a tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az **osztályozó vizsgán**, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola igazgatója értesíti a felmentést engedélyező szervet, és a tanuló **a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.**

- A döntés ellen közigazgatási pert a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani.

Ha a kérelem az összes tanórai foglalkozás alóli felmentésre irányul, akkor a 45. § (6) bekezdése szerinti eljárást kell lefolytatni.

- Az igazgató a törvényes képviselő/nagykorú tanuló kérelmére a tanulót mentesítheti a készségi tárgyak tanulása alól, ha azt egyéni adottsága vagy sajátos helyzete indokoltá teszi.

- Az igazgató az általános iskolában a tizenhat óra előtt megszervezett egyéb foglalkozás alól a szülő kérelmére felmenti a tanulót, ha másik köznevelési intézménnyel is tanulói jogviszonyban vagy vendégtanulói jogviszonyban áll, az ott szervezett tanórai és egyéb foglalkozásokon történő részvétel érdekében, egyéb esetekben - kivéve, ha az intézmény e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként működik - felmentheti.

- Az egyéni munkarenddel rendelkezőt - az iskolában vagy azon kívül folyó szakmai képzés kivételével - az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni.

- A tanuló ismereteinek a vizsgának nem minősülő évközi számonkérésekor a sajátos nevelési igényű tanuló esetében a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az igazgató engedélyezi az írásbeli beszámoló szóbeli beszámolóval vagy a szóbeli beszámoló írásbeli beszámolóval történő felváltását.

- A sajátos nevelési igényű tanuló esetében biztosítani kell az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszköz használatát és a hosszabb felkészülési időt.

- Ha a sajátos nevelési igényű tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az az iskola gondoskodik, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

3. HELYI TANTERV

3.1. Választott Kerettantervek

Iskolánk helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei teljes egészében megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. Mivel a kerettantervek által előírt tananyagok a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeretnek csak a kilencven százalékát fedik le, a fennmaradó tíz százalékot iskolánk pedagógusai a kerettantervben szereplő tananyag, követelmények elmélyítésére, gyakorlásra, a tanulói képességek, a tantervben meghatározott kompetenciák fejlesztésére használják fel.

- ∅ Kerettanterv az enyhe értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- ∅ Kerettanterv a közép súlyos értelmi fogyatékos tanulók számára (1-8. évfolyam)
- ∅ Kerettanterv a szakiskolák számára:
 - Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelő-oktató munkáját ellátó szakiskola kötelező 9/E előkészítő évfolyamának kerettanterve
 - Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók két évfolyamos szakiskolai szakmai oktatásához, képzéséhez alkalmazandó 9–10. évfolyamos közismereti kerettanterve
 - A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény alapján készült speciális kerettanterv

A választott kerettantervben szereplő tananyagok, témakörök évfolyamonkénti bontása, illetve az egyes témákhoz tartozó órakeretek meghatározása a nevelők szakmai munkaközösségeinek, illetve – amelyik tantárgynál nincs munkaközösség – a szaktanárok feladata a helyi tanterv alapján.

3.1.1. A kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyag, az ehhez szükséges tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Intézményünk Helyi tantervében a Kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások a szabadon tervezhető órák. Ezek az órák valamennyi évfolyamon a kötelező tanórai foglalkozásokba lettek beépítve, melyeket az alábbi táblázatok tükröznek.

3.2. Az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak, a kötelező tanórai foglalkozások, azok óraszám

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 1–4. évfolyamon

Tantárgyak	1. évfolyam	2. évfolyam	3. évfolyam	4. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6+1	7
Matematika	4+1	4+1	3+1	4+1
Etika	1	1	1	1
Környezetismeret	-	-	1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	1
Digitális kultúra	-	-	1	1
Technika és tervezés	1+1	1+1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	24	24	24	25

Kötelező tantárgyak és minimális óraszámok az 5-8. évfolyamon

Tantárgyak	5. évfolyam	6. évfolyam	7. évfolyam	8. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	4+1	4+1	4+1	4+1
Angol nyelv	-	-	2	2
Matematika	4+1	4+1	4	4
Etika	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	1+1
Hon- és népismeret	1	-	-	-
Természettudomány	2	3	5+1	5
Állampolgári ismeretek	-	-	-	1
Ének-zene	2	2	1	1
Vizuális kultúra	2	2	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5
Osztályfőnöki óra (közösségi nevelés)	1	1	1	1
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	2	2
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	30	30

A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

Műveltségi terület	Tantárgy	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	Kommunikáció (Magyar nyelv és irodalom)	4	4	4	4	4	4	5	5
	Olvasás-írás (Magyar nyelv és irodalom)	2+1	2+1	3+1	3+1	4+1	4+1	2+1	2+1
Matematika	Számolás-mérés (Matematika)	2+1	2+1	2+1	2+1	3+1	3+1	3+1	3+1
Történelem és állampolgári ismeretek	Állampolgári ismeretek	-	-	-	-	1	1	1	1
	Hon- és népismeret	-	-	-	-	-	-	1	-
	Etika	-	-	-	-	-	-	-	1
Természettudomány és földrajz	Környezetismeret	-	-	-	-	1+1	1+1	2	2
Művészetek	Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
	Ábrázolás- alakítás (Vizuális kultúra)	3	3	2	2	2	2	2	2
Technológia	Digitális kultúra	-	-	-	-	-	-	1	1
Testnevelés és egészségfejlesztés	Mozgásnevelés (Testnevelés)	5	5	5	5	5	5	-	-
	Testnevelés	-	-	-	-	-	-	5	5
	Osztályfőnöki (Közösségi nevelés)	-	-	-	-	1	1	1	1

Egyéb	Önkiszolgálás	2	2	-	-	-	-	-	-
	Életvitel és gyakorlat	-	-	2	2	2	2	3	3
	Játékra nevelés	2	2	2	2	-	-	-	-
Szabadon tervezhető órakeret		2	2	2	3	3	3	2	2
Összesen		24	24	24	25	28	28	30	30

Habilitációs foglalkozások

évfolyam	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9/E	9.	10.
óraszám	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4	4

3.3. Az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába, illetve szakképzési évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. A tanuló az első évfolyamon csak abban az esetben utasítható évfolyamismétlésre, ha a tanulmányi követelményeket az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt nem tudta teljesíteni. (2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 57. § (1) értelmében „Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben csak a megismételt évfolyamról kap bizonyítványt a tanuló.”) A tanuló a második évfolyamtól kezdődően a magasabb évfolyamra akkor léphet, ha sikeresen teljesítette az adott évfolyamon előírt tanulmányi követelményeket.

A tanuló az iskola igazgatójának engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Ha az első-negyedik évfolyamra járó tanuló eredményes felkészülése, azt szükségessé teszi – lehetővé kell tenni, hogy legalább heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt. E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a tanköteles tanuló tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt második vagy további alkalommal ismétli ugyanazt az évfolyamot. Nem tagadható meg az első-negyedik évfolyamra járó tanuló napközis foglalkozásra, iskolaotthonos osztályba való felvétele, ha eredményes felkészülése azt szükségessé teszi.

A szülőt tájékoztatni kell azokról a lehetőségekről, amelyekkel az iskola segítséget tud nyújtani gyermeke eredményes felkészüléséhez. E rendelkezések alkalmazásában eredményes felkészülés azoknak az ismereteknek, képességeknek, készségeknek a negyedik évfolyam végére történő elsajátítása, amelyek az ötödik évfolyamba lépéshez szükségesek.

A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az első évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

3.4. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

A tanulók értékelésének célja, hogy a Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően a Nemzeti Alaptanterv követelményei szerint az egyéni fejlődést figyelembe véve minősítse a

tanulók előrehaladását. Az értékelés során reálisan, a tanulók érdekeit figyelembe véve döntsünk továbbhaladásukról.

Az értékelés szempontjainál különös tekintettel és figyelemmel kell lennünk:

- ☞ A tanuló önmagához mért fejlődésére,
- ☞ Az ismeretek elsajátítására,
- ☞ A képesség minőségi, mennyiségi gyarapodására,
- ☞ A tanuló szociális képességeire, magatartásának, viselkedésének fejlődésére.

Köznevelési Törvény előírásainak megfelelően az első évfolyamon félévkor és év végén, második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel fejezzük ki tanulóink munkáját.

Minősítési fokozatok:

- ☞ Kiválóan teljesített
- ☞ Jól teljesített
- ☞ Megfelelően teljesített
- ☞ Felzárkóztatásra szorul

A minősítési fokozatok értelmezése:

- ☞ Kiválóan teljesített az a tanuló, aki önálló feladatvégzésre képes.
- ☞ Jól teljesített az a tanuló, aki kevés segítséggel képes feladatvégzésre.
- ☞ Megfelelően teljesített az a tanuló, aki sok segítséggel képes feladatvégzésre.
- ☞ Felzárkóztatásra szorul az a tanuló, aki feladatvégzésre csak pedagógus segítségével képes.

Ha a tanuló felzárkóztatásra szorul minősítést kap az iskolának a szülő bevonásával értékelni kell a tanuló teljesítményét, fel kell tárni a tanuló fejlődését, haladását akadályozó tényezőket, kísérletet kell tenni azok megszüntetésére és javaslatot kell tenni a tanuló továbbhaladását illetően.

Második évfolyam félévétől a következő érdemjegyeket alkalmazzuk:

Jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

5 jeles	-	mindent önállóan,
4 jó	-	kisebb segítséggel,
3 közepes	-	a lényegét,
2 elégséges	-	a minimumkövetelményt teljesíti,
1 elégtelen	-	az előbbi segítséggel sem teljesíti.

A tanuló tudásának értékelését, minősítését tartalmazó, részletes követelmények a helyi tantervben találhatóak.

3.4.1. Az iskola írásbeli beszámoltatásának formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásának értékelésében betöltött szerepe, súlya

Az iskolában a tanév során tanulóink tudásszintjét a következő írásbeli formákban mérjük föl:

- ☞ Tanév eleji felmérés
- ☞ Félévi felmérés
- ☞ Tanév végi felmérés

- ∅ Témazáró dolgozat
- ∅ Röpdolgozatok

Az általános iskolában a tanulók felmérései, röpdolgozatai, feleletei és órai munkai aktivitásai a Kréta felületén kerülnek rögzítésre a megfelelő osztályzatokkal, illetve érdemjegyekkel.

A tanév eleji felmérést minden tanév szeptember végéig, a félévi felmérést a félév zárásáig, a tanév végi felmérést az osztályozó értekezletig meg kell íratni, értékelni és rögzíteni kell.

A tanév eleji-, a félévi-, tanév végi felméréseket és a témazáró dolgozatokat egy héttel a megíratás előtt be kell jelenteni a tanulónak. Egy tanítási napon maximum kettő tantárgyból alkalmazhatunk írásbeli számonkérést.

Röpdolgozatot nem szükséges bejelenteni a tanulónak, hiszen ez a szóbeli felelettel egyenértékű.

Minden dolgozatot a megíratás után 10 munkanapon belül ki kell javítani a pedagógusnak, ha önhibáján kívül akadályoztatva volt, ez az idő egy héttel meghosszabbítható.

3.5. A tanulók teljesítményének értékelése

A tanév folyamán a tanuló tudásának értékelésénél figyelembe vesszük:

- ∅ a házi feladatok elkészítését, minőségét,
- ∅ a tanórai munkát,
- ∅ a gyakorlati feladatok megoldását,
- ∅ a szóbeli feleleteket,
- ∅ az írásbeli feladatokat,
- ∅ a témazáró dolgozatokat,
- ∅ az év eleji-, a félévi- és a tanév végi felmérések osztályzatait.

A félévi és a tanév végi minősítések és osztályzatok ezek átlagai alapján kerülnek megállapításra.

A minősítések, osztályzatok rögzítési rendje 1-2. évfolyamon félévéig a tanulók munkájának értékelése a tanév során minden tantárgyból a pedagógus által, a KRÉTA-ban vezetett táblázatban történik.

Ezen minősítések átlaga kerül minden hónapban bejegyzésre a naplóba.

Kiválóan teljesített:	K
Jól teljesített:	J
Megfelelően teljesített:	M
Felzárkóztatásra szorul:	F

Ezekről a szülőket a tájékoztató füzetbe történő beírással értesítjük.

A 2. évfolyam félévétől a pedagógus köteles a tanulók munkáját legalább egy érdemjeggyel havonta értékelni, az év eleji, félévi és a tanév végi felmérések osztályzatán kívül.

Az év eleji felmérés a tudásszint megállapítására szolgál, minősítését. A kilencedik évfolyam tanév eleji felmérései tájékoztató jellegűek legyenek (szintfelmérés), érdemjeggyel történő minősítésük helyett %-os kiértékelésük valósuljon meg.

A témazáró dolgozatok, a félévi és év végi felmérések súlyozottan kerülnek beszámításra a félévi és év végi osztályzatokba.

Az első-második évfolyamon félévig a pedagógusok által íratott felmérések %-os arányai a következők:

Kiválóan teljesített	91 - 100 %
Jól teljesített	71 - 90 %
Megfelelően teljesített	36 - 70 %
Felzárkóztatásra szorul	0 - 35 %

2. évfolyam félévétől a témazáró dolgozatok, a félévi-, az év végi dolgozatok minősítése:

6 (jeles)	91 – 100 %
5 (jó)	76 – 90 %
4 (közepes)	51 – 75 %
3 (elégséges)	26 – 50 %
1 (elégtelen)	0 – 25 %

A pedagógusok a tanulók értékelésére egyéni döntés alapján szimbólumokat használhatnak (pl.: csillag, piros pont, kis jegy).

A tanulók tanórai munkáját a tanárok az óra végén értékelik. Egyéni döntéseik alapján szóban, érdemjegyekkel, szimbólumokkal minősíthetik. Az értékelésnél a tanulók aktivitását, a végzett munka minőségét veszik figyelembe. A tantárgy jellegének megfelelően a gyakorlati feladatokat a tanórán, illetve a tanórák végén a tanárok értékelik az elkészült munkákat. A feladat végrehajtásának minőségét érdemjeggyel és szimbólummal értékelhetik.

A szóbeli feleletek, illetve írásbeli feladatok gyakoriságát, értékelésének módját a szaktanárok döntenek el.

A témazáró dolgozatok, a félévi – és a tanév végi felmérések megírásának időpontját egy héttel előtte a tanulóknak, illetve az igazgatóhelyettesnek be kell jelenteni.

Egy tanulási napon maximum kettő dolgozatot, illetve felmérést lehet íratni. Szükség esetén az igazgatóhelyettes dönt (több dolgozat, illetve felmérés esetén) ezek más időpontba való áthelyezéséről.

A minősítéseket első évfolyamon félévkor és tanév végén, második évfolyamon félévkor a tantárgyak NAT által előírt követelményei alapján értékelést készít a pedagógus. A tantárgyankénti értékelést tartalmazó értékelési táblázatot a szülő is megkapja, egy példány az intézményben lefűzésre kerül.

Ezen minősítések és a naplóba havonta beírt minősítések alapján állapítják meg a tantárgyankénti minősítéseket, melyet félévkor a tájékoztató füzetben, év végén a bizonyítványban rögzítenek pedagógusaink.

2. évfolyam félévétől a pedagógus az évközben adott érdemjegyek átlaga alapján alakítja ki a félévi és a tanév végi osztályzatokat.

Félévkor a tájékoztató füzetben, tanév végén a bizonyítványban értesítjük a szülőket gyermekük eredményéről, továbbhaladásáról.

A félévi és a tanév végi osztályzatoknál – amennyiben a minősítés a matematikai kerekítés szabályaitól eltérően kerül megállapításra – a pedagógus tájékoztatja a nevelőtestületet ennek okáról. Amennyiben a nevelőtestület a tájékoztatást nem fogadja el, egyszeri többséggel a matematikai számítás szerinti jegyet állapíthatja meg.

1. osztály

Értékelési szempontok

	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
TESTNEVELÉS										
Tevékenységhez való affinitás										
Tantárgyhoz való viszonya										
Feladat végzése										
ÉNEK-ZENE										
Tevékenységhez való affinitás										
Tantárgyhoz való viszonya										
Dallami-ritmikai ismeretek										
VIZUÁLIS KULTÚRA										
Tevékenységhez való affinitás										
Eszközhasználata										
A munkavégzés esztétikuma										
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS										
Tevékenységhez való affinitása										
Műveletek, gyakorlati tevékenységek, problémák megoldása										
A munkavégzés esztétikuma, tisztaság, anyagtakarékosság										
ETIKA										
Szűkebb környezet megismerése.										
Szociális és környezeti érzékenység alakítása.										
A lakóhelyi környezet és a lakóhely hagyományainak megismertetése.										
Személyes kapcsolatokban és a környezetben való tájékozódás képességének fejlesztése.										

Félévi és tanév végi tantárgyankénti értékelési táblázat**1. osztály**

TANTÁRGY	MINÓSÍTÉS			
	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfelelően teljesített	Felzárkóztatás ra szorul
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom - Szóbeli kifejező készség	választékos	érthető	átlagos	nehézkés
Olvasási készség - Hangos olvasása	folyékony	szóképes	szótagoló	betűzgető
- Szövegértése	kiemelkedő	megfelelő	bizonytalan	segítség igényelne
Íráskészség	esztétikus	egyéni	megfelelő	rendezetlen

- Íráskép				
- Íráshelyesség	hibátlan	kevés hiba	több hiba	sok hiba
- Írástempó	lendületes	megfelelő	lassú	fejlesztendő
Matematika				
- Számfogalom	kialakult	pontos	bizonytalan	kialakulatlan
- Alapműveletek végzése	biztos	megfelelő	bizonytalan	nem tudja
- Szöveges feladatok megoldásának lépéseit	alkalmazza	érti	ismeri	nem alkalmazza
- Geometriai alakzatok felismerésében	biztos	jártas	pontatlan	tájékozatlan
Etika				
- A tanuló elemi ismeretekkel rendelkezik személyi adatairól, külső tulajdonságairól.	biztos	jártas	tájékozott	bizonytalan
-Udvariasan kommunikál környezetével	biztos	megfelelő	elfogadható	bizonytalan
- Különbséget tesz mese és valóság között.	biztos	megfelelő	elfogadható	bizonytalan
Ének-zene				
- Dallamismeret – mozgással kísért előadás	dinamikus	kifejező	dallam és ritmuskövető	dallam és ritmus-tévesztő
- Zenei ismeretek dallami –ritmikai elemek	biztos	pontos	bizonytalan	hiányos
Vizuális kultúra				
- Eszközhasználat	biztos	megfelelő	bizonytalan	hiányos
- Ábrázolás –képi megjelenítés	esztétikus	kifejező	elfogadható	kidolgozatlan
Technika és tervezés				
- Anyagismeret	alapos	jó	elfogadható	hiányos
- Eszközhasználat	biztos	gondos	megfelelő	segítségre szorul
Testnevelés				
- Feladat végzése	ügyes	kitartó	igyekvő	kialakulatlan
- Szabálytartása	sportszerű	szabálykövető	elfogadható	bizonytalan

2. osztály

Értékelési szempontok

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM	IX	X	XI	XI I	I
KOMMUNIKÁCIÓ, KÖZNYELVI KIEJTÉS, BESZÉD, SZÓBELI SZÖVEGALKOTÁS					
Szituációnak megfelelő hangerő, hanglejtés, hangsúly					
Aktív szókincs, kifejezőképesség					
Tagolt, érthető beszéd					
Kommunikációs formák alkalmazása					
Összefüggő mondatalkotási készség					
OLVASÁS – SZÖVEGÉRTÉS					
Olvasási jelrendszer elsajátítása					
Olvasástechnika szintje (szótagoló, ütemes szótagoló, szóképes)					
Szövegű olvasás (pontos olvasás, mondathatár, írásjel – hangsúly, hangerő)					
Hangos olvasás után szövegtartalmat visszaad kérdésekre					
Tartalomhoz kapcsolódó írásos feladatok értelmezése, megoldása (segítséggel)					
Írásjelrendszer elsajátítása: kisbetűk					
Nagybetűk írása					
Nevek helyesírása					
Szavak, mondatok helyesírása					
Magán- és mássalhangzók hosszúságának érzékelése, jelölése					
A j és ly-s szavak helyesírása					
Íráskép és fűzetvezetés					

MATEMATIKA	IX	X	XI	XI I	I
Csoportosítás					
Összehasonlítás					
Sorbarendezés					
Térbeli helyzetek					
Számköri ismeretek					
Műveletfogalom					

2. osztály

Értékelési szempontok

	IX	X	XI	XI I	I
TESTNEVELÉS					
Tevékenységhez való affinitás					
Tantárgyhoz való viszonya					
Feladat végzése					
ÉNEK-ZENE					
Tevékenységhez való affinitás					
Tantárgyhoz való viszonya					
Dallami-ritmikai ismeretek					
VIZUÁLIS KULTÚRA					
Tevékenységhez való affinitás					
Eszközhasználata					
A munkavégzés esztétikuma					
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS					
Tevékenységhez való affinitása					
Műveletek, gyakorlati tevékenységek, problémák megoldása					
A munkavégzés esztétikuma, tisztaság, anyagtakarékosság					
ETIKA					
Tapasztalatszerzés különböző családi értékekről.					
Elemi magatartási szabályok megismertetése iskolai és iskolán kívüli helyzetekben.					
Aktivitás, munkához való viszony					
Az elsajátított ismeretek alkalmazása					

Félévi tantárgyankénti értékelési táblázat**2. osztály**

TANTÁRGY	MINŐSÍTÉS			
	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	Megfelelően teljesített	Felzárkóztatásra szorul
Magyar nyelv és irodalom				
Magyar nyelv és irodalom - Szóbeli kifejező készség	választékos	érthető	átlagos	nehézkés
Olvasási készség - Hangos olvasása	folyékony	szóképes	szótagoló	betűzgető
- Szövegértése	kiemelkedő	megfelelő	bizonytalan	segítséget igényelne
Íráskészség - Íráskép	esztétikus	egyéni	megfelelő	rendezetlen
- Íráshelyesség	hibátlan	kevés hiba	több hiba	sok hiba

- Írástempó	lendületes	megfelelő	lassú	fejlesztendő
Matematika				
- Számfogalom	kialakult	pontos	bizonytalan	kialakulatlan
- Alapműveletek végzése	biztos	megfelelő	bizonytalan	nem tudja
- Szöveges feladatok megoldásának lépéseit	alkalmazza	érti	ismeri	nem alkalmazza
- Geometriai alakzatok felismerésében	biztos	jártas	pontatlan	tájékozatlan
Etika				
-Alapvető kommunikációs formák megismerése	biztos	jártas	tájékozott	bizonytalan
- Az egészséges élethez szükséges napirend ismerete	biztos	megfelelő	elfogadható	bizonytalan
- Tulajdonság, jó-rossz, szép-csúnya, jószágos-gonosz, igazságos, növény, állat, gondozás, felelősség, természetvédelem.	biztos	megfelelő	elfogadható	bizonytalan
Ének-zene				
- Dallamismeret – mozgással kísért előadás	dinamikus	kifejező	Dallam és ritmuskövető	dallam és ritmus-tévesztő
- Zenei ismeretek dallami –ritmikai elemek	biztos	pontos	bizonytalan	hiányos
Vizuális kultúra				
- Eszközhasználata	biztos	megfelelő	bizonytalan	hiányos
- Ábrázolás –képi megjelenítés	esztétikus	kifejező	elfogadható	kidolgozatlan
Technika és tervezés				
- Anyagismeret	alapos	jó	elfogadható	hiányos
- Eszközhasználat	biztos	gondos	megfelelő	segítségre szorul
Testnevelés				
- Feladat végzése	ügyes	kitartó	igyekvő	kialakulatlan
- Szabálytartása	sportszerű	szabálykövető	elfogadható	bizonytalan

3.6. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelésére és minősítésére a következőket alkalmazzuk:

Példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)

Magatartást minősítő osztályzat szempontjai:

5 példás – Pontosan jár iskolába, igazolatlan mulasztása nincs. Nevelőinek utasításait szívesen követi, társait is erre serkenti. Iskolai megbízásait becsületesen teljesíti. Felszerelése van, azokra ügyel. Rászoruló társait segíti. A közösség vagyonát védi. Munkából önként és szívesen veszi ki részét. Testi higiéniájára igényes. Viselkedése fegyelmezett és példamutató. Házi rendet, alapvető illemszabályokat betartja.

4 jó – Igazolatlan mulasztása nincs, nevelőinek utasításait követi. Iskolai megbízásait jól végzi. Felszerelése van, a közösség vagyonát védi. Közösségi munkába jól bekapcsolódik, viselkedése jó. Az ellenőrzőbe fegyelmezési beírása nincs. Testi higiéniája jó. Az alapvető társadalmi szokásokhoz alkalmazkodik.

3 változó – Három napnál kevesebb igazolatlan mulasztása van. Nevelőinek utasításait nem mindig követi. Iskolai megbízásait hiányosan végzi. Felszerelésére nem vigyáz, vagy hiányos. A közösség vagyonára nem mindig ügyel. A munkából rendszertelenül veszi ki részét. Viselkedése ellen súlyosabb kifogás nem merült fel. Intője, rovója nincs. Testi higiéniája megfelelő.

2 rossz – Rendszeresen jár iskolába, 3 napnál több igazolatlan mulasztása van. Nevelőinek utasításait gyakran megtagadja. Iskolai megbízásait hanyagul teljesíti. A közösségi munkából nem veszi ki részét. Viselkedése ellen súlyosabb kifogások merülnek fel. Testi higiéniája kifogásolható.

A tanuló szorgalmának értékelésénél és minősítésénél a következőket alkalmazzuk:

példás (5), jó (4), változó (3), hanyag (2)

A szorgalmat minősítő osztályzat szempontjai:

5 példás – Az a tanuló érdemli meg, aki tanulmányi munkájában képességeihez mértén tevékenykedik.

Munkavégzése megbízható. Minden tantárgyban elvégzi kapott feladatait. Van határozott érdeklődése, ebben az irányban önkéntesen többletfeladatot vállal. Házi feladata kész. Ellenőrzi önmagát.

4 jó – Figyel az órán, feladatait elvégzi, az órákra mindig lelkiismeretesen felkészül, rendszeresen és megbízhatóan dolgozik. Képes arra, hogy megfelelő ösztönző hatásokra rendszeresen dolgozzék, hogy ellenőrizze magát. Házi feladata kész.

3 változó – Az a tanuló, akinek a tanulmányi munkában való részvétele ingadozó, időszakonként dolgozik, máskor figyelmetlen, pontatlan. Önállóan csak akkor fog munkához,

ha erre külön mindig felhívják a figyelmét, nem nézi át a saját munkáját, nem ellenőrzi önmagát. Iskolában és iskolán kívül a szétszórtság jellemzi. Házi feladata gyakran hiányos. Kitartása, figyelme, érdeklődése elmarad a tőle egyébként elvárható szinttől - értelmi képességeitől függetlenül.

2 hanyag – Aki tanulmányi munkában megbízhatatlan, figyelmetlen, feladatait nem végzi el, hiányzó feladatai pótlására is csak ritkán hajlandó.

A magatartás, a szorgalom értékelését havonta az osztályfőnök dönti el a szaktanárok véleményének figyelembe vételével. A félévi és a tanév végi minősítésekről a nevelőtestület dönt.

3.7. A jutalmazás elvei

A tanulmányi, magatartási, szorgalmi követelményeket kiemelkedően teljesítő, az iskola hírnevét erősítő tanulókat jutalmazni kell. Az iskola jutalmazza azt a tanulót is, aki

- ☞ kimagasló sportteljesítményt ér el,
- ☞ eredményes kulturális tevékenységet folytat,
- ☞ a közösségi életben tartósan jó szervező és irányító tevékenységet végez,
- ☞ tanulmányi versenyen kiemelkedő eredményt ért el.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát, a jó közösségi összefogást a nevelőtestület elismerésben részesítheti.

A tanulók jutalmazásának formái:

- ☞ szaktanári dicséret
- ☞ osztályfőnöki dicséret
- ☞ igazgatói dicséret
- ☞ oklevél, könyvjutalom
- ☞ nevelőtestületi dicséret

Az első három esetben a dicséretről az illetékes nevelő dönt, illetve tesz javaslatot.

Az ellenőrző könyvi bejegyzésükre a jutalmat adó, illetve javasló pedagógus jogosult.

Az utolsó két pontban felsoroltakról a nevelőtestület dönt.

A közösségek jutalmazásának formái:

- ☞ igazgatói dicséret,
- ☞ nevelőtestületi dicséret,
- ☞ jutalomkirándulás, színház, mozi stb. megtekintése.

A jutalmak odaítéléséről a nevelőtestület dönt.

A jutalmazás különleges módjai:

JÓ TANULÓ – JÓ SPORTOLÓ szabályzat a cím elnyeréséhez

A címet az kaphatja meg, aki:

1. Tanulmányi eredménye 4-es átlagot eléri, vagy meghaladja.
2. Magatartásával, szorgalmával kivívja társai, tanárai tiszteletét. Veselkedése az iskolán kívül is megfelel az elvárt normáknak.

3. Részt vesz iskolai, városi, megyei, területi, országos versenyen és ott kiemelkedő helyezést ér el. /A megyei bajnokságon legalább dobogós helyezést ér el./

A címre javaslatot tehet:

1. Testnevelő tanár
2. Osztályfőnök
3. Munkaközösség
4. Igazgatóhelyettes
5. Iskolai sportkör elnöksége

Felterjesztési határidő: évenként november 30.

4 fő kaphatja meg

A cím odaítéléséről: 5 fős bizottság dönt.

Tagjai

1. Igazgató
2. Diákönkormányzatot segítő tanár
3. A diákönkormányzat titkára
4. Alsós tanuló
5. Iskolai sportkör képviselője

A cím átadásának ideje: minden év karácsonyi ünnepségén.

A cím tartozékai: Díszes oklevél
Tárgyjutalom /könyv, sporteszköz/

A cím használata:

A címet elnyert tanuló fényképe és eredménye az iskola által készített honlapon legyen feltüntetve.

„SZÁZSZORSZÉP-DÍJ”

Adományozható, aki:

- ☞ magatartásával, szorgalmával kivívja társai, tanárai megbecsülését,
- ☞ valamelyik művészeti ágban (irodalom, zene, képzőművészet, mozgásművészet, színjátszás) társaihoz viszonyítva kiemelkedő teljesítményt nyújt,
- ☞ tehetségét önmaga fejlődése érdekében jól hasznosítja; az osztály, iskolai, városi, megyei esetleg országos rendezvényeken, bemutatókon, előadásokon rendszeresen szerepel,
- ☞ fellépésével, munkájával, magatartásával öregbíti az iskola jó hírnevét,
- ☞ segíti társait, jól együttműködik tanáraival közös produkciók létrehozásában.

Minden évben egy alkalommal *adományozható* 5 tanulónak + 1 pedagógusnak.

A díjra javaslatot tehetnek az osztályközösségeken keresztül:

- ☞ diákönkormányzat tagjai,
- ☞ a tantestület tagjai, illetve az iskola dolgozói.

A díj odaítéléséről: 5 fős bizottság dönt.

Tagjai:

1. Igazgató
2. Diákönkormányzatot segítő tanár
3. A diákönkormányzat titkára
4. Alsós tanuló
5. Iskolai sportkör képviselője

A díj átadásának ideje: minden év karácsonyi ünnepségén.

A díj tartozékai: Díszes oklevél
Tárgyjutalom /könyv, CD, kazetta/

A díj használata:

A díjat elnyert tanuló fényképe és eredménye az iskola által készített honlapon legyen feltüntetve.

ELEK APÓ DÍJ

Adományozható:

A Benedek Elek EGYMI azon tanulójának, aki:

☉ az adott tanévben kiemelkedik példás szorgalmával, tanulmányi eredményével, a közösségért végzett lelkiismeretes munkájával.

Minden évben egy alkalommal *adományozható* 1 tanulónak.

A díjra javaslatot tehetnek az osztályközösségeken keresztül:

☉ a tantestület tagjai, illetve az iskola dolgozói.

A díj odaítéléséről: az Elek Apó Nevelést Segítő Alapítvány kuratóriumi tagjai döntenek

A díj átadásának ideje: minden év tanévzáró ünnepségén.

A díj tartozékai: Díszes oklevél /1 db/

Tárgyjutalom /könyv, CD, kazetta/

A jutalmakat nagyobb ünnepélyeken az iskola közössége és a szülők előtt ismertetjük.

SZAKMA KIVÁLÓ TANULÓJA CÍM

Szakma Kiváló Tanulója” cím elnyerése.

A „cím” akkor nyerhető el, ha a 9. és 10. évfolyamokba tanuló diák szakmai tantárgyainak átlaga 4,5 vagy afölött lesz szorgalmi időben. A tanuló az oklevél mellett szakmai könyvjutalomba is részesül.

A díjat elnyert tanuló fényképe és eredménye az iskola által készített tablón elhelyezésre kerül.

A díj tartozékai: Díszes oklevél /1 db/ az Elek Apó Nevelést Segítő Alapítvány szimbólumával

Tárgyjutalom: Szakmai könyv /1 db/ /, utalvány /1 db/

A díj átadásának ideje: minden év ballagási vagy tanévzáró ünnepségén.

3.8. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei, korlátai

Tanulóink mentális, pszichoszociális fejlettségi szintjét figyelembe véve: különösen fontosnak tartjuk a rendszeres gyakorlást, ezért a házi feladatoknak kiemelt jelentőséget tulajdonítunk. A házi feladatok elosztásánál figyelembe vesszük a gyermekek életkori sajátosságait és terhelhetőségüket.

A pedagógus a tananyag függvényében önállóan dönti el, az írásbeli és szóbeli feladatok mennyiségét és arányait.

1-4. évfolyamon iskolaotthonos formában történik az oktatás, a házi feladatokat a tanulási foglalkozásokon oldják meg tanulóink.

5-10. évfolyamon a tanulók leterhelhetőségét elsősorban az órarend összeállításával szabályozzuk.

A napközis nevelők koordinálják a pedagógusok által feladott házi feladatok elkészítési rendjét. Az órarend figyelembevételével átcsoportosíthatja az elkészítés, megtanulás rendjét.

Házi feladatokat tanítási szünetek idejére nem adunk fel.

Az írásbeli házi feladatokat a pedagógusok ellenőrzik. A jó megoldásokat, illetve az elvégzés hiányát szimbólumokkal értékelhetik.

3.9. A tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, melyek a hivatalos tankönyvjegyzékben szerepelnek.

A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál a tanulóknak egyéb eszközökre is szükségük van. Ezek a testnevelés, a vizuális kultúra, valamint a technika és tervezés. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a munkaközösség, illetve az egyes szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A tankönyvrendelést és a taneszközök kiválasztását minden évben körültekintő gondossággal a legfrissebb információk, jogszabályok alkalmazásával kell elkészíteniük.

A tankönyvválasztás elsődlegesen a hivatalosan tankönyvvé nyilvánított tankönyvekből történik.

A tankönyvek kiválasztásánál alapvető szempontnak tartjuk, hogy a felmenő évfolyamok tankönyvei, tematikájuk egymásra épüljenek.

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt (a megelőző tanév májusáig szülői értekezleteken) tájékoztatjuk. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A taneszközök kiválasztásánál a munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- ☞ A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének.
- ☞ Az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatóak.
- ☞ A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

3.10. Etika/Hit- és erkölcsstan oktatása

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban Nkt.) 35. § rendelkezései alapján a nevelési-oktató intézményünkben a szülő, tanuló kérésére szervezett és nem a kötelező tanórai foglalkozások részét képező hitoktatást és az etika óra helyett választható hit- és erkölcsstanoktatást egyházi jogi személy szervezhet az e törvényben meghatározott keretek között.

A szülők minden év májusáig nyilatkoznak arról, hogy milyen hit- és erkölcsstan oktatásban részesüljön a gyermekük. Abban az esetben, ha a szülő nem tesz nyilatkozatot, továbbá, ha az egyházi jogi személy a hit-és erkölcsstanoktatást nem vállalja, az iskola a tanuló számára etikaoktatást szervez.

Amennyiben a szülő a hit-és erkölcsstanoktatást választja, az erről szóló nyilatkozatával egyidejűleg ahhoz is hozzájárul, hogy az iskola a gyermeke nevét és az osztálya megnevezését az érintett egyházi jogi személynek átadja. A beiratkozáskor a hit-és erkölcsstanoktatás megszervezését a következő tanévben vállaló egyházi jogi személy képviselője is jelen lehet, a szülőnek – igény esetén – hit-és erkölcsstanoktatással kapcsolatban tájékoztatást nyújthat. Az etika helyett választott hit-és erkölcsstan órákat elsősorban az etika órák számára az órarendben meghatározott időben kell megtartani. Amennyiben az egyházi jogi személy az etika órával egyidejűleg a hit-és erkölcsstan órát nem tudja megtartani, az érintett szülők írásbeli egyetértő nyilatkozata alapján az igazgató és az egyházi jogi személy képviselője írásban megállapodhat arról, hogy a hit-és erkölcsstan órákat az egyházi jogi személy más időpontban vagy más időpontban az iskola épületén kívül tartja meg.

A hit-és erkölcsstan tantárgy értékelése és minősítése az Nkt. 54.§ (2)-(3) bekezdésének vagy (4) bekezdésének megfelelően történik. Az iskola tanügyi dokumentumaiban az „Etika/Hit-és erkölcsstan” megnevezést használja.

Amennyiben az egyházi jogi személy nem tud gondoskodni a hitoktató, hittantanár szakszerű helyettesítéséről, az iskola köteles a hit-és erkölcsstan órán részt vevő tanulók felügyeletéről gondoskodni.

3.11. Egésznapos iskola

Az iskolánkban az egész napos iskola, már több mint 10 éve jól működő, hatékony nevelési és oktatási, szervezési forma az 1-4. évfolyamokon valamint a 2013/2014 tanévtől felmenő rendszerben a felső tagozaton.

Rugalmas rendszerével hozzájárul a gyermekek egészséges személyiségfejlődéséhez. Biztosítja a zökkenőmentes átmenetet az óvodából az iskolába. Jól segíti az új környezetbe való beilleszkedést és a helyes tanulási szokások kialakítását. Egyaránt jó a gyerekeknek, a szülőknek és a pedagógusoknak is.

Miért jó a gyerekeknek?

Azért, mert életkori sajátosságainak jobban megfelel ez a rugalmas rendszer. A tanulókat egész nap foglalkoztatja, arányosan megosztva a tanulási és szabadidős tevékenységet. A kisdíákoknak lehetőségük van a tanítási idők között a játékra, levegőzésre, kötetlen és szervezett formában.

Általában délelőtt és délután is két, esetleg három tanítási óra van, a hozzájuk csatlakozó önálló egész napos iskolai órákkal. Majd ezt követi a szabadidő, játék, játékos testmozgás délelőtt és délután is. Pedagógusaink kétheti műszakváltásban oktatják tanítványainkat. Ez azt jelenti, hogy az A héten a magyar műszakos pedagógus délelőttös, míg a matematika műszakos pedagógus délutános, a B héten a matematikát tanító pedagógus délelőttös, a magyart tanító pedagógus délutános munkaidőben tanít. A délelőtt folyamán a fő tananyagrészek tanítására helyezük a hangsúlyt, míg délután sokkal több időt szánunk az ismeretek-készségek begyakoroltására.

Az egész napos oktatási munkaforma és a pedagógiai programunk összhangja biztosítja a tananyag elsajátítása és a tanulók személyiségének teljes körű fejlesztése mellett a gyermekek együttműködő és tolerancia képességének kialakítását, fejlesztését valamint egymás elfogadásának, segítségének természetes napi gyakorlatának igény szinten történő kialakítását, az eredményes felzárkóztatás és a színvonalas tehetséggondozás lehetőségét egyaránt. A tantárgycsoportos oktatás garancia a folyamatos műhelymunka megvalósításához, a szakmai tapasztalatok átadásához, a tartalmi és módszertani egységesség kialakításához. Lehetőséget biztosít a tanítók számára, hogy professzionális szinten képesek legyenek saját tantárgyaik tanítására megőrizve és kiteljesítve saját pedagógiai arculatukat is.

A délelőtti és a délutáni tanítási órák között gazdag és színvonalas szabadidős tevékenységekkel, önálló tanulással, gyakorlással töltik idejüket a tanulók. Az egész napos oktatás napi időbeosztása jobban megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak és egyenletesebb terhelést biztosít számukra. Több lehetőség nyílik a beszélgetésre, megfigyelésre, nevelési helyzetek elemzésére és kihasználásra. A reggeli beszélgető körben a gyermekek élményei, problémái, gondjai, kérdései kerülnek felszínre, meghallgatást, megértést tapasztalnak és segítséget kapnak.

Fejlődik empátiás, tolerancia- és tűrőképességük. Nyugodtabban, feszültség mentesebben kezdik meg a tanulást.

A tanítási óra és az önálló tanulás órarendi egység biztosítja a napi tananyag elsajátítása mellett az ahhoz kapcsolódó házi feladat elkészítését, gyakorlást, felzárkóztatást, tehetséggondozást, a tananyag megértésének, esetleges hiányosságainak, bizonytalanságainak azonnali visszajelzését.

Miért jó a szülőknek?

Azért, mert a gyermekek egész nap az iskolában tartózkodnak. Így a házi feladataikat is itt készítik el. A tanszereiket és a táskájukat sem viszik haza naponta. Minden nap délelőtt a tanórák után egy önálló tanulás foglalkozás nevű órarendi egység követ, mint egy tanóra, s valójában ekkor készítjük el a házi feladatot.

A diákoknak lehetőségük van, hogy igénybe vegyék az iskolai könyvtárat, közösen járunk helyi programokra stb. Mindez a 8-16 óráig terjedő időszakban történik. Így a szülő nyugodt lehet, hogy gyermeke egész nap biztonságos környezetben, megfelelően foglalkoztatva tölti napjait. Amikor délután hazaérkezik a családba, már nem kell kötelezően az iskolai feladatokkal foglalkozni. Lehetősége van a gyermeknek az otthoni regenerálódásra, pihenésre, játékra.

Miért jó a pedagógusnak?

Azért, mert minden első két tanítóval kezdi tanulmányait, akik a tantárgyakat szakmai tapasztalataik, tudásuk szerint egymás között megosztva tanítják. Ez a szisztéma lehetőséget ad a tanítónak arra, hogy saját tantárgyaikat professzionálisan, korszerű tartalmakat és formákat megismerve, magukat folyamatosan tovább képezve tanítsák.

Minden tanító saját óráihoz kapcsolódva önálló órát tart. Ezen az órán lehetőség van figyelemmel kísérni a tanulók előmenetelét, személyre szabottan tud segíteni, korrigálni. Fontos még, hogy a tanítók sokkal alaposabban megismerhetik a gyerekeket, sokkal közvetlenebb, már-már családias kapcsolatot alakíthatnak ki velük, hiszen a tanítási órákon kívül a szabadidőt is együtt töltik.

Az egész napos oktatás időt biztosít ahhoz, hogy a szabadidős tevékenység megfelelő arányban helyet kapjon az nevelő-oktató munkában. Ez a foglalkozási tervekben osztályra lebontva az osztály összetételének, életkori sajátosságainak, érdeklődésének megfelelően jelenik meg (kulturális foglalkozás, munkafoglalkozás, szabadfoglalkozás, heti értékelés).

Figyelembe veszi a tanulók fogyatékoságait, belső igényeit, és erre alapozva tervezi programjait.

Az egész napos oktatás nevelési céljai:

- ☞ a tanórákon szerzett ismeretek elmélyítése, játékos gyakorlása,
- ☞ a tanórákon szerzett ismeretek felhasználása, kapcsolása szabadon választott tevékenységekhez,
- ☞ a szabadidővel való tudatos gazdálkodás képességének elsajátítása,
- ☞ a nevelőkkel való családi légkör kialakítása, társaikhoz való viszony mélyítése,
- ☞ személyiségfejlesztő gyakorlatok és tevékenységek, technikák alkalmazása a tanórákon és a szabadidős tevékenységek során,
- ☞ a kommunikációs készség fejlesztése,
- ☞ a differenciált készség- és képességfejlesztés biztosítása,
- ☞ higiénias, társas, magatartási és helyes munkaszokások kialakítása,
- ☞ helyes magatartási szabályok elsajátíttatása, a közösségi normák kialakítása, betartása, betartatása,
- ☞ egészséges és kulturált életmód kialakítására nevelés,
- ☞ a társas kapcsolatok kialakítására való képesség fejlesztése,
- ☞ önálló tanulásra, önművelésre nevelés
- ☞ konfliktuskezelési technikák tanítása (beszélgető-kör), hatékony működtetése,
- ☞ színvonalas tanítási órán és iskolán kívüli programok szervezése és lebonyolítása a tanulók bevonásával, igényeik figyelembevételével,
- ☞ info-kommunikációs képességek fejlesztése,
- ☞ népszokások, hagyományok megismerése és ápolása,
- ☞ projektek feldolgozása.

Az egész napos oktatás feladatai:

- ☞ A nevelő munka akkor válik hatékonyá, ha a szabadidő és a játékos foglalkozások gondosan tervezettek, szervezettek.
- ☞ Fontos feladat a tanulás tanítása, a tanulási technikák megismertetése az ismeretszerzés hatékonyabbá tételében.
- ☞ Az egész napos munkában a tapasztalás, a láttatás, a cselekedtetés, az önálló ismeretszerzés, önálló véleménynyilvánítás kiemelt szerepet kap, ezek elősegítik a tanítási órákra való felkészülést.
- ☞ A tanuláshoz, környezethez, társakhoz, a felnőttekhez való pozitív hozzáállás erősítése.
- ☞ A tanulók egészségének védelme érdekében az időjárásnak megfelelő öltözködés, az önállóság, önkiszolgálás képességének kialakítása.
- ☞ Az iskola külső és belső megjelenésének esztétikus formálása.

Az egész napos oktatás napirendje iskolánk 1-4. évfolyamán:

7.30-8.00	A tanulók iskolába érkezése
8.00-8.45	Tanítási óra, vagy foglalkozás
8.45-9.00	Tízórai
9.00-9.45	Tanítási óra, vagy foglalkozás
9.45-9.55	Óraközi szünet
9.55-10.40	Tanítási óra, vagy foglalkozás
10.40-10.50	Óraközi szünet

10.50-11.35	Tanulásfoglalkozás
11.35-12.00	Szabadfoglalkozás
12.00-13.00	Ebéd és szabadfoglalkozás
13.00-13.45	Tanítási óra, vagy foglalkozás
13.45-14.00	Uzsonna
14.00-14.45	Tanítási óra, vagy foglalkozás
15.00-15.45	Tanítási óra, vagy foglalkozás
16.00-tól	A tanulók elhagyják az iskolát

A tanítási órák maximális száma egy-egy tanítási napon 4-5 tanóra. A többi óra helyén a rehabilitációs-rehabilitációs foglalkozások, a felzárkóztató foglalkozások, a tehetséggondozás-felzárkóztatás foglalkozások a kulturálisfoglalkozások, munkafoglalkozások, heti értékelés foglalkozások kerülnek tervezésre.

A **kulturális foglalkozások** sokszínű kulturális tevékenységet ölelnek fel. 1-4. évfolyamon igyekszünk az évszakokhoz, népi hagyományokhoz, éppen soron következő egyházi és állami ünnepekhez kötődően változatos anyagot felkínálni.

A **munkafoglalkozás** a tanulóink kreativitására épít. Sokféle technikát felkínálva fejlesztjük a kezűgyességet, a munkára szoktatás segítségével egy-egy munkadarab elkészítése során az öröm, kíváncsiság, meglepedettség jelenik meg tanítványainkban.

A **heti értékelés** során az elmúlt hét eseményeiről beszélgetünk, havonta értékeljük a magatartás és szorgalom minősítéseit. Egy-egy foglalkozás alkalmával a helyi társadalom aktuális eseményeit, történéseit beszéljük meg. Ez egy jó alkalom arra, hogy ellazítsuk magunkat, s kötetlenül beszéljük meg a problémáinkat.

A **szabadfoglalkozások** mozgásos, kulturális és egyéb tevékenységek tervezését és megvalósítását teszik lehetővé. Kiemelten kezeljük a szabad levegőn való kötetlen tartózkodást, a sétákat.

A 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 19. §-ában foglaltak szabályozzák az általános iskolában az egész napos iskolai oktatást.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítjuk

- a) a segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- b) a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- c) a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

3.12. Mindennapos testnevelés

Az iskola megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra

- a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással (tömegsport, asztalitenisz),
- iskolai sportkörben való sportolással,

- versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A Magyar Diáksport Szövetség létrehozta a 21. század követelményeihez igazodó diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszközt, a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Tesztet, vagyis a NETFIT-et.

A NETFIT a fizikai fittség mérésére és értékelésére létrehozott megbízható, tudományos igényű kifejlesztett tartalmait, módszereit, értékelő rendszerét a Magyar Diáksport Szövetség és a nemzetközileg elismert amerikai Cooper Intézet közös kutató-fejlesztő tevékenysége segítségével alakította ki.

A NETFIT program küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok, családjaik és a köznevelés szereplői körében.

A NETFIT program tartalma, módszertana, statisztikai és szöveges visszajelző rendszere az iskolai testnevelés alapvető nevelő-oktató céljainak elérését kívánja támogatni. Ennek megfelelően olyan ismeretátadást, attitűdformálást, készség- és képességfejlesztést szeretne megvalósítani, amelynek segítségével adottságoktól és szociokulturális környezettől viszonylag függetlenül minden tanuló számára lehetőség nyílik az egészséges fizikai fittségi állapot megszerzésére, fenntartására és fejlesztésére. A NETFIT program segítségével kialakítható pozitív attitűdök, megszerzhető ismeretek, valamint fejleszthető képességek és készségek jelentősen hozzájárulnak az egészségtudatos, jövőorientált életvezetés kialakításához.

A NETFIT azon összetevőket méri és értékeli, amelyek az egészségi állapot szempontjából meghatározók.

A NETFIT fittségi profiljai és tesztjei		
Fittségi profil megnevezése	Fittségi tesztfeladat megnevezése	Vizsgált terület
Testösszetétel és tápláltsági profil	Testtömeg mérése	Testtömegindex (BMI)
	Testmagasság mérése	
	Testzsírszázalék-mérés	Testzsírszázalék
Aerob fittségi (állóképességi) profil	Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter)	Aerob kapacitás
	Ütemezett hasizom teszt	Hasizomzat ereje és erő-állóképessége
	Törzsemelés teszt	Törzsfeszítő izmok ereje

Vázizomzat fittségi profil	Ütemezett fekvőtámasz teszt	Felsőtest izomereje
	Kézi szorítóerő mérése	Kéz maximális szorító ereje
	Helyből távolugrás teszt	Láb robbanékonyereje
Hajlékonysági profil	Hajlékonysági teszt	Térdhajlító izmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A tesztek mérésének és értékelésének módszertanát a Magyar Diáksport Szövetség hivatalos honlapja (www.mdsz.hu) „NETFIT informatikai rendszerének” felülete tartalmazza.

3.13. Idegen-nyelv oktatás – angol

Intézményünkben folyó angol nyelv oktatása általános céljait és feladatait a következőkben összegezzük:

Tudatosítjuk, hogy a tanulók anyanyelvükön kívül más nyelven is kommunikálhatnak, idegen nyelven is kifejezhetik magukat.

Bővítjük a világról alkotott elképzelésüket, alakítsuk ki bennük az Európához tartozás érzését. Ismertessük velük azt a tényt, hogy ma már Európában alapkövetelmény egy idegen nyelv kommunikációképes ismerete.

Alakítsuk ki bennük más népek és etnikumok, társadalmi csoportok elfogadását, tolerálását, és hívjuk fel figyelmüket a hasonlóságokra és különbségekre.

Hangsúlyozzuk, hogy egy idegen nyelv tudása alapja lehet egy újabb elsajátításának, és eszköze más ismeretek szerzésének.

Alakítsuk ki a nyelvtanulás iránti pozitív hozzáállásukat.

Ösztönözzük a tanulókat az idegen nyelven való kommunikációra, s ehhez teremtünk olyan légkört, amelyben önbizalmuk fokozatosan fejlődik.

Érjük el, hogy tanulóink életkoruknak és egyéniségüknek megfelelően sajátítsák el az idegen nyelv tanulásának célravezető módszereit.

Célunk, hogy a tanulók a más műveltségi területeken szerzett készségeket és ismereteket alkalmazzák idegen nyelven, valamint az idegen nyelvi órákon szerzett ismereteiket más tantárgyak tanulása során.

Emeljük készségi szintre az idegen nyelv jellegzetes hangjainak kiejtését, mondatdallamának, ritmusának és hangsúlyozásának helyes használatát.

Fejlesszük kiemelten beszéd-és hallásértési készségüket életkoruknak és gondolkodási szintjüknek megfelelően.

Fejlesszük önbizalmukat az idegen nyelvű kommunikáció terén, s ehhez biztosítsunk számukra olyan lehetőséget, hogy a nyelvet szóban és írásban használhassák és ezeken keresztül személyiségükben is gazdagodjanak.

Az idegen nyelvi órákon lehetőség nyílik olyan komplex tevékenységek végzésére, melyek miközben elősegítik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, azt is lehetővé teszik, hogy elmélyedhessenek az érdeklődési körüknek megfelelő témákban.

Fontos, hogy az idegen nyelvi órákon is törekedjünk a gondolkodási képességek fejlesztésére, többek között a rendszerezés, a megtapasztalás, a következtetés, az összehasonlítás, az általánosítás és a konkretizálás gyakorlására.

Olyan készségek, képességek, valamint idegen nyelvi tudás elsajátítása a cél, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni.

3.14. Választható foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

Iskolánkban nagy hangsúlyt fektetünk a tanulók tehetséggondozására, illetve a szabadidő hasznos eltöltésére.

Ennek érdekében több olyan foglalkozást, szakkört szervezünk, melyek közül a diákok érdeklődési körüknek megfelelően választhatnak. Erre minden tanév elején és félévkor van lehetőségük. Amennyiben valaki jelentkezik egy foglalkozásra, azzal kötelezi magát arra, hogy annak munkájában fél évig aktívan rész vesz, az előírásoknak megfelelően.

Ezeket a szakköröket elsősorban az iskola pedagógusai vezetik, akiket az iskola igazgatója bíz meg a feladattal – ez belekerül a munkaköri leírásba. Minden tanév végéig bárki tehet javaslatot arra, hogy a következő tanévben milyen foglalkozásokat indítsunk. A tervezet egyeztetésre kerül a fenntartóval.

Foglalkozások/szakkörök:

- Sport-és mozgásos jellegű tevékenységek;
- Művészeti foglalkozások;
- Tehetséggondozás;
- Egészségvédelemmel kapcsolatos foglalkozások;
- Életviteli tevékenységekkel összefüggő foglalkozások;
- Digitális kultúrával összefüggő foglalkozások.

Az iskola éves munkatervében kerül meghatározásra, hogy az adott tanévben mely foglalkozások kerülnek meghirdetésre.

3.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Programunkban hangsúlyos a felzárkóztatás, a tanulási problémák megelőzése, kezelése. Arra törekszünk, hogy minden gyermeket a neki megfelelő tempójú tanulásra készítsünk.

A lassabban haladóknak tanórán a tananyag minőségével, egyéni bánásmóddal, tanórán kívüli korrepetálással biztosítjuk az eredményes tanulmányokat. Helyes tanulási technikák elsajátításával megelőzhető a tanulási kudarc, amelynek sok esetben nem képességbeli okai vannak, hanem a rossz tanulási módszer.

A fejlesztő foglalkozások, a tanulás élményének bemutatása sokat segíthet a motivációban is.

A rászorulókat esélyét növelő intézkedésként

- ∅ integrációs pedagógiai rendszert működtetünk minden tanév elején összeállított programmal;
- ∅ felvétel, átvétel esetén előnyben részesítjük a hátrányos helyzetű tanulókat;
- ∅ napközibe, tanulószobára történő jelentkezés esetén előnyben részesítjük a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat;
- ∅ egyéb foglalkozásokra történő jelentkezés esetén előnyben részesítjük a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulókat;
- ∅ támogatjuk a hátrányos helyzetű tanulóknak tehetséggondozó programra történő jelentkezését.

Programunkat akkor tekintjük eredményesnek, ha nő az évfolyamvesztés nélkül továbbhaladó hátrányos helyzetű tanulók száma, csökken a tankötelezettség korhatára előtt az iskolai

rendszerből kikerülők száma, és nő a középfokú intézményekben továbbtanuló hátrányos helyzetűek aránya.

3.16. Az iskola környezeti nevelési programja

Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- ∅ a tanulóknak a környezettudatos magatartás, a környezetért felelős életvitel elősegítése; a természetet, az embert, az épített és a társadalmi környezetet tisztelő szokásrendszer megalapozása;
- ∅ tanulóinknak bemutatjuk és gyakoroltatjuk velük azokat a környezet megóvásához szükséges képességeket és készségeket, amelyek a természeti és a társadalmi környezet zavartalan működését elősegíthetik;
- ∅ a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és a tanórán kívüli foglalkozások keretében – foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel:
 - ✓ a környezet fogalmával,
 - ✓ a földi rendszer egységével,
 - ✓ a környezetszennyezés formáival és hatásaival,
 - ✓ a környezetvédelem lehetőségeivel,
 - ✓ lakóhelyünk természeti értékeivel,
 - ✓ lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

A környezeti nevelés az iskola minden pedagógusának, illetve minden tanórai és tanórán kívüli foglalkozás feladata.

Az iskolai környezeti nevelést elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják:

- ∅ a helyi tantervben szereplő tantárgyak tananyagai;
- ∅ az osztályfőnöki órák tanóráin feldolgozott ismeretek;
- ∅ a környezeti nevelést szolgáló egyéb (tanórán kívüli) foglalkozások.

Lehetőségekhez mérten egy-egy gyalog- vagy kerékpártúrát szervezünk a környékre a környezeti értékek felfedezésére.

Évente egy környezetvédelemmel, természetvédelemmel foglalkozó projektnap (téma nap) szervezése pl. a „Föld Napja”, illetve a „Madarak és Fák napja” alkalmából játékos vetélkedővel, akadályversennyel, rajzpályázattal a tanulók számára.

A lehetőségekhez mérten igyekszünk a szelektív hulladékgyűjtést megszervezni az iskolában.

Iskolánkban fontos feladatunknak érezzük, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet – és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Munkánk az iskolai élet sok területére kiterjed. Szemléletet csak úgy lehet formálni, ha minden tantárgyban és minden iskolán kívüli programon törekszünk arra, hogy diákjaink ne elszigetelt ismereteket szerezzenek. Érthető tehát, hogy a természettudományos tantárgyak összhangjának megteremtése kiemelt feladatunk volt és maradt.

Tanórán és kirándulásokon megismertetjük gyermekeinkkel a természetet. Megtanítjuk őket arra, hogy a természetben tapasztalt jelenségek okait keressék. Így válhatnak a gyerekek majd tudatos környezetvédővé, a környezetet féltő, óvó felnőttekké.

3.17. A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a kerületünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyag

A nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a környezetünkben élő nemzetiségek kultúrájának megismertetésére szolgáló tananyagot intézményünk a Helyi Tantervébe nem épített be.

4. A FEJLESZTŐ ISKOLAI NEVELÉS PROGRAMJA

*"Ha egyáltalán nem cselekszik, serkentsétek minden izmát cselekvésre,
ha nem néz és beszél, nézzetek ti rá és beszéljétek ti hozzá!
Etessétek úgy, mint azt az embert, aki dolgozik,
és dolgoztassátok úgy, hogy vele dolgoztok!
Legyetek az ő akarata, értelme, tevékenysége!"*
(Seguen)

1.1. Törvényi háttér

A közoktatásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 15.§.(3) értelmében:

„A súlyos és halmozottan fogyatékos gyermek, annak a tanítási évnél az első napjától, amelyben a hatodik életévét betölti, a fejlesztő felkészítés keretei között a tankötelezettségét teljesíti (a továbbiakban: fejlesztő iskolai oktatás)”. A fejlesztő iskolai oktatásban rehabilitációs pedagógiai programot és annak alapján egyéni fejlesztési terveket készítenek.”
A fejlesztő iskolai oktatást a Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatása irányelvének alkalmazásával kell megszervezni, oly módon, hogy a heti fejlesztő foglalkozások száma elérje a húsz órát.”

Jelen rehabilitációs program segítséget nyújt a fejlesztő iskolai oktatás megtervezéséhez és megszervezéséhez, illetve a rehabilitációs pedagógiai programok és egyéni fejlesztési tervek elkészítéséhez.

A fejlesztő iskolai oktatásban a tanuló annak a tanítási évnél az utolsó napjáig köteles részt venni, amelyben betölti a tizennyolcadik életévét. a fejlesztő iskolai oktatásban a tanuló annak a tanévnek a végéig vehet részt, amelyben betölti a huszonharmadik életévét. A fejlesztő iskolai oktatásban a tanulókat a fogyatékoságuk, fejlettségük és életkoruk alapján osztják be fejlesztő csoportokba. Azoknak a tanulóknak, akiket a szakértői bizottságok fejlesztő iskolai oktatásra javasoltak, biztosítani kell a közoktatási intézményekben történő fejlesztését, a gyermek mindennapi eljutását az intézménybe.

1.2. A fejlesztő iskolai nevelés-oktatás

A fejlesztő iskolai nevelést, fejlesztést egyrészt a közoktatási törvényben, másrészt a Súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő iskolai oktatása irányelvében (22/2006. (V.22.)

OM rendelet) megfogalmazott ajánlásoknak megfelelően kell megszervezni. Az oktatás szervezeti és tartalmi struktúráját az intézmény a helyi adottságoknak és szükségleteknek megfelelően alakíthatja. *A közoktatási feladatok ellátása az aktuális köznevelési és szociális törvényben előírtak alapján történik.*

1.3. A rehabilitációs pedagógiai program

A fejlesztő nevelés-oktatás alapidokumentuma a rehabilitációs pedagógiai program és a tanulók egyéni fejlesztési tervei.

A rehabilitációs pedagógiai program elkészítésénél figyelembe kell venni:

- a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók pedagógiájának alapelveit, a gyógypedagógia tudományelméletét, filozófiáját, módszereit, eszközeit, gyakorlatát,
- a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő oktatásának Irányelvét,

- a szülők elvárásait, a nevelés és oktatás helyi célkitűzéseit és lehetőségeit,
- az intézmény fenntartójának minőségfejlesztési programját vagy a maguk választotta minőségfejlesztési eszköztárát.

A rehabilitációs pedagógiai program alapján készített *egyéni fejlesztési terv* célja, hogy a tanuló szükségleteit és fejlődéstörténetét figyelembe véve megalapozza a gyermek nevelésének, oktatásának személyre szabott tervezését, és meghatározza nevelésének, oktatásának és fejlesztésének súlypontjait. Az egyéni fejlesztési terv valamennyi fejlesztési terület feladataira kiterjed.

Egy egységes fejlesztő programot kell készíteni, amely támpontul szolgál az egyéni képességekhez igazított fejlesztés megtervezéséhez. A rehabilitációs pedagógiai program tervezésekor tekintettel kell lenni – a törvényi előírásokon kívül - az ellátottak körének adottságaira és szükségleteire. „A közoktatási szolgáltatás kialakításakor, a nevelés, oktatás, fejlesztés tartalmi kidolgozásakor a súlyosan-halmozottan fogyatékos személyek reális életpályája és lehetőségei fontos szerepet játszanak. A nevelés, oktatás, fejlesztés és képzés célkitűzései között a súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermek, fiatal későbbi életére való felkészítése hangsúlyos helyen szerepel.

Ennek érdekében kell lehetőségeiket maximálisan kihasználva, személyiségük kibontakozását a megfelelő módszerekkel és eszközökkel, neveléssel és terápiával segíteni, hogy a lehetőségekhez mért legnagyobb önállóságot érhessék el a mindennapos tevékenységekben (önellátásban, önkiszolgálásban), mozgásképességben, kommunikációban. Ennek értelmében az intézményrendszeren belül olyan célkitűzéseket és követelményeket kell megfogalmazni, hogy azokat reálisan teljesíteni tudják a gyermekek. Mindeközben fel kell adni a teljesítményorientált szemléletet, helyette szükséglet- és kínálat-orientált pedagógiai tevékenység kialakítására kell törekedni. Az iskola legfőbb kritériuma, hogy a tanulás színtere, s ha valakinek arra van szüksége, hogy meg tanuljon egyedül enni, vagy hátonfekvésből felülni stb., akkor olyan iskolának kell lenni, ahol ezt megtanulhatja.” (Márkus, 2005, 198.)

1.3.1 A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének kiemelt céljai és sajátosságai

A Nemzeti alaptantervben meghatározott kiemelt fejlesztési feladatok a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók nevelése, oktatása, fejlesztése során úgy értelmezhetőek, hogy azok a tanulók személyiségállapotához igazítottan, elsősorban a szükséges képességek és készségek megalapozása, kialakítása útján valósulnak meg. Ennek során az alábbiakat szükséges figyelembe venni.

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek fejlesztő nevelése-oktatása során a tanulás és tanítás hagyományos felfogása nem alkalmazható. A tanuló és a gyógypedagógus közös tanulási folyamaton megy keresztül, amelynek során egymás jelzéseit, kettejük személyes viszonyát, egymás megértésének lehetőségeit tanulják, és a másikat önmaguk jelzéseinek megértésére, kifejezéseik helyes értelmezésére tanítják. Erre alapozva – ezzel párhuzamosan - válik lehetségessé a tanulás és tanítás olyan megközelítése is, amelynek célja az egyes képességek, funkciók fejlődésének elősegítése és adott tevékenységek megtanítása.

Ennek során folyamatosan szem előtt kell tartani;

- a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek pedagógiájának alapvető tételeit, és
- a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek tanulási sajátosságait.

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek tanulási sajátosságai

- A tanulás és tanítás kezdeti lépéseinek a tanulók legalapvetőbb szintű - akár vegetatív, a fizikai állapotváltozás legelemibb szintjén zajló - megnyilvánulásainak értelmes közlésként való felfogása és értelmezése
 - A tanuló és a gyógypedagógus közti partneri kapcsolat fokozatos kialakítása
 - Következetes együttműködés
 - Kommunikációs lehetőségeik kipuhatólása, feltárása és kiaknázása
 - Mindennapi cselekvésekre alapozottság
 - A tanulás része és színtere az alapszükségleteik kielégítése is
- A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek tanulási sajátosságai

Kötődés a tárgyakhoz és a jelenhez:

A gyermek figyelmét és érdeklődését elsősorban azok a tárgyak és jelenségek kötik le, amelyek térben és időben közel vannak hozzá, tartalmilag pedig „testközeli”, azaz leginkább közvetlenül rá vonatkoznak. Elsődleges feladat a világ tárgyainak, jelenségeinek és személyeinek „elérhető” közelségbe vitele, a különböző tevékenységeknek a fogyatékos gyermek számára értelmessé, jelentőségtejjessé tétele a tevékenység végrehajtásához elengedhetetlen motivációs szint megteremtése érdekében.

Cselekvéses tanulás és komplex (totális) kommunikációs beágyazottság:

Minden élethelyzetben és minden tevékenység során biztosítani kell az aktív nagymozgásos vagy finommotoros részvétel lehetőségét, hogy lehetővé váljon a szemléletes-cselekvéses tanulás „megfigyelés-próba-szerencse-utánzás” útján. A tanulási szituációt és tartalmakat több oldalról megerősítő, szemléltető - nem verbális, metakommunikációs és verbális - jelzésekkel lehet kiegészíteni. A tevékenységek rögzítése és emlékezetbe idézése hatékonyabb, gyorsabb, ha az adott helyzetet és tartalmat - a gyermek számára a tevékenységet érthetőbbé, megragadhatóbbá, felfoghatóbbá tevő - komplex kommunikációs stratégiákkal erősítik meg.

Az egyénileg kialakított gesztus- vagy hangjelzésektől kezdve a különböző kép-, jel-, szimbólumrendszereken keresztül a verbális kommunikáció bármely formája használható.

Tevékenységtanulás kis lépésekben:

A tevékenységeket kis lépésekre kell bontani. Egy-egy tevékenység elsajátítása során a gyermek apró részleteken akadhat el, mely lehetetlenné teheti az egész tevékenység végrehajtását. Nem célszerű az egyes mozzanatok izolált gyakoroltatása, mert a szituációhoz és a tárgyhoz való kötődés miatt azt a gyermek nem fogja tudni célzottan és tudatosan beépíteni a mindennapos tevékenységekbe. A mindenkori tevékenységláncolatot (például öltözködés, főzés, terítés, étkezés stb.) teljes egészében célszerű tanítani, s ebből érdemes kiemelni egy-egy részletet, amit aktuálisan célzottan lehet gyakoroltatni. Később építhetők fel a tevékenység további elemei. A tevékenység akkor nem veszíti el értelmét, jelentését és összefüggéseit a gyermek számára, ha a teljes folyamatot látja és tapasztalja.

Tevékenységtanulás segítségével

- speciális irányítás és vezetés biztosítása a problémás tevékenységelem aktív végrehajtásához: A pedagógus csak és kizárólag annyi segítséget nyújtson, amennyi feltétlenül szükséges. Első a verbális segítségadás, szükség szerint non verbális jelzésekkel - gesztusok stb. - kiegészítve. Ezt követi a bemutatás és az utánzásra ösztönzés. A komolyabb motoros illetve értelmi problémákkal küzdő gyermekeknél a bemutatás utáni próbálkozás már kiegészül motoros segítségadással. A vezetett aktív tevékenységen belül a segítségnyújtás fokozatai a határozott mozgásvezetéstől az

„emlékeztető” jellegű kontrollig terjedhetnek, A személyes segítségadás mellett – szükség esetén - döntő jelentősége van a rehabilitációs segéd- és segítő eszközöknek, melyek kiválasztása személyre szabottan, a cselekvési kompetenciát és a tevékenység jellegét szem előtt tartva történik. A segítségnyújtást fokozatosan kell csökkenteni. A cél, hogy a gyermek a cselekvésláncolatot képes legyen néhány verbális vagy egyéb kommunikációs jelzésre végrehajtani.

A spontán tanulási szándék gyengesége:

Kiemelt jelentősége van a megfelelő tanulási motiváció kialakításának, melynek legfontosabb feltétele a jó kapcsolat kialakítása és a tanuló ismerete (hiányosságai, meglévő képességei, erősségei). Ez megalapozza a reális célok kitűzését, a túl alacsony elvárások tanulást lassító, a túl magas követelmények frusztráló hatását.

A tevékenységeket célirányosan, értelmes szituatív összefüggésekbe helyezve célszerű gyakoroltatni. A tanulási és cselekvési motiváció eredményes, ha a tevékenység elvégzésének hatása a gyermek által várt újabb tevékenység. Ehhez társul a pedagógustól kapott pozitív megerősítés, melynek közvetlenül a tevékenységmozzanat sikeres befejezése után kell következnie, mert a fejlődésnek ezen a szintjén a késleltetett jutalomnak nincs hatása a tevékenységre. Fontos, hogy összhang legyen a pedagógus verbális megnyilvánulásai és az azokhoz kapcsolódó nem verbális és metakommunikatív jelzések között. A megerősítés kezdetben intenzív, később - amikor a tevékenység végrehajtása már sikerélményhez juttatja a gyermeket - a külső megerősítés fokozatosan leépíthető, és csak a befejezés után kell nyugtázni a sikert.

Az énkép, az önismeret kialakulása és a környezet fokozatos megismerése

A személyiség fejlődésének és kibontakozásának alapfeltétele, hogy a tanulóban kialakulhasson az identitástudat, önmagukat autonóm személyként, az emberi és dologi világ aktív résztvevőjeként tapasztalják meg.

A személyes identitás elsőként a test megéléséhez, differenciált érzékeléséhez és észleléséhez, a saját személyiségnek a másiktól való elkülönítéséhez, önmaga egyedi, autonóm személyként való megtapasztalásához kötődik. Az önazonosság kialakulásában mindezen túl meghatározó szerepet játszanak a személyes élmények és történések, amelyek az érintett személy egyedi élettörténetének alkotóelemeit adják. A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók esetében az identitás kialakulásának pszichofizikai feltételei jelentős mértékben korlátozottak lehetnek. Ezért a nevelés-oktatás kitüntetett és komplex feladata, hogy a tanulók pozitív tapasztalatokat szerezzenek saját testükről és legszűkebb környezetükről s e kettő egymáshoz való viszonyáról. Meg kell tanulniuk elkülöníteni magukat más személyektől, s a testséma kiépítése révén meg kell

tapasztalniuk testük és - ezzel párhuzamosan - személyiségük határait. Mivel a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók számára a környezet eleinte a másik ember testi jelenléteként élhető meg, a tágabb emberi, dologi és kulturális jelenségekre tagolódó világ számukra fokozatosan válik megismerhetővé. Ezért a fejlesztő iskolai nevelés-oktatás során az egyes tartalmakat koncentrikusan, egymásra építve, egymásra vonatkoztatva és egymásból kifejtve kell tanítani úgy, hogy a gyermekek a tágabb környezet megismerése során mindig saját közvetlen tapasztalataikra és a már korábban megismert szűkebb környezetre támaszkodhassanak. Lehetővé kell tenni számukra az eltérő szenzoros modalitások (látás, hallás, tapintás, ízlelés, szaglás) közötti összefüggések megtapasztalását, illetve az ugyanazon modalitások által közvetített eltérő tartalmak elkülönítését. Szükséges, hogy megtanulják felismerni az életük különböző színterein, eltérő időpontokban szerzett tapasztalataik közötti kapcsolatokat, az azonosságokat és különbözőségeket, valamint megtapasztalhassák az események ok-okozati összefüggéseit.

Az önrendelkezés elismerése, a gyermekkor megélésének biztosítása és felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Az a tény, hogy a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók személyiségfejlődése jelentősen nehezített, és életük folyamán számos akadállyal kell megküzdeniük, nem változtat azon, hogy a növekedés és érés folyamatában megjelennek azok a szükségletek és igények, amelyek általában az egyes életszakaszok jellemzői. A tanulóknak a gyermek- és pubertáskort, az ifjú- és felnőttkort, végül az időskort jellemző tulajdonságok kibontakoztatásához segítségre van szükségük, hiszen számukra csak igen korlátozottan adottak a változó életszakaszokkal fellépő szükségletek és igények kielégítéséhez szükséges képességek. Az önállósodás, az autonóm döntéshozatal, a szociális kapcsolatok kiszélesedése, a párválasztás és a szexualitás világba való belépés a tanulók emberi jogai közé tartoznak. Mivel a kiszolgáltatottság mértéke nem értelmezhető az önrendelkezésre való képesség mutatójaként, a lehető legszélesebb körben - a mindennapi élet helyzeteiben is - biztosítani kell a tanulók számára a választás és önálló döntéshozatal lehetőségét.

Testi és lelki egészség

A testi és lelki egészség a személyes életminőség és jóllét egyik meghatározó eleme. A súlyosan és halmozottan fogyatékos emberek életében a károsodások komplex együttese, valamint ezek pszichofizikai kihatásai alapvető módon befolyásolják az életvezetést és az életkilátásokat, hiszen a meglévő szükségletek kielégítésének eszköztára csak korlátozottan áll rendelkezésre. A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók pedagógiájának - különösen a fejlesztő iskolai oktatás kezdetén - központi feladata az alapszükségletek kielégítése, a jó testi és lelki közérzet megteremtése, amelynek minden eleme az iskolai nevelés-oktatás alapvető, pedagógiai jelentőséggel bíró feladata is. Magában foglalja az elemi szükségletek kielégítését (a fejlesztési folyamatba épített ápolási és gondozási teendőket), a megfelelő testi és pszichés közérzet kialakulásának támogatását, az emberi alapszükségletek elismerését az élet minden területén. Hozzá tartozik e szükségletek megélését és differenciált kielégítését szolgáló alapfeltételek megteremtése, kielégítésük kommunikatív, pedagógiai és terápiás elősegítése, az önállóság és az egészséges életmódra nevelés feladatainak programba építése.

Információs és kommunikációs kultúra

Az információs és kommunikációs technikák a súlyosan és halmozottan fogyatékos személyek életében és életvezetésében egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert. A tanulóknak kommunikációjukban, a szabadidő eltöltése és a művelődés terén, valamint későbbi életük során egyaránt szükségük lehet a modern informatikai és számítástechnikai

eszközökre, amelyeknek különösen nagy jelentőségük van az alternatív és augmentatív kommunikáció (a hiányzó kommunikációs készségek kompenzálása során) terén, a mindennapos helyzetekben való eligazodás, a személyi függetlenség és az önállóság biztosításában. Ezért különösen indokolt, hogy nevelés, oktatás, fejlesztés során kellő súlyt kapjon - a megfelelőképpen akadálymentesített, azaz hozzáférhetővé tett - informatikai és számítástechnikai eszközök megismerése, használata.

Hon- és népismeret - európai azonosságtudat - egyetemes kultúra

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók a világot mindenekelőtt testi tapasztalataikon keresztül ismerik meg. Ezért fejlesztésükben kitüntetett helyet foglal el a kommunikáció, a szociális interakció, a másik ember megértésének és önmaguk kifejezésének kölcsönösen egymásra épülő fejlesztése. Ennek során számos tanuló számára lehetségessé válhat, hogy a kultúra alapvető fontosságú értékeit, annak számukra közelségbe hozható részeit megismerjék és megértsék. A képzőművészeti alkotásokról, zeneművekről, irodalmi művekről szereshető tapasztalatok a fejlesztő iskolai oktatás részét képezik. A súlyos és halmozott fogyatékoságból fakadóan különös jelentősége van az európai kultúra számukra talán legfontosabb elemének: az alapvető emberi és állampolgári jogok megismerésének és megértésének. Ennek az ismeretkörnek az elsajátítása előkészíti a tanulókat arra, hogy saját jogukat a lehető legmagasabb fokon tudják képviselni és érvényesíteni.

1.4. A tanulói jogviszony

A bekerülés feltételei:

A fejlesztő iskolai oktatásban azok a súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek részesülnek, akiket a szakértői bizottságok erre a képzési formára javasolnak. Azok a tanulók, akik értelmi képességeik súlyos, tartós akadályozottsága miatt a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelvében leírtaknak, illetve a kerettantervben megfogalmazott követelményeknek a különböző egyéni megsegítő stratégiák ellenére sem képesek minden téren megfelelni, s eredményes fejlesztésük elsősorban különféle egyénre szabott terápiás fejlesztő eljárások segítségével valósítható meg.

A tanulói jogviszony megszűnése:

A fejlesztő iskolai csoportból a gyermekek csak szakértői bizottsági javaslatra, intézményi vagy szülői kezdeményezésre kerülhetnek más intézménybe. A tanulói jogviszony egyéb esetekben, a közoktatási törvényben meghatározott tankötelezettségi korhatár elérésével szűnik meg.

1.5. A továbbhaladás

A programban rögzített témakörök szerint történik a tanulók fejlesztése. Az ismeretek évről évre koncentrikusan vagy spirálisan bővülnek, melyek elsajátításában a tanulók egyéni tempójuk szerint haladnak. Az évfolyamok közötti átmenetnek nincs szükség megadott teljesítmények elérésére, követelmények teljesítésére, az évfolyamok között a továbbhaladás automatikus.

1.6. Átjárhatóság az iskola többi osztályába

A tanulók egyéni fejlettségi szintjének megfelelően biztosított, abban az esetben, ha a többi tanulóval együtt eredményesen oktatható. Minden esetben a szakértői bizottság által kiállított szakvélemény szükséges hozzá. A szakértői vizsgálat a mindenkori jogszabályban meghatározottak szerint kezdeményezhető.

1.7. Csoportlétszám

A fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai csoport létszáma a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet alapján legfeljebb 6 fő lehet. Háromnál kevesebb gyermek esetében a csoportos foglalkoztatás előnyei azonban már nem valósulnak meg, ideális csoportlétszámnak öt fő tekinthető.

1.8. A súlyosan-halmazottan fogyatékos gyermek

„A súlyos-halmazott fogyatékos állapot, melynek hátterében rendszerint a korai életszakaszban (méhen belüli életben vagy a születés körül), ritkábban a későbbi életkorban bekövetkező súlyos, átható, komplex sérülés áll, ami rendszerint a központi idegrendszer (elsősorban a fejlődésben és érésben lévő agyat) is érinti.

A komplex károsodás következményeként rendkívül változatos formában megjelenő, összetett tünet-együttes alakul ki, ami a személyiség fejlődésében jelentős eltéréseket, a tevékenységben (aktivításban) súlyos akadályozottságot, és a társadalmi életben, való részvételben (participáció) súlyos hátrányokat okoz.

A fejlődés eltérése és a tevékenység akadályozottsága a motoros, a kommunikációs funkciók és e kettővel szoros kapcsolatban álló értelmi funkciók területén a legszembetűnőbb.

A motoros (mozgás) funkciók területén a fejkontroll és a tekintés kontrolljának hiánya, a felegyenesedés, állás, helyváltoztatás képességének súlyos nehézségei, vagy hiánya, a végtagok (kar, kéz, láb) működésének súlyos zavarai, a komplex mozgásminták koordinációjának zavarai és a beszédszervek funkciózavarai fordulnak elő. *A motoros funkciózavarok* következtében minden mozgásaktivitást feltételező tevékenység területén akadályozottság figyelhető meg.

A kommunikációs funkciók területén a kifejező (hangzó) beszéd hiánya, a nonverbális és/vagy metakommunikatív jelzések alkalmazásának bizonytalanságai, a beszédértés nehezen megítélhető szintje a kölcsönös kommunikációs megértés zavarát, akadályozottságát vagy hiányát okozzák. Ebből következően a környezettel való kapcsolatfelvétel és az együttműködés nehezített, ami a társadalmi beilleszkedés szempontjából jelent hátrányt.

Mivel a súlyos és halmazódó károsodások miatt a súlyosan-halmazottan fogyatékos személyek aktivitásukban a fejlődés kezdeti (gyakran a szenzomotoros vagy pszichomotoros fejlődési szakasznak megfelelő) szintjét mutatják, az *értelmi funkciók* eltéréseit elsősorban a szenzoros (érzékelési-észlelési) vagy szenzomotoros, és az emocionális-szociális funkciók területén észlelhetjük.

A szenzoros funkciók területén az érzékelés-észlelés organikus és pszichés jellegű kiesései, az ingerek felfogásának és feldolgozásának alacsony szintű képessége, az érzékletek és a mozgásminták, illetve viselkedésformák összehangolásának hiányos képessége, a túlérzékenység, vagy az alacsony ingerküszöb okozhat nehézséget.

Az emocionális-szociális funkciók területén külön megfogalmazást nyer több feltűnő magatartásforma (agresszív / autoagresszív viselkedés), a túlérzékenység, a személyektől és tárgyaktól való elvonatkoztatás képességének hiánya vagy zavara, a hangulati labilitás, és az inadekvát érzelmi kitörések (pl. nevetés/sírás).

Mindezekhez az eltérésekhez társulhatnak még különböző krónikus betegségek, fokozott görcskészség (epilepszia), tartós gyógyszeresedés és egészségügyi terápiai szükséglet, megnövekedett balesetveszély és halálozási rizikó. Ezek további súlyosbító, személyiségfejlődést, nehezítő feltételeket teremthetnek.” (Márkus 2005, 140-141.).

1.9. A súlyosan-halmazottan fogyatékos személyek akadályozottságuk szerinti besorolása

Hat terület (fő-kategória) különböztethető meg:

- Motoros funkciók (mozgás) eltérései;
- Értelmi funkciók (adaptív magatartás, gondolkodás, kognitív funkciók) eltérései;
- Kommunikációs funkciók eltérései;
- Érzékszervi funkciók (látás, hallás) eltérései;
- Magatartási, viselkedési funkciók eltérései;
- Társuló – a nevelés feltételeit befolyásoló – betegségek. (Márkus 2005, 80.)

1.9.1. A súlyosan és halmazottan fogyatékos tanulók nevelésének-oktatásának alapelvei

A súlyosan és halmazottan fogyatékos tanulók a szükségleteiknek és fogyatékoságaik struktúrájának megfelelő nevelésben, oktatásban és fejlesztésben részesüljenek;

- A kommunikáció és az interakció elve
- A normalizáció és a participáció elve
- A komplexitás, a személyiségközpontúság, a szükségletorientáltság és a rehabilitáció elve
- A kooperáció és a tudatosság elve
- A differenciálás és az individualizáció elve

A kommunikáció és az interakció elve

A tanulók és a pedagógus közti bizalmas, bensőséges kapcsolat kialakítása, valamint a kommunikáció iránti igény felkeltése és megerősítése

- A kölcsönös kommunikációs akadályozottság a súlyosan és halmazottan fogyatékos emberek egyik központi problémája. A fejlesztő tevékenységet áthatja a kommunikatív megközelítés. A nevelési folyamat kölcsönös párbeszédre alapuló interperszonális kapcsolatként épül fel. A kommunikáció és az interakció kiegészíti és erősíti egymást, csökkenti a pedagógus és a tanuló közti távolságot. A világ jelenségeit, tárgyait, személyeit, eseményeit jellemzően intenzív testi kontaktuson keresztül kell a tanuló felé közvetíteni. Az emberi és dologi világ feltárulása, a tanulás, a fogalomalkotás kezdeti lépései és a gondolkodás elemi műveletei csak az érzékelés-észlelésen keresztül, a testtel megragadott tárgyak, személyek és élethelyzetek közegeiben, a kommunikatív szituációkra építve lehetségesek.
- A nevelés-oktatás – személyes kapcsolatként értelmezett – folyamatában a pedagógusnak fel kell fedeznie a kommunikatív szándékot. Az interakció és a kommunikáció teszi lehetővé a szociális kapcsolatok emberhez méltó alakulását, hozzájárul a csoportban történő nevelés megvalósításához, és segít a tanuláshoz szükséges motiváció kialakulásában és fenntartásában.

- A kommunikáció folyamatossága:

A gyógypedagógus, konduktor

- forduljon a tanulók felé újra és újra minél több kommunikációs csatorna kihasználásával (szólítsa meg őket, beszéljen hozzájuk, kérdezzen tőlük, énekeljen nekik, vegye kézbe őket stb.);
- fejezze ki önmagát, saját érzéseit és gondolatait, és erősítse meg a tanulóknak azt az érzést, hogy érdemes kommunikálniuk és kifejezniük magukat;
- minden megnyilvánulásnak tulajdonítson értelmet, és adekvát módon feleljen ezekre;
- a kommunikáció folytonosságát igyekezzen biztosítani oly módon is, hogy tapasztalatait rendszeresen megosztja a gyermekekkel foglalkozó többi személlyel, így a szülőkkel is. Ezzel teremtsen meg a lehetőséget annak, hogy a tanulók kommunikációs jelzései valóban integrálódhassanak mindennapjaikba, a kommunikáció fejlesztésének eredményeként ne csak napjaik egy-két órája, hanem egész életük lehetőséget kínáljon számukra gondolataik közlésére vagy környezetük jelzéseinek megértésére.

A normalizáció és a participáció elve

A fejlesztő nevelés-oktatásnak hozzá kell járulnia ahhoz, hogy a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók számára olyan életfeltételek és életmodellek váljanak hozzáférhetővé, melyek a lehető legjobban megközelítik az életkoruknak megfelelő és társadalmilag érvényes mintákat.

Ezek:

- a napi, heti, éves ritmus, tapasztalatok az egyes életszakaszokról;
- az emberi méltóság tiszteletben tartása;

Mindez azt a pedagógiai tevékenységgel szemben a követelményt támasztja, hogy segítse elő a képességekhez mért lehető legjobb szintű társadalmi beilleszkedést. A részvételt, beilleszkedést befolyásolja a fogyatékos személy életkora.

A komplexitás, a személyiségközpontúság, a szükségletorientáltság és a rehabilitáció elve

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulóknak speciális, átfogó, egymást kiegészítő fejlesztő, támogató, valamint gondozó eljárásokra, komplex pedagógiai szolgáltatásra van szükségük. A hagyományos értelmű oktatás a fejlesztés, a nevelés, a terápia, az ápolás és a gondozás komplex pedagógiai egységében valósul meg. A pedagógiai tevékenység a személyiséget komplexen – minden megmaradt és akadályozott funkciót, a tanuló egyedi szükségleteit egyidejűleg figyelembe véve – közelíti meg.

Egyénileg történik a képességek, szükségletek és igények felmérése, a fejlesztési folyamat megtervezése, megvalósítása és értékelése. A pedagógiai tevékenység kiindulási, vonatkoztatási, összehasonlítási és ellenőrzési pontját a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanuló személyisége jelenti.

A sokoldalú, komplex fejlesztés, nevelés és oktatás megvalósításának alapfeltétele a szakemberek magas szintű felkészültsége (a szükséges egészségügyi,

gyógypedagógiai, pszichológiai és más tudományterületekről eredő ismeretek szintetizálása, integrálása).

A fejlesztés figyelembe veszi a súlyosan és halmozottan fogyatékos tanuló élethelyzetét, a múltbeli tapasztalatokat, élményeket, a jelen állapotot és az érintettre váró jövőt: a múltat építve a jelenben a jövőre készít fel. **Nem csupán az aktív fejlesztés és képzés számít nevelésnek, idesorolhatók a részvétel, az átélés, a befogadás, az élmény pedagógiai hatásai is.**

A kooperáció és a tudatosság elve

A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók a legtöbb tevékenységben külső segítségre szorulnak, a cselekvés kivitelezéséhez szükségük van egy partnerre. A kooperáció – együttműködés – legjellemzőbb sajátossága, hogy a pedagógus és a tanuló közösen vesznek részt a tanítási-tanulási folyamat eseményeiben. Partnerek, akik egy közösen kitűzött cél érdekében, cselekvésük tervezését és kivitelezését egymástól függően és egymáshoz viszonyítva koordinálják.

A kooperáció elve vonatkozik a fogyatékos tanulókkal foglalkozó valamennyi személy (szülők, pedagógusok, segítők stb.) folyamatos információ- és tapasztalatcseréjére.

A differenciálás és az individualizáció elve

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek tapasztalati és aktivitási lehetőségeik szempontjából heterogén csoportot alkotnak, ezért a nevelés-oktatás folyamán megfelelő differenciálásra van szükség. A differenciálás egyrészt pedagógiai szemlélet: amely az érzékenységet fejezi ki az egyéni különbségek iránt; másrészt: pedagógiai gyakorlat, amely a különbségekhez való illeszkedést próbálja megvalósítani minden rendelkezésre álló eszközzel.

1.10. Célok

A súlyos, halmozott fogyatékos pedagógiai következményei meghatározzák a fejlesztő iskolai oktatás célját, feladatait, s az alkalmazott alapelveket is.

A rehabilitációs pedagógiai program iskolai körülmények között olyan fejlesztést nyújt, mely törekszik képessé tenni a tanulókat szűkebb és tágabb környezetük egyre bővülő megismerésére, saját életük mindennapi élményeinek megélésére, és az ezekben való egyre tevékenyebb részvételre, továbbá egyszerű társas kapcsolatok kialakítására és fenntartására, aminek eredményeképpen jobb minőségű életet élhetnek.

1.11. Feladatok

- ☉ A családban már kialakított szokások, jelzések, megszerzett képességek, készségek, elsajátított tudásanyag feltérképezése és az iskolai életbe való lehetőség szerinti beépítése és fejlesztése.
- ☉ A súlyosan-halmozottan fogyatékos mozgáskorlátozott tanulók épen maradt funkcióira alapozva a sérült funkciók fejlesztése egyéni lehetőségeik szerint a kidolgozott fejlesztési program, egyéni fejlesztési tervek alapján.
- ☉ Elemi szintű ismeretek elsajátíttatása szűkebb és tágabb környezetük jelenségeiről.

- ⊗ A kommunikáció egyénenként változó lehetőségeinek feltérképezése, a tanulók állandó ösztönzése a számukra lehetséges önkifejezési módok tudatos alkalmazására, gyakorlására.
- ⊗ A tanulók mozgásállapotának lehetőség szerinti javítása, a meglévő funkciók állandó fejlesztése, az önállóan kivitelezhető mozgások adta lehetőségek folyamatos kihasználása.
- ⊗ A szociális készségek, társas kapcsolatok, elemi magatartási formák megismertetése.
- ⊗ A szabadidős és játéktevékenységben való aktív részvétel elősegítése.
- ⊗ Szoros kapcsolattartás a szülőkkel a tanulók eredményes fejlesztése, a szülő-gyerek kapcsolat segítése érdekében.

2. Fejlesztő program (Tanterv) a súlyosan halmozottan sérült tanulók részére

Az intézményünk különböző ellátási formáiban részesülő gyermekek számára, a számukra egyénenként meghatározott egyéni fejlettségi szintet és fejleszthetőséget figyelembe vevő, legmegfelelőbb/leghatásosabb fejlesztési feladatok biztosítása.

A különböző fejlesztési területek együttes, mindennapos fejlesztése lehetővé teszi, hogy a gyermek a saját életében a tőle elvárható legmagasabb szinten, aktívan vegyen részt

Pedagógiai célkitűzés:”Élni tanulni”- minden gyermek megtanulja a saját életét a legátfogóbban megélni és uralni.

A védettség, biztonság érzését nyújtja a sérült ember számára, ugyanakkor elismeri azokat az apró lépéseket, amelyeket sérülése ellenére teljesíteni tud.

Tartalmi felépítésében figyelembe veszi a személyiséget, ennek megfelelően segítséget nyújt, elismeri a legapróbb teljesítményt, tiszteli az emberi méltóságot.

Mindezek megvalósításánál az AST koncepció elemeit vesszük alapul.

2.1. AST koncepció

Az AST tartalma:

Elsődleges tartalmak

- evés,
- ivás,
- testápolás

Célok:

- Kontaktusteremtés: kapcsolat elfogadása, ill. kezdeményezése,
- Egyedi kommunikációs lehetőségek kialakítása, fejlesztése –dialógus kialakítása,
- A gyermekek aktív részvétele

Másodlagos tartalmak

- **Bázistartalmak** (üdvözlés/szociális kapcsolat, öltözés/vetkőzés, testápolás/testi tapasztalatok)
- **Ráépülő tartalmak** (közvetlen/tágabb környezet, természet/évszakok, játék/szórakozás/szabadidő)
- **Funkciótartalmak** (érzékelés-észlelés, koncentráció, kintartás)

Célok:

- az elemi beszédmegértés, mimika, gesztusok megértésének kialakítása
- a gyermek kapcsolatot tudjon felvenni másokkal, kívánságait és érzéseit közölni tudja.
- az időbeli és térbeli tájékozódás kialakítása (évszakok és tevékenységek periodikussága, azonos útvonalak, stb.)
- a megismerő tevékenységek fejlesztése
- a biztonság és védettség érzésének közvetítése

Ezeket a tartalmi egységeket a napi és heti rendbe illesztve valósítjuk meg változatos módszer és eszközhasználattal. A különböző gondozási műveletek, a szűkebb és tágabb környezet megismerése, a bazális stimuláció, a snoezelen terápia, a kreatív tevékenységek, a zene egyaránt fontos részét képezi a munkának.

2.2. Fejlesztési területek

- érzékelés észlelés fejlesztése
- kognitív funkciók fejlesztése
- kommunikáció fejlesztése (Gesztusnyelv és képkommunikációs rendszerek alkalmazása)
- beszédfejlesztés
- mozgásnevelés
- érzelmi és szociális nevelés
- esztétikai nevelés

Ezek a fejlesztési területek összefonódva jelennek meg a folyamatban, egy-egy foglalkozás keretében több terület fejlesztése is megvalósul. A különböző foglalkozások témájának keretét az évszakok adják. Az adott évszak jellemzőit a lehető legtöbb formában és módon tapasztaltatjuk meg a gyerekekkel.

A módszer sikeres alkalmazása feltételezi a különböző területeken dolgozó szakemberek (gondozónők, pedagógusok) együttműködését, rendszeres kapcsolattartását, tapasztalatcseréjét.

2.3. Alkalmazott terápiák, módszerek

(egyéni és csoportos vagy differenciált foglalkozások keretében történnek)

- gyógypedagógia,
- konduktív pedagógia,
- AST koncepció alkalmazása,
- Snoezelen terápia,
- bazális stimuláció,
- zeneterápia,
- játékterápia

2.4. Pedagógiai munka tervezése

A súlyosan és halmozottan fogyatékos gyermekek sajátos nevelési és terápiás szükségleteiből adódóan nem lehet a nevelést és oktatást egységes szerkezetbe rendezni – sem a tananyag struktúrája, sem tér és időbeli elrendezése szempontjából.

A pedagógiai munka szakaszolása az életkori sajátosságokhoz alkalmazkodva a tartalmi munka (tananyag) koncentrikus bővülésével valósul meg, mindenkor szem előtt tartva az egyéni képességeket, szükségleteket.

Alapja a tanulók és közvetlen szociális környezetük beható, körültekintő ismerete.

2.4.1. Pedagógiai diagnosztizálás az egyéni képességstruktúrára épített individualizált fejlesztési tervhez

Célja:

- feltérképezés, hogy mit tud a gyermek, hogyan tudja, mik a személyes szükségletei: erősségei és a deficitek, ezek mintázata.
- a diagnosztizálást TARC-teszttel, Andreas Foehlich – Ursula Haupt: Súlyosan halmozottak fejlődésdiagnosztikája és egyénre szabott megfigyelési, team-vizsgálati módszerekkel tervezzük

2.4.2. Egyéni nevelési – oktatási fejlesztési terv

Célja:

- hosszú távú célkitűzések megfogalmazása.
- A gyermek életminőségének javítása, jó közérzetének elősegítése, megteremtése

2.4.3. Éves terv

- a csoport tevékenységeit tartalmazza.

2.4.4. Heti terv

- az adott csoportra íródott, minden gyermeket egyénileg és közösen is figyelembe vesz
- a nevelés és fejlesztés kereteit adja meg

A csoportos foglalkozások heti órái

Foglalkozás neve	Heti gyakoriság
Reggeli kör	5 foglalkozás
Mozgásnevelés	5 foglalkozás
Szűkebb-tágabb környezet (beszédfejlesztés és környezetismeret, matematika, érzelmi- erkölcsi-szociális nevelés, mese-vers)	4 foglalkozás
Zenei fejlesztés (zene és tánc)	1 foglalkozás
Játék és szórakozás (vizuális nevelés, játékra nevelés, kommunikáció)	5 foglalkozás
Testi higiénia /fejlesztő gondozás és önkiszolgálásra nevelés	napirendbe építve folyamatosan

2.4.5. Napirend

07.30 -	Érkezés a csoportba, a gyermekek fogadása
8.00 – 8.25	Reggeli kör (érzelmi-szociális nevelés, közösségi kommunikációs formák tanulása)
8.25 – 8.50	Gondozási tevékenységek - reggeli
8.50 – 9.20	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
9.20 – 9.50	Pihenőidő, szabad játék
9.50 – 10.20	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
10.20 – 10.40	Gondozási tevékenységek, fejlesztő gondozás
10.40 – 11.10	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
11.10 – 11.30	Ebéd
11.30 - 12.00-	Gondozási tevékenységek - Hazamenetel

2.4.6. Pedagógiai dokumentációk

1. fejlesztő iskolai csoportnapló
2. egyéni fejlesztő napló
3. egyéni fejlesztési tervek

2.4.7. Értékelés

Az értékelés rendszere a fejlesztő iskolai oktatásban

Értékelni kell:

- a tanulók tudásának mennyiségi gyarapodását
- tudásuk minőségbeli jellemzőinek változását
- önmagukhoz mért fejlődésüket
- a tanulók attitűdjét az ismeretszerzés területén.

Folyamatosan értékelni kell a tanulók munkáját szóban és szimbólumokkal. A szöveges értékelés félévkor és a tanév végén írásban történik.

2.4.8. Személyi feltételek

1 fő gyógypedagógus (értelmileg akadályozott szakos)
 1 fő gyógypedagógiai asszisztens
 1 fő dajka

3. A pedagógiai program, a rehabilitációs pedagógiai program és az egyéni fejlesztési tervek

A pedagógiai program, a rehabilitációs pedagógiai program és az egyéni fejlesztési tervek szorosan kapcsolódnak egymáshoz, közös elveken alapulnak.

3.1. Közös elvek

- **A sajátos nevelési igény kifejezi**
 - a gyermek életkori sajátosságainak a fogyatékoság által okozott részleges vagy teljes körű módosulását,
 - a képességek részleges vagy teljes kiesését, fejletlenségét, eltérő ütemű fejleszthetőségét.
- Az egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység olyan team munkában kialakított és szervezett nevelési folyamatban valósul meg, mely az egyes gyermekek vagy gyermekcsoport igényeitől függő eljárások (**időkeret**, eszközök, módszerek, terápiák) alkalmazását teszi szükségessé.
- A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye.
- A fejlesztés során figyelemmel kell lenni arra, hogy:

- a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő környezet segíti;
- a gyermek iránti elvárást fogyatékoságának jellege, súlyosságának mértéke határozza meg;
- terhelhetőségét biológiai állapota, esetleges társuló fogyatékosága, személyiségjegyei befolyásolják.

3.2. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

- A testi, érzékszervi, értelmi, beszéd- és egyéb fogyatékoságból, az autizmusból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók javítása, a meglévő képességek szinten tartása, újak kialakítása a gyermek állapotának megfelelő legmagasabb szinten.
- A meglévő ép funkciók bevonása a hiányok pótlása érdekében.
- A különféle funkciók egyensúlyának kialakítása.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.

A fejlesztés rövid távú céljait minden esetben a fejleszthezőséget megfogalmazó gyógypedagógiai-orsos-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslataira kell építeni.

3.3. A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A fogyatékoság típusa, súlyossága.
- A fogyatékoság kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs mütétei,
 - képességei, kialakult készségei,
 - kognitív funkciói, meglévő ismeretei.
- Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek fejlesztését.
- Ezen területek együttes, mindennapos fejlesztése lehetővé teszi, hogy a gyermek a saját életében a tőle elvárható legmagasabb szinten, aktívan vegyen részt.
- Halmozott fogyatékoság esetén az adott gyermeknél, gyermekcsoportnál megállapított fogyatékoságok mindegyikére tekintettel kell lenni.

4. A fejlesztés területei

4.1. Kommunikáció

- A másik ember megértése, az önkifejezés és az interakció fejlesztésének elősegítése
- A súlyosan és halmozottan fogyatékos tanulók az iskolai oktatás kezdetén alig rendelkeznek kommunikációs eszközökkel, gyakran elszigeteltek saját

környezetüktől is, és rendkívül nagy nehézséget jelent számukra önmaguk kifejezése. Ezért a fejlesztés elsődleges célja a gyermekek és környezetük közötti kapcsolat kialakítása, a kommunikációs lehetőségek alapfeltételeinek feltárása és megteremtése, az önálló kommunikációs repertoár fokozatos kiépítése, amely által képesek lesznek kifejezni szükségleteiket és igényeiket, kapcsolatba lépni más emberekkel és hatást gyakorolni környezetükre.

- **A kommunikáció folyamatossága**
Azon tanulók esetében akiknél az auditív információ felvétele nehezített, a pedagógus a nevelési-oktatási helyzeteket a tanuló számára érzékelhető gesztusnyelvvvel vagy egyéb alternatív kommunikációs formában kísérelje. Az emocionális tartalmak közlésére ebben az esetben is fektessen hangsúlyt. A beszédet ebben az esetben se hagyja el, mert azzal egyrészt lehetőséget teremthet, hogy a tanuló az auditív információk feldolgozása terén fejlődjön, másrészt a tanuló izoláltsága csökkenhet, mivel környezete számára is érthetővé válik kommunikációjának tartalma.
- *A mindennapos tevékenységek:*
 - személyi higiéné (fürdés, zuhanyzás, mosakodás, hajápolás, száj- láb és körömápolás),
 - öltözés, vetkőzés, levegőztetés,
 - táplálkozás (etetés, evés, itatás, ivás),
 - ürítés

Az alapszükségletek kielégítése a mindennapos tevékenységek biztosítása, támogatása, alkalmi pedagógiai jelentőséggel bírnak, és az oktatás szerves részét képezik. Az alapvető fizikai szükségletek kielégítése során a gyógypedagógus és munkatársai személyi segítőként (semmiképpen sem szülőként) legyenek jelen, és adjanak lehetőséget arra, hogy a tanulók alapvető, egyidejű tapasztalatokat szerezzenek saját testükről és a másik emberrel való kommunikatív együttlétről. Legyen elsődleges szempont a gondozók számára a tanulók személyiségi jogai a gondozási feladatok ellátása közben.

- *A fejlesztő gondozás:*

Az alapvető biológiai szükségletek kielégítése során a gyógypedagógus és a személyi asszisztens kiszélesítheti a gyermekek élményhorizontját, segíthet stabilizálni szociális kapcsolataikat, és színteret adhat a szituációhoz kötött tevékenységtanulásnak, gyakorlásnak. A fejlesztő gondozás során alakul ki az érzelmi kötődés, az elemi szociális kapcsolatok, a kommunikáció és az én, a személyes identitás első körvonalai.

Az alapvető szükségletek kielégítésének alkalmában mindig kommunikációval kell kísérni a cselekvést, a folyamatot komplex – egyénre szabott –, totális kommunikációs jelzésekkel kísérve a szokások kialakítására kell törekedni. A rituálék és szokások segítik a tanulókat a szituáció felismerésében, mely az adekvát együttműködés feltétele.

Minden apró kommunikációs jelzést észre kell venni, melyek a tanulók aktuális szükségleteire utalhatnak.

- *Evés – ivás terápia*

Az evés és ivás olyan tevékenység, melynek kivitelezésében ugyanazok a szervek vesznek részt, melyek a beszédet is létrehozzák. A beszédszervek mozgáskoordinációja elősegíthető a terápiás étkeztetéssel. Az (etetés) evésterápia szorosan kapcsolódik a beszéd és mozgásneveléshez. Az evésterápia az egészséges fejlődés menet lépésein vezeti végig a gyermekeket, megtanítja a szabályos harapást, rágást, nyelést, és a száj izmainak tréningjén keresztül elősegíti a beszédfejlődést is. Az evés - ivás terápiának egyéb előnyei is vannak. A megismerési folyamatoknak része többek között az ízek, szagok, hőmérséklet, tapintási érzékelés fejlesztése is, ami az étkezések során, a napirendbe ágyazva sokkal inkább fejlesztő hatású, mint mesterségesen megteremtett szituációkban. Az étkezés, az ízlelés az életminőség szempontjából sem közömbös, a jóízű táplálék örömforrás, ha az étkezés nehézségei azt nem rontják el. Az evésterápia nem külön foglalkozásokon történik, hanem az étkezéskor, etetéskor kell alkalmazni.

- Az elemi kapcsolatfelvétel formáinak kialakítása, a mindennapos rutinhelyzetekben való tájékozódás elősegítése, a választás lehetőségének felkínálása, az igen-nem elkülönítése és alkalmazása
 - Mindennapos rutinhelyzetek egyezményes kifejezése
 - A kommunikációs alapszabályok elsajátításának elősegítése,
 - Az önálló döntéshozatal előkészítése
 - A nyelvi eszközök folyamatos alkalmazása,
 - A gyógypedagógusok önkifejezése
- Alternatív és augmentatív kommunikációs lehetőségek feltárása, a kommunikációs eszköztár egyénre szabott kiválasztása
- Kommunikációs eszköztár kiválasztása
- Figyelembe véve a tanuló mozgásállapotát, érzékszerveinek működését, kognitív képességeit, motiválhatóságát, kommunikációs igényét és szintjét, a gyógypedagógus válassza ki a tanuló számára legmegfelelőbb kommunikációs eszköztárat.
- Konkrét helyzethez kötődő eszközök alkalmazása
- A tárgyak, képek, testjelek, gesztusok vagy hangok beillesztése a nevelési és oktatási folyamatba lehetővé teszi a tanulók számára, hogy a mindennapos helyzetekben, a konkrét szituációhoz kötötten – de azoktól egyre függetlenebbé válva – kifejezzék szükségleteiket, és hatást gyakoroljanak környezetükre.
- A tanulók egymás közti kommunikációjának ösztönzése: egymás üdvözlése, közösen végzett feladatok és játékok alkalmazása, a csoportos foglalkozások során a tanulók cselekvéseinek egymás számára is értelmezhetővé és hozzáférhetővé tétele, a társakkal való test-, szemkontaktus formáinak megtapasztaltatása
- A tágabb – idegen – környezetben való kommunikáció megtanulása, a nagyobb önállóság és a szélesebb kulturális közösség életében való aktív részvétel lehetőségének megteremtése
- Integrált programok szervezése

Integrált programok szervezésével az biztosítjuk a tanulók számára azokat a tapasztalatokat, amelyek a tágabb világ és a társadalom megismerését szolgálják, és lehetőséget teremtenek a megtanult kommunikációs formák új helyzetekben való kipróbálására és gyakorlására. A tanulók részt vesznek az intézményben szervezett programokon és városi rendezvényeken egyaránt.

4.2. Mozcásnevelés

A súlyosan-halmazottan fogyatékos emberek többsége súlyos mozgászavarral is küzd, és gyakran az életkortól függetlenül a fejlődés kezdeti (elemi) szintjét mutatják. Ha a fejlődés elemi szintet mutat, figyelembe kell venni a fejlődés korai szakaszának – pszichomotoros vagy szenzomotoros szakasz – legfontosabb jellegzetességét, a mozgásba ágyazottságot (Csiky In Várkonyi 1997). A fogyatékos személy funkcióinak és képességeinek harmonikus alakulásához elengedhetetlen a mozgás, hiszen ellenkező esetben a többi funkció sem tud optimálisan fejlődni, s ezzel további nehézségek várnak a mozgásfejlődésre is. A funkciók egymástól való kölcsönös függőségi viszonyaként kell tehát ezt a folyamatot elképzelni, melynek alappontjában a mozgás áll.

A súlyosan-halmazottan fogyatékos személyek mozgásnevelésének előfeltétele a megfelelő szenzoros ingerek felvétele, feldolgozása és integrálása (ld. érzékelés-észlelés fejlesztése), folyamata passzív, vezetett aktív illetve facilitált mozdulatok, mozgások formájában megvalósuló közös tevékenység.” (Márkus 2005, 150.)

4.2.1. A testséma kialakítása, a mozgás örömeinek átélése és az önálló cselekvés ösztönzése

E területen a nevelés, oktatás, fejlesztés célja a tanuló testsémája kialakulásának elősegítése, a mozgásszerv-rendszer optimális működésének biztosítása, a károsodott tartási és mozgási funkciók korrekciója, kompenzációja, az állapotromlás megelőzése, és a mindennapos tevékenységek, valamint a tanulás, játék- és munkatevékenységek motoros feltételeinek kialakítása, az alábbiak szerint.

- Ízületek mobilizálása,
- Izomlazítás, relaxáció,
- Izmok erősítése,
- Helyes légzéstechnika kialakítása,
- Mozcásos önkontroll kialakítása,
- Mozcás- koordináció- kommunikáció fejlesztése,
- Egyensúly fejlesztése,
- Fiziológias mozgássor alaphelyzeteinek kialakítása,
- Kóros szinergizmusok megtörése, reflexgátló helyzetek kialakítása,
- Helyes testvázlat, térbeli orientáció kialakítása,
- Helyes testtartás kialakítása,
- Ritmus és manipuláció fejlesztése,
- Gyógyászati segédeszközök használatának elfogadtatása,
- Praktikus és önellátási feladatok.

Ebből eredően a fejlesztő nevelés-oktatás egymásra épülő és/vagy egymást kölcsönösen feltételező feladatai a következők.

4.2.2. A szenzomotoros depriváció csökkentése

A szenzomotoros területen kialakult fejlődési elmaradások pótlása célzott ingerléssel, passzív mozgattal (mozgásérzékelés) és facilitált mozgások kiváltásával; az önindította mozgások ösztönzésével, a célirányos, akaratlagos mozgások optimális feltételeinek megteremtése érdekében a testkép, testséma kialakítása és fejlesztése

- *A saját test megélése és a testséma kialakítása*

A saját test megélése és a testséma kialakításának elősegítése érdekében lehetővé kell tenni:

- a test érzékelését mozgás közben, nyugalmi állapotban, a lazítás és feszítés állapotaiban,
- a test térbeli helyzetének érzékelését különböző testhelyzetek felvételével és ezek megváltoztatásával,
- az egyes testrészek differenciált érzékelését különböző szomatikus és vibratorikus ingerek biztosításával,
- a rendelkezésre álló térben, annak eszközeit kihasználva a saját testnek az emberekhez és a dolgokhoz viszonyított helyzetének a térben való érzékeltetését,
- a test pozitív megélést és a mozgás fejlődését az alapvető szükségletek kielégítése során a fejlesztő gondozás módszerét is alkalmazva

- *A tér és a téri viszonylatok megélése és tudatosítása*

A tér és a téri viszonylatok megélése és tudatosításának elősegítése érdekében lehetővé kell tenni, hogy a tanulók aktív és passzív módon is megtapasztalhassák a különféle téri viszonylatokat. Az önálló mozgásaktivitásra képes tanulók mozgásra ösztönzésével (gurulások, csúszások, forgások stb.) a gyógypedagógus segítse őket abban, hogy saját mozgásukról szenzoros visszajelzést kapjanak.

A súlyosan mozgáskorlátozott tanulóknak is biztosítani kell a mozgás lehetőségét: rendszeres időközönként gondoskodni kell helyzetük megváltoztatásáról annak figyelembevételével, hogy ennek során megtapasztalhassák a mozgás élményét és a téri viszonyok alapformáit (közel-távol, alul-felül stb.).

A mozgásnevelés színterei – csoportszobák, kis tornaszoba, tornaterem, udvar, játszótér, egyéb helyek.

- *Testi kommunikáció alkalmazása*

A saját test érzékelésének közvetlen testi kontaktuson, testi kommunikáción keresztül (légzés, érintés, masszázs stb.) történő érzékelésének lehetővé tétele.

- *Aktivitás felkeltése, motoros válaszadás ösztönzése*

A szomatikus, vesztibuláris, vibratorikus, akusztikus, vizuális, taktilis és haptikus ingerek biztosítása során az aktív motoros válaszadásra történő ösztönzés, kihasználva a tanulók mozgásos reakcióit az aktivitás kialakulásához és fejlődésének támogatásához.

4.2.3. Pozicionálás, testhelyzet-korrekción

A helytelen testtartás és testhelyzet megszüntetése, a kóros mozgásminták gátlása, a különböző tevékenységekhez szükséges stabil és biztonságos testhelyzetek kialakítása

- *Helyes testhelyzetek felvétele*

- a helyes testhelyzetek (fekvés, ülés) kialakítása és alkalmazása

- az általános testi funkciók (pl. légzés, emésztés, stb.) javítása,
- a következményes tünetek (pl. decubitus, kontraktúrák, deformitások stb.) megelőzése,
- a mindennapos (önkiszolgálási) tevékenységek lehető legönállóbb kivitelezése (vizelet- és székletürítés, tisztálkodás, öltözés-vetkőzés, étkezés stb.),
- légzés, hangadás, tekintet, mimika, gesztusok, mutató valamely végtaggal stb. optimális pozíciójának megtalálása és gyakoroltatása a kommunikáció motoros feltételeinek javítása érdekében
- a tanuló számára kényelmes, számára tetsző testhelyzet kialakítása.

Gyógyászati és rehabilitációs segédeszközök alkalmazása

A tanulók szükségleteinek megfelelően a pozicionálás (fekvő, ülő és álló testhelyzetek váltakoztatásának) lehetővé tétele különböző segédeszközök alkalmazásával.

A leggyakrabban alkalmazott testközeli és testtávoli segédeszközök:

- ülőkorzett
- kar-és kézsínek
- rövid és hosszú lábsínek
- babzsák matracok
- kerekesszékek

Használatuk során javulhat a:

- Fej- és törzskontroll,
- Testhelyzetek kialakítása, megtartása,
- Helyzet- és helyváltoztatás

4.3. A kézhasználat, manipuláció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése

- A kézfelület érzékelés- észlelésének fejlesztése
- Koordináció fejlesztése
- Kézhasználat gyakorlása szituációhoz kötötten

A masszáz

Az egyik legősibb és legkellemesebb természetes (káros mellékhatásoktól mentes) módszer, a betegségek megelőzésére és gyógyítására. A masszázsterápia során a masszőr nem csak az izmokat, bőrt és a vérkeringést frissíti fel, hanem hatást fejt ki az idegrendszerre is. A masszázs aktiválja a paraszimpatikus idegrendszert, ezzel feloldja az izmok akaratlan feszülését, lehetővé teszi a normális szívritmus, vérnyomás és keringés helyreállítását.

4.4. A kommunikáció motoros feltételeinek javítása, kialakítása és fejlesztése

- *Pozicionálás*

A megfelelő (megfelelően ellazított) testhelyzetek kialakítása a kommunikációs funkciók gyakorlásához.

- *Mozgásgyakorlatok végzése a kommunikáció kialakítása érdekében*

A gyógypedagógus, konduktor az alkalmazott (alkalmazható) kommunikációs csatornától és/vagy eszköztől függően a foglalkozások során segítse elő a mutatasra alkalmas testrészt [fej, felső végtag(ok), alsó végtag(ok)] célirányos mozgásainak kialakítását és gyakoroltatását, és javítsa a beszédszervek funkcióit (légzőgyakorlatok, fonáció, szájmotórium funkcióinak fejlesztése orális ingerléssel, masszázssal, evésterápiával stb.)

4.5. Az elemi gondolkodási funkciók fejlesztése

Bazális stimuláció

Intézményünkben a súlyosan halmozottan sérült gyermekek fejlesztésére alkalmazzuk a bazális stimulációt.

A módszer célja az érzékelés aktivizálása, az érzékelési funkciók minél szélesebb körű megélése, fejlesztése. Feltételeket teremt a környezeti ingerek feldolgozásához, segíti a környezetben való eligazodást. A fejlesztés a gyermek saját világából indul, a számára érdekes élethelyzeteket használja, de jelen van a mindennapok tevékenységeiben is. A terápia alapját a segítő személy és a gyermek közötti gyengéd kapcsolat biztosítja. A biztonságérzetet adó testi kapcsolat, a folyamatos odafigyelés, a beszéd, a legapróbb aktivitásra adott pozitív reakció a gyermeket helyezi a középpontba.

A bazális stimuláció feladata a különböző anyagok, eszközök segítségével testi ingerek biztosítása, a bőr, a látás, a hallás, az egyensúlyérzék, az íz, az illatok érzékelése terén.

Bizonyított, hogy az érzékelés, észlelés területei különböző jelentőségűek a fejlődés bizonyos szakaszaiban. A gyermekek a testközeli ingereket fokozottan érzékelik.

Megfigyelték, hogy a legsúlyosabban sérült gyermekek is megközelíthetők három területen:

1. Testérezékelés	szomatikus stimuláció
2. Egyensúlyérezékelés	vesztibuláris stimuláció
3. Rezgések érzékelése	vibratórikus stimuláció

A *szomatikus stimuláció* célja, hogy a gyermek egész testét érzékszervként használja. Kialakuljon az az érzés, hogy van teste, ami elhatárolódik a környezetétől, és lehetővé teszi a környezettel való kapcsolatfelvételt.

A testi ingerek közül azok a legcélravezetőbbek, amelyeket közvetlen testi kontaktusban biztosítunk a gyermek számára. Az ölbeni játékok közben kialakuló meghitt kapcsolat, az izmok ellazulásához, nyugalomhoz vezet. Mosolyt, nevetést vált ki a gyermekből. A legsúlyosabban sérült gyermekek esetében a testi ingerekkel tudjuk a legintenzívebb reakciót kiváltani.

A masszírozásra, a testfelület különböző anyagokkal való ingerlésére, pozitív reakcióval válaszolnak. Ez lehet egy mosoly, egy apró mozdulat, aktív mozgás, együttműködő részvétel a tevékenységben.

A következő ingercsoportba *vesztibuláris ingerek* tartoznak, amelyek segítségével újabb tájékozódási pontokat sajátít el a testével kapcsolatban.

Érzékelhetővé válik a mozgások iránya, ereje. A ringatás, a hintáztatás akár ölben, akár valamilyen eszközzel történik, szinte minden esetben örömeztést vált ki.

A harmadik nagy csoportba a rezgések érzékelése tartozik. A méhen belüli életben a gyerekek már reagálnak az érzékelhető rezgésekre az anya hasfalán keresztül. Közvetlenül testi kapcsolatban a test rezgéseit érzékeli, amelyet a beszédhang okoz, de ugyanakkor a szívverés és a légzés ritmusa is érzékelhető. Ily módon a *vibratórikus stimuláció* az együttlét erőteljes érzését közvetíti. Megtanulja, hogy a beszédbeli odafordulás egy személyes közlés, a hang a gondozó része.

A *taktilis, haptikus ingerlés* célja a tapintásos tapasztalatok nyújtása a tárgyak tulajdonságairól. A kezet képessé kell tenni az érzékelésre, ki kell alakítani a fogás – elengedés képességét, szükséges a kézügyesség fejlesztése. Az ingerléshez szinte minden környezetünkben fellelhető tárgy, anyag eszközként szolgál. Variálhatjuk a tárgyak anyagát, méretét, hőmérsékletét. A fokozatosság elvét szem előtt tartva az ingerlést szélsőséges különbségekkel kezdjük, (hideg – meleg, sima – érdes) és apró lépésekkel haladunk a finomabb eltérések felé.

A *vizuális ingerekkel* a formák, a színek, alakok, fények, árnyékok felé irányítjuk a gyermek figyelmét. A különböző fényforrások, pl. gyertya, zseblámpa konkrétan irányítják a gyermek tekintetét az adott inger felé. Ezek az ingerek erősítik a szem fixálásának képességét, fejlesztik a szem követő, letapogató mozgásait. A különböző színes fények, hangulatos lámpák, különösen, ha ahhoz halk zene és finom illat is társul, komplex inger együttest nyújtanak a gyermek számára, s egyben meghitt hangulatot teremtet.

A bazális stimuláció fontos területét képviselik az *illatok* és az *ízek*. A szag és íz ingerek kiegészítik egymást, intenzív reakciót váltanak ki a gyerekből. A legtöbb esetben határozott mimikával jelzik nemtetszésüket, fokozott nyáleválasztással, szopómozgással a nekik tetsző ízekre, illatokra reagálnak. A különböző illat- és íz minták bemutatása mellett ez a terület is jelentős szerepet kap a gondozásban, a terápiás etetések közben. Célja a száj körüli terület túlérzékenységének leépítése, az evés élménnyé tétele.

A bazális stimuláció területei elválaszthatatlanok egymástól, átszövik egymást. Azt, hogy melyik területet választjuk, meghatározza a gyermek állapota, érdeklődése. Ennek tükrében a gondozókkal közösen fejlesztési tervet készítünk, amelyet félévenként értékelünk, új célokat fogalmazzunk meg. Összetett munkával, sokoldalú fejlesztéssel igyekszünk biztosítani a gyermek állapotának javulását, jó közérzetét, vidám mindennapjaikat.

A Snoezelen terápia

Lehetőséget biztosít a súlyosan-halmazottan sérült gyermekeknek és fiataloknak abban, hogy fokozott pozitív ingerekhez jussanak, ezáltal önállóan fedezzék fel a világot. A különböző ingerek kellemes légkört teremtenek, amelyeket a gyermekek megtanulnak intenzíven érzékelni, ugyanakkor a feszültségoldást is segíti. Aktivál és relaxál egyszerre, de a két tényező egyensúlyára figyelni kell. A változatos ingerek több érzékelési –észlelési funkció kialakulását, fejlesztését segítik (pl.: szomatikus-, vestibuláris-, vizuális-, vibratórikus érzékelés és az illatok érzékelése). A nyugodt környezetben a gyermekek nyitottabbá válnak környezetük felé, szívesebben fogadják társaik vagy segítők közeledését, kitágulnak a kapcsolatteremtés lehetőségei, formái. A nyugalom és a védettség együttes érzését közvetíti. (Bartholy 1999.Theunissen in Hatos 1995a).

A Snoezelen terápiát az erre a célra kialakított helyiségben végezzük, illetve egyes elemeit a lakoszobákban is alkalmazzuk. A terápiás helyiségben lágy zene szól, érdekes fények világítanak, kényelmes bútorok szolgálják a pihenést, különböző érzékszervi ingerek segítik a tapasztalatszerzést. A tapasztalataink szinte minden gyermek esetében pozitívak a terápiával kapcsolatban. A gyermekek könnyen, gyorsan észreveszik az új ingereket, fokozott mozgásaktivitással, hangadással vagy teljes ellazulással reagálnak a változásokra. Sok gyereknek van kedvenc fényforrása, amelyet szinte minden alkalommal „felkeres” és hosszasan elidőzik mellette.

Játékterápia alkalmazása

A játékterápia minden elemét átszövik a művészetek: az irodalom (mondókák, versek, mesék..), a képkészítő művészetek (környezet, eszközök, játékok, képek, manipulációhoz használatos eszközök..) és a zene. A játékterápia lényege a folyamatos cselekedtetés, s a cselekvés során azonos hangsúllyal vesznek részt olyan fontos receptorok, mint a látás, hallás és tapintás. A specifikus pályák állandó aktiválása fejleszti a gyermek figyelmét, éberségét, aktivitását vagyis specifikus ingerületet generalizál. A terápia során a tanulásra való képesség lehetőségének elérését célozzuk meg.

Zeneterápia

A gyerekek egyik kedvelt elfoglaltsága a zeneterápia.

A zene a mindennapi életben nagy jelentőséggel bír. A közös zenehallgatások, éneklések a gyerekek és felnőttek számára is jó hangulatú együttléteket biztosítanak. Különböző zenei stílusokkal igyekszünk megismertetni a gyerekeket. Bizonyos stílusokat könnyebben, másokat nehezebben fogadják el.

A rajzolás elősegítése

A rajzfejlesztő hatása, egyéb kreatív foglalkozások.

A rajzolás örömszerző tevékenység, önkifejezési forma, és egyben kommunikációs eszköz is. A részvétel, a bevonódás a legtöbb esetben facilitáltan történik. A segítséggel létrehozott munkák során is jelentkezik az alkotás öröme.

4.6. A fejlesztési területekből adódó feladatok

Fejlesztési terület	Feladatok	Részfeladatok
Kommunikáció	Bármely megnyilvánulás és testi (akár valamely vegetatív funkcióval összefüggő) állapot értelmes közlésként való értelmezése, és annak a testi kommunikáció eszközeivel való megválaszolása	A megnyilvánulások közlésként való értelmezése
		Az egészségi állapotban bekövetkező változások kommunikatív megközelítése

	Testi kommunikáció
A tanulók és gyógypedagógus közötti kapcsolat kialakítása	Bizalmas és bensőséges kapcsolat kialakítása
	Kommunikációs igény felkeltése, megerősítése
	A kommunikáció folyamatossága
Szükségletek kommunikációval kísért kielégítése	Alapszükségletek kielégítése
	Fejlesztő gondozás
Az elemi kapcsolatfelvétel formáinak kialakítása	Kapcsolatfelvétel és üdvözlés
	Mindennapos rutinhelyzetek egyezményes kifejezése
	Kommunikációs alapszabályok elsajátításának elősegítése
	Önálló döntéshozatal előkészítése
A nyelvi kommunikáció bevonása a nevelés-oktatás folyamatába	A nyelvi eszközök folyamatos alkalmazása
	A gyógypedagógus önkifejezése
A kommunikációs eszköztárak egyénre szabott kiválasztása (alternatív és augmentív)	Eszköztár kiválasztása
	Konkrét helyzethez kötődő eszközök alkalmazása
	Elvont kommunikációra való eszköztár alkalmazása
A tanulók egymás közötti kommunikációjának ösztönzése	Csoportos foglalkozások
	Az egymásra figyelés ösztönzése
	Tanulók közötti közvetlen kommunikáció támogatása
A tágabb környezetben való kommunikáció	A tágabb világra vonatkozó tartalmak közvetítése
	Iskolán kívüli foglalkozások szervezése
	Integrált programok szervezése
A szenzomotoros területen	Saját test megéltése,

Mozgásnevelés	kialakult fejlődési elmaradások korrigálása	testséma kialakítása
		Tér és téri viszonylatok megélése, tudatosítása
		Testi kommunikáció alkalmazása
		Aktivítás felkeltése, motoros válaszadás ösztönzése
	Különböző tevékenységekhez szükséges stabil és biztonságos testhelyzetek kialakítása	Helyes testhelyzetek felvétele
		Gyógyászati és rehab.eszközök alkalmazása
	Mozgásfejlődés elősegítése	Fej-és törzskontroll, testhelyzetek kialakítása, megtartása
		Helyzet-és helyváltoztatás
	Manipuláció kialakítása és fejlesztése	A manipuláció fejlesztéséhez szükséges előfeltételek
		A kézfelület érzékelés-észlelésének fejlesztése
		Koordináció fejlesztése
		Kézhasználat gyakorlása szituációhoz kötötten
		Gyógy-és rehab eszközök használata
	A kommunikáció motoros feltételeinek javítása, kialakítása, fejlesztése	Pozicionálás
		Mozgásgyakorlatok végzése
A dologi, az emberi, a természeti világ jelenségeinek megértése, érzékelés, észlelés, értelem fejlesztése	Szenzomotoros funkciók fejlesztése	
	A külvilág felé való fordulás megélése	Közös irányultság egy közös világra
		Ösztönzés, aktiválás a külvilág aktív felfedezésére
		Szenzomotoros funkciók fejlesztése
	Az önindította mozgás elősegítése, annak következményei	Szenzoros és motoros működések összekapcsolása

		A tér felfedezésének elősegítése
		Az idő strukturálásának elősegítése
		A természeti világ megismerése
	A szemiotikai funkciók megjelenésének, a valóság ábrázolásának segítése	Az utánzás tanítása, utánzásra késztetés
		Szimbolikus játékok alkalmazása
		A rajzolás elősegítése, ennek fejlesztő hatása
		A verbális önkifejezés
	Az elemi gondolkodási funkciók fejlesztése	A téri megismerés interiorizálásának elősegítése
		A több szempontú gondolkodás elősegítése
		A decentráció elősegítése
Konkrét és formális műveletek konstrukciójának elősegítése (tér, idő, tartam, sorozatok, halmazok elemi fogalmai)	<i>Amennyiben képesek elemi absztrakcióra, alkalmazhatóak az ért. fogy.tanulókra vonatkozó irányelvben foglaltak</i>	
Kreativitásra, játékra, szabadidő tevékenységre nevelés	Elemi művészeti tapasztalatok örömforrásként megélése	Elemi esztétikai élmények
		Tevékenységből felerősített szenzoros visszajelzések adása
	Elemi művészeti tevékenységek végzése, közös kreativitás élményének megtapasztalása	Művészi tevékenységek hozzáférhetővé tétele
		Közös művészeti tevékenység élményadása
		A tágabb világ ez irányú hozzáférhetővé tétele
Érzelmi és szociális	Az „én” és a „nem én” elkülönülése	Az anyáról leválás segítése
		Az emberi viszonyok kialakításának segítése
		A különböző élményhelyzetekre adott érzelmi reakciók gazdagítása
	Az „én” pozitív megélésének segítése	Minden megnyilvánulás megválaszolása

nevelés		A tanuló néven szólítása	
		A saját testiség megélése, az „én” megtapasztalása	
		Az „én” megítélése az önindította és a passzív mozgás során keletkező élményekben	
		Az aktív explorációs tevékenység segítése	
	A szociális kapcsolatok pozitív jellegének megélése	Az örömteli szociális kapcsolatok megtapasztalása	
		A spontán kapcsolatfelvétel alkalmainak megteremtése	
		A szociálisan elfogadható jelzések megerősítése, a nem elfogadhatók leépítése	
		A tanulók egymás közötti kommunikációjának ösztönzése	
	Közösségi kommunikációs formák megtanulása, ösztönzése	Figyelemfelkeltés lehetőségeinek megteremtése	
		Az üdvözlés formáinak megtanulása	
		A kommunikáció fenntartásának segítése	
		Érzelmi megnyilvánulások segítése, konfliktuskezelés	
		Csoporton belüli aktivitás ösztönzése	
	A szűkebb-tágabb világ kommunikációs normái	Közösségi alkalmakban való részvétel	
	Önkiszolgálás, egészséges életmódra nevelés,	Kiválasztási folyamatok (széklet, vizelet) érzékeltetése, szobatisztaságra nevelés	Megfelelő táplálék biztosítása
			Pozicionálás és masszáz
		Szobatisztaság előkészítése és kialakítása	
Testápolás, ezekkel kapcsolatos		Tisztálkodási szituációk	

szükséglet-kielégítés	együtműködés	kialakítása
		Pozicionálás és segédeszközök alkalmazása
		A testápolás kihasználása
	Öltözés, vetkőzés, együtműködés	Öltözés, vetkőzés optimális körülményeinek biztosítása
		Pozicionálás, segédeszközök használata
		Öltözés, vetkőzés kihasználása
	Étkezés tevékenységeiben együtműködés,	Az optimális körülménynek biztosítása
		Pozicionálás, segédeszközök használata
		Az étkezés jelentősége
	Az egészséges életmódra való belső igény kialakítása, szexualitás	Az igény belsővé válásának elősegítése
		Rendszeres mozgás és sportolás
		Segítség nyújtás a szexualitás megértése terén

5. Bekapcsolódás az intézmény hagyomány rendszerébe

5.1. Hagyományos közösségi rendezvények

A fejlesztő iskolai csoport intézményünk szerves részeként, a többi csoportunkkal, azonos esélyekkel és lehetőségekkel működne, így a súlyosan-halmazottan sérült gyermekek is részesei lehetnek a Pedagógiai Programunkban meghatározott hagyományos közösségi rendezvényeinknek, pl.:

- műsoros tanévnyitó-ill. tanévzáró ünnepély
- születésnap, névnap
- őszi ünnepkör
- Télapó
- Karácsony,
- Farsang
- Tavaszi ünnepkör
- Húsvét
- Anyák napja
- Gyermeknap

- A részvétel intenzitása és időtartama függ a tanuló pillanatnyi állapotától is.

5.2. Szülői kapcsolattartás

- tanévnyitó, félévi és év végi szülői értekezlet
- igény szerint napi személyes kapcsolattartás
- telefon
- nyílt nap, bemutató foglalkozások
- az egyéni fejlesztési tervek közös kialakítása
- szülőklub szervezése, rendszeres találkozókkal
- szülők számára kölcsönözhető szakirodalom biztosítása

5.3. Minőségfejlesztési program érvényesülése

Intézményünk kiemelt figyelmet fordít a sajátos nevelési igényből eredő hátrányok csökkentését szolgáló, a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programok minél hatásosabb végrehajtására, a tanulók személyiségének fejlesztésére.

6. Pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök, felszerelések jegyzéke

6.1. Érzékelés- észlelés fejlesztése

Bőrzérezékelés (szomatikus, habtikus, taktilis érzékelés) fejlesztése

- szőrme-gyékény, kesztyű
- rongy, szivacs, dörzsi
- körömkefe, hajkefe, ecset
- tüskés talpmasszírozó
- vibrációs masszírozó gép
- száraz zuhany
- borotvahab
- testápoló
- toboz, gesztenye
- tüskés labdák
- csörgő plüss állatkák
- tapintótáblák
- csengő- berregő-sípoló maci
- golyófürdő
- nyugi-labda
- gödrös labda
- kukoricacsák-babzsák
- festékek temperák
- gyurma agyag
- hajszárító

Látási (vizuális) érzékelés fejlesztése

- Fényingereket adó lámpák: fényhengerek, plazmalámpák, vetítő, buborékhengeter, fényorgona, UV lámpák, aromalámpák, sólámpa, illóolajok.
- harangok
- játékállvány

- színes csörgőtábla
- csörgők
- gyakorlófal
- Montessori torony
- színes golyók, fapálcák
- játéktükör
- zenélő, világító játékautók, játékmunkagépek
- színes hengerek fatáblán
- kocka - és henger Puzzle
- kisebb- nagyobb dominó
- formaegyeztető kockák
- formatáblák
- összerakható emberalak

Hallási (akusztikus) érzékelés fejlesztése

- természet és állatok hangjait utánzó, bemutató hangos könyv.
- szélcsengők
- bébi forgó zenélő játékok
- bűgócsiga
- hangszerek:
- fúvós eszközök:
- színes fafurulya
- vízi trombita
- játék szaxofon
- billentyűs eszközök
- állatos orgona
- bébi zongora
- állathangos zongora
- gombos szintetizátor
- húros eszközök:
- játék gitár, citera
- ütős eszközök:
- bébi szilofon, fahangszerkészlet csörgődobbal
- relaxáló CD

Ízérezékelés fejlesztése

- gyümölcsök
- zöldségek
- élelmiszerek (tejtermékek, pékáruk, édességek)

6.2. Nagymozgás fejlesztése

Kinesztetikus (egyensúly- és mozgás) érzékelés fejlesztése)

- polifon szőnyeg, pléd, babzsákfotel , szivacsszőnyeg
- függőágy, függőszék, függőháló
- hinták, lapos hinták , nagyméretű deszkahinták
- hengerek

- nagylabdák, érzékelő labdák
- billenő deszka
- hintaló és hintaszék, beleülős pedálos autók
- gumiasztal (trambulin, ugróka)
- kötélletra
- egyensúlyozó tölcser
- alagút
- ferdepad

Helyváltoztatás fejlesztése

- csúszda
- járássegítők
- húzható tolható játékok

6.3. Kézfunkció fejlesztése

Fogás-elengedés fejlesztése

- tüskés karika
- fabotok
- súlyzók
- marokerősítők
- játéknymda
- mágneses tábla, mágneses figurák
- banán-alakú összerakó játék
- Montessori edények
- kugli játék
- felfújható célbadobójáték
- tapadó labdás célbadobójáték
- hengerek fatáblán
- fogantyús formatáblák
- zenélő bébi telefon
- bébi harmonikakönyv
- tanulókulcsok
- bébi szivacs kocka

Praktikus kézmozgások fejlesztése

- hengerek fatokban
- mintás fagyöngyök
- színes golyók dróton
- textil füzet
- vászonszák, gombok
- csavaros építőjátékok
- tépőzárral összerakható textil-ember
- összerakható vonat

6.4. Játéktevékenység fejlesztése

Funkció játékfejlesztése

- beszélő öltöztető baba, irány fényvel

- doktor játéktáska
- játék konyhabútor és edények
- babaház
- babaágy, bölcső
- bábok(fej, kéz, ujjbábok)
- játék közlekedési eszközök

Konstruktív játék fejlesztése

- homokozó szett (lapát, vödör, szita, formák, talicska stb)
- építő játékok szivacsból műanyagból és fából
- legokészlet
- emberalakos formatábla
- puzzle
- fürdőszoba formatáblán
- tépőzáras karton- ember
- falusi udvar fatáblán

Szabály- játék fejlesztése

- kisebb-nagyobb domború dominó
- kisebb-nagyobb fakorongok perselyben
- bébi logikai játék
- társasjátékok

6.5. Értelmi fejlesztés

- ünnepekhez kapcsolódó tárgyak (mikuláscsizma, adventi koszorú, gyertya, naptár, karácsonyi díszek, húsvéti kosárka, tojásokkal, kokárda stb.)
- fotók, képek, filmek, CD-k DVD-k
- CD lejátszó, DVD lejátszó
- digitális fényképezőgép
- nyomtatópatron
- videokamera
- érintőképernyős monitor
- számítógép
- újratölthető és ceruzaelemek
- AAK jelképek
- képkommunikációs kártyák

A fejlesztő iskolai csoport napirendje

07.30 -	Érkezés a csoportba, a gyermekek fogadása
8.00 – 8.25	Reggeli kör (érzelmi-szociális nevelés, közösségi kommunikációs formák tanulása)
8.25 – 8.50	Gondozási tevékenységek - reggeli
8.50 – 9.20	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
9.20 – 9.50	Pihenőidő, szabad játék
9.50 – 10.20	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
10.20 10.40	Gondozási tevékenységek, fejlesztő gondozás
10.40 – 11.10	Csoportos foglalkozás – egyéni fejlesztések
11.10 – 11.30	Ebéd
11.30 - 12.00-	Gondozási tevékenységek - Hazamenetel

A fejlesztő iskolai csoport heti rendje

Idő:	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
8:00 – 8:50	REGGELI KÖR	REGGELI KÖR	REGGELI KÖR	REGGELI KÖR	REGGELI KÖR
8:50 - 9:50	JÁTÉK ÉS SZÓRAKOZÁS	JÁTÉK ÉS SZÓRAKOZÁS	SZÜKEBB- TÁGABB KÖRNYEZET	SZÜKEBB- TÁGABB KÖRNYEZET	JÁTÉK ÉS SZÓRAKOZÁS
9:50 - 10:40	MOZGÁS- NEVELÉS	MOZGÁS- NEVELÉS	MOZGÁS- NEVELÉS	MOZGÁS- NEVELÉS	MOZGÁS- NEVELÉS
10:40 - 11:10	SZÜKEBB- TÁGABB KÖRNYEZET	ZENEI NEVELÉS	JÁTÉK ÉS SZÓRAKOZÁS	JÁTÉK ÉS SZÓRAKOZÁS	SZÜKEBB- TÁGABB KÖRNYEZET

5. UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGIAI HÁLÓZAT

Intézményünk 2023/2024-es tanévtől kezdődően utazó gyógypedagógiai feladatokat is ellát. Az ellátandó gyermekek, tanulók létszámának felmérése után megszervezi az utazó gyógypedagógiai és logopédiai ellátást, kijelöli az ellátást végző szakembert, és megállapítja az óraszámot a szakértői javaslatnak és törvényi előírásnak megfelelően. Azok a gyermekek, tanulók, akik tanév közben kapnak sajátos nevelési igényt igazoló szakvéleményt, folyamatosan kerülnek be az ellátás rendszerébe. A foglalkozások a gyermek, tanuló iskolájában zajlanak, az adott intézmény pedagógusaival egyeztetett időpontokban. Lehetőségeinkhez mérten igyekszünk eljutni minden iskolába.

A fejlesztő foglalkozások a szakértői vélemény és kiegészítő pedagógiai mérések nyomán készített egyéni fejlesztési terv alapján egyéni vagy kiscsoportos formában valósulnak meg.

A gyermekkel, tanulóval való közvetlen foglalkozáson túl a többségi intézmények pedagógusaival, szükség esetén a gyermek, tanuló szüleiével való folyamatos konzultáció, a szakértői vélemények értelmezése, a munkánk alapját képező egyéni fejlesztési tervek megismertetése, a tanórákon történő hospitálás, segítségnyújtás is hozzátartozik az utazó gyógypedagógus feladatköréhez.

A komplex gyógypedagógiai terápia segítségével, a tanulási képességek megalapozása nyomán segítjük megvalósítani a sajátos nevelési igényű, integráltan nevelkedők számára az esélyegyenlőség megteremtésével az iskola sikeres elvégzését, a pályaválasztás, szakmatanulás előkészítését, ennek nyomán az érintettek sikeres társadalmi integrációját.

AZ ELLÁTÁS HELYSZÍNE

SNI gyermekeket/tanulókat a többi gyermekkel/tanulóval együtt nevelő Heves város és a térség általános iskolái.

AZ ELLÁTÁS CÉLCSOPORTJA

Azok a sajátos nevelési igényű gyermekek iskolás kortól az általános iskola befejezéséig, akiknek ellátási jogosultságát a szakértői és rehabilitációs bizottságok határozzák meg.

AZ ELLÁTOTTAK KÖRE

- testi fogyatékos gyermek
- beszéd fogyatékos gyermek
- értelmi fogyatékos gyermek
- autizmussal élő gyermek
- halmozottan fogyatékos gyermek
- pszichés fejlődés zavara miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott tanulók (diszlexiás, diszgráfiás, diszkalkuliás)

AZ UTAZÓTANÁRI SZOLGÁLAT SZEMÉLYI FELTÉTELEI

A fogyatékoság típusának megfelelő végzettségű gyógypedagógus, pszichológus

- oligofrénpedagógia szakos
- szomatopedagógia szakos
- pszichopedagógus
- logopédus

TÁRGYI FELTÉTELEK

- fejlesztőszoba, melyet a többségi intézmények biztosítanak
- fejlesztő eszközök, melyek egy részét a többségi intézmények biztosítanak
- fejlesztő eszközök, „utazó csomagok” melyeket a saját eszköztárunkból állítunk össze

AZ ELLÁTÁS FORMÁJA

- egyéni foglalkozás
- mikrocsoportos foglalkozás

AZ ELLÁTÁS IDŐKERETE

A 2011.évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről 6.sz. melléklet, valamint a 20/2012 (VIII.31) EMMI rendelet 138. §, továbbá a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményében javasolt időkeret, a gyermek szükségletei, illetve a fenntartó által biztosított óraszám határozza meg.

Az utazó gyógypedagógus órarendjének összeállításánál figyelembe vesszük a gyermekek

- életkorát
- napirendjét
- órarendjét
- sérüléséből adódóan a terhelhetőségét
- a komplex fejlesztésben résztvevő más szakemberek időbeosztását
- a többségi intézmények helyi adottságait.

AZ UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSOK FELADATA

A GYERMEKKEL/TANULÓVAL VALÓ FOGLALKOZÁS

- a fogyatékoságából eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, kompenzálása, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés specifikus szempontú támogatása
- a gyermek/tanuló megfigyelése
- speciális fejlesztő tevékenység a gyermekkel/tanulóval való közvetlen foglalkozásokon
- a gyermek/tanuló képességeinek megfelelő módszerek, technikák alkalmazása
- a gyermek/tanuló terhelhetőségének figyelembevétele
- a fejletlen vagy sérült funkciók korrigálása
- az ép vagy kevésbé sérült funkciók fejlesztése
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése
- a gyermek/tanuló haladásának folyamatos figyelemmel kísérése
- speciális segédeszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása,
- az egyéni sikereket elősegítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése

A SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

- a gyermek/tanuló megfigyelése a szülő kérésére
- javaslat további vizsgálatokra
- tanácsadás
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- tájékoztatás a fejlesztés lehetőségeiről
- rendszeres konzultáció a gyermek fejlődésével kapcsolatosan
- javaslattétel az együttműködési módokra
- javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- megbeszélés az otthon végzendő gyakorlatokkal kapcsolatosan
- segítségnyújtás a speciális eszközök kiválasztásában
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- szülői értekezleteken való részvétel, fogadóórák megtartása

AZ INTÉZMÉNYEK PEDAGÓGUSAIVAL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS

- a gyermek/tanuló megfigyelése az intézmény kérésére
- segítségnyújtás a szakvélemény, diagnózis értelmezésében
- javaslattétel a gyermek/ tanuló egyéni igényeihez szükséges környezet kialakítására
- segítségnyújtás a tanuláshoz szükséges speciális eszközök kiválasztásában
- tájékoztatás a speciális eszközök beszerzési lehetőségeiről
- részvétel a gyermek/tanuló részeredményeinek értékelésében
- módszertani segítségnyújtás a tanuló haladásának elősegítése érdekében
- sikertelenségek, kudarcok és eredmények okainak feltárása
- érzékenyítő tréning kortárs csoportok, és pedagógusok részére

ADMINISZTRÁCIÓS FELADATOK

- egyéni fejlesztési terv készítése, folyamatos frissítése
- munkanapló/és/vagy KRÉTA
- a törvény által előírt pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció, egyéni fejlődési lap betétlapjainak folyamatos vezetése
- órarend készítése
- pedagógiai vélemény készítése a rehabilitációs bizottság vizsgálataihoz

SZAKMAI FELKÉSZÜLTSG, KAPCSOLATTARTÁS

- folyamatos önképzés
- munkaközösségi értekezleteken való részvétel
- szakmai napokon való részvétel
- tanfolyamokon való részvétel
- szakmai konferenciákon való részvétel
- folyamatos kapcsolattartás, rendszeres team megbeszélések a gyermekkel foglalkozó más szakemberekkel (logopédus, pszichológus, terapeuta...)
- a többségi intézmények szakmai életében való részvétel igény szerint

UTAZÓ GYÓGYPEDAGÓGUSI ELLÁTÁS- ELJÁRÁSREND

A Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola 2023. szeptember 01-től lát el Heves és vonzaskörzetében utazó gyógypedagógusi feladatokat. Az ellátás a mindenkori igényeknek megfelelően történik.

Az egységes ellátás érdekében az alábbi eljárásrend szerint történik az ellátás:

Augusztus hónapban bekérjük a többségi általános iskolákból a sajátos nevelési igényű tanulók névsorát és az érvényes szakvéleményeket.

Az igazgató, az ellátandó intézmények vezetői és az utazó gyógypedagógusok a szakvélemények áttanulmányozása után iskolánként kialakítják a csoportokat, ahogyan majd a fejlesztés történik.

Az utazó gyógypedagógusi feladatokat ellátó és vállaló pedagógusok óráinak megszervezése a következő lépés, majd összedolgozzuk az iskolai tantárgyfelosztással. Az iskolai órarend kialakítása szintén nem egyszerű feladat, hiszen valamennyi utazó gyógypedagógus is tanít a saját iskolájában, ebből adódik, hogy több iskola igényét, lehetőségét és az utazás időtartamát is figyelembe vevő órarendnek kell készülnie. Szeptember 20-ig a gyógypedagógusok a szakvélemények, a felmérések és megfigyelések alapján elkészítik az SNI-s tanulók féléves egyéni fejlesztési tervét. Szeptember végéig az egyéni fejlesztési terveket megbeszéljük, a tanulók osztályfőnökeivel és a szülőkkel.

Fejlesztés folyamatában igény szerint biztosított a tanulókat tanító pedagógusokkal és a szülőkkel a konzultáció.

Félév végén a gyógypedagógusok és az osztályfőnökök megbeszéljük a tanuló fejlődését, elmaradásait és a további fejlesztési területeket.

Február 01-ig elkészül a második féléves egyéni fejlesztési terv, mely szintén egyeztetésre kerül a tanuló osztályfőnökével és a szülőkkel.

Tanév végén a gyógypedagógusok és az osztályfőnökök megbeszélik a tanuló fejlődését, elmaradásait és a további fejlesztési területeket.

Fejlesztés során használt dokumentumok:

Egyéni fejlesztési terv

Egyéni fejlődési lap. (A.Tü. 356) Minden tanulónak megnyitva, EGYMI fejlécével, a szakmai fejlesztés teljesülésére, igazolására.

Az EGYMI és az integráló intézmények KRÉTA – tanulmányi rendszere, melyet az utazó gyógypedagógus mindkét intézményben naprakészen vezet.

Teljesítésigazolás, minden hónap végén a többségi általános iskola igazgatója igazolja a KRÉTA – rendszer alapján/ill. a felületről letöltött teljesítésigazolás alapján.

A fejlesztési feladatokon túl az utazó gyógypedagógusok igény szerint részt vesznek a magántanulók vizsgáztatásában, konzultációt biztosítanak a tanítóknak, szaktanároknak és szülőknek. Segítenek a felülvizsgálatokhoz szükséges pedagógiai jellemzések kialakításához. Igény szerint bemutató fejlesztő foglalkozásokat tartanak.

Az utazó gyógypedagógusi hálózat működtetése sok szervezést igénylő feladattal jár, de bízunk abban, hogy eredményesen működik valamennyi érintett megaláztatására.

6. ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

A pedagógiai program jogszabályi háttere

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény
- A nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet
- A NAT kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI.4.) Korm. rendelet
- Az 51/2012. (XII.21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről
- 26/1997. (IX.3.) NM-rendelet iskola-egészségügyi ellátásról
- 32/2012. (X.8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról.

A pedagógiai program felülvizsgálata

A pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el és az igazgató hagyja jóvá. A pedagógiai program azon rendelkezéseinek érvénybelépéséhez, amelyekből a fenntartóra többletkötelezettség hárul, a fenntartó egyetértése szükséges. A pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni.

A Pedagógiai program felülvizsgálatára sor kerül jogszabályi előírás alapján, illetve jogszabályváltozás esetén, vagy ha módosítását kezdeményezi az intézmény nevelőtestülete, a diákönkormányzat, a szülői munkaközösség. A kezdeményezést és a javasolt módosítást az igazgatóhoz kell betérjeszteni. A pedagógiai program módosítási eljárása megegyezik a megalkotásának a szabályaival.

A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény, és a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról szóló 20/2012. (VIII. 31) EMMI 8rendelet rendelkezéseinek megfelelően a Pedagógiai Program felülvizsgálata 2023. augusztus 30-ig megtörtént.

A pedagógiai program hatályba lépése

A Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai programja 2023. szeptember 1-én lép hatályba.

A Pedagógiai Program nyilvánosságának biztosítása:

- 1 példány elhelyezve az iskola irattárában;
- 1 példány elhelyezve a nevelői szobában;
- elektronikus formában az iskola honlapján:
<http://benedekelekiskola.ininet.hu/>

Heves, 2023. augusztus 30.

Zsuzsanna Pocsai

Pocsai Zsuzsanna
Igazgató

Az intézményben működő egyeztető fórumok nyilatkozatai:

A Szülői munkaközösség a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai Programját megismerte.

Aláírással tanúsítom, hogy a Szülői munkaközösség a Pedagógiai Programról az iskola vezetésétől megfelelő tájékoztatást kapott, a benne foglaltakkal egyetért.

Heves, 2023. augusztus 30.

Dobosné Kecső Beáta
SZMK elnök

Az iskola Diákönkormányzata a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai Programját megismerte.

Aláírással tanúsítom, hogy a Diákönkormányzat a Pedagógiai Programról az iskola vezetésétől megfelelő tájékoztatást kapott, a benne foglaltakkal egyetért.

Heves, 2023. augusztus 30.

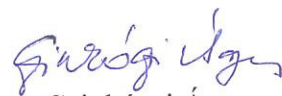

Besenyői Zsuzsanna
DÖK Patronáló pedagógus

Az Intézményi Tanács a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai Programját megismerte.

Aláírással tanúsítom, hogy az Intézményi Tanács a Pedagógiai Programról az iskola vezetésétől megfelelő tájékoztatást kapott, a benne foglaltakkal egyetért.

Heves, 2023. augusztus 30.

Czinkóczi Ágnes
Intézményi Tanács Elnöke

Az Közalkalmazotti Tanács a Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai Programját megismerte.

Aláírással tanúsítom, hogy a diákönkormányzat a Pedagógiai Programról az iskola vezetésétől megfelelő tájékoztatást kapott, a benne foglaltakkal egyetért.

Heves, 2023. augusztus 30.

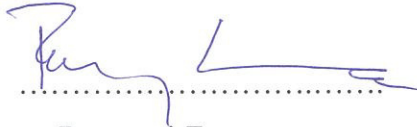

Besenyői Zsuzsanna
Közalkalmazotti Tanács Elnöke

A Pedagógiai Programot az intézmény nevelőtestülete 2023. augusztus 30-i ülésén elfogadta.

Kocsis Erika
Alsó tagozat
munkaközösség vezető

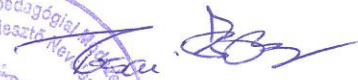
Besenyői Zsuzsanna
Felső tagozat
munkaközösség vezető

Hegedűs Zsuzsanna
Szakiskola
munkaközösség vezető

A Benedek Elek Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Általános Iskola, Szakiskola és Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola Pedagógiai programja jóváhagyásra került.

Heves, 2023. augusztus 30.

Pócsai Zsuzsanna
Igazgató